KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBİN

JÎ BO SAZBÛNA PARTÎYA BOLŞÊWÎK

stêrka bolşewîk

HEJMAR: 4 · HEZÎRAN'98 · BIHA: 150.000 TL

Kurtuluş sahte çözümlerde değil,

DEVRİMDEDİR!

✔ *Tekniğin güçlü olanaklarını kullanarak barbarca yürüttüğü savaşta askeri olarak sonuç alamayacağını gören Türk hakim sınıfları, şovenizm bombardımanıyla kuşatma altında tuttuğu kitleleri korkunç bir tuzağa sürüklemeye çalışıyor. Faşist Türk devleti, zor yoluyla Kürdistan'dan sürdüğü kitleleri bu kez de Türkiye'nin metropollerinde ya da küçük kentlerinde sindirmeye; şovenizm ağusuyla zehirlediği gözü dönmüş sivil faşistleri halk adı altında örgütleyerek Kürtleri boğazlatmaya, katletmeye çalışıyor.*

✘ Sayfa 2'de

Sovyetler Birliği'nde Kürt emekçileri arasında kültürel alanda devrim...
✘ Sayfa 20'de

"Kürt gazeteciliği 100 yaşında!"
✘ Sayfa 30'da

Faşist Türk devleti döktüğü kanda boğulacaktır!
KATLİAMLARIN HESABI DEVRİMLE SORULACAKTIR!
✘ Sayfa 5'te

Newroz kutlamalarından...
✘ Sayfa 7'de

Ermeni soykırımı hakkında bazı tavırlar
✘ Sayfa 10'da

Aydın geçinen bir şovenistin, Prof. Baskın Oran'ın kimi hezeyanları...
✘ Sayfa 16'da

Kuzey Kürdistan'da nüfus planlaması ve MGK...
✘ Sayfa 18'de

PRK/Rızgari'nin "10. Kuruluş Yıldönümü Mesajı" üzerine...
✘ Sayfa 32'de

Irkçılık ve şovenizm bombardımanı altında Kürt sorununa çözüm arayışları...

Barbarlığı erdem sayan Türk devleti Kürdistan'ı yakıp yıkmakla meşgul. Kürtleri yerlerinden yurtlarından sürerek, "Kürtsüz bir Kürdistan"da istediği gibi at koşturma peşinde... Ancak işler istediği gibi yürümüyor Teknığın güçlu olanaklarını kullanarak barbarca yürüttuğü savaşta askeri olarak sonuç alamayacağını gören Türk hakım sınıfları, şovenizm bombardımanıyla kuşatma altında tuttuğu kitleleri korkunç bir tuzağa sürüklemeye çalışıyor. Faşist Türk devleti, zor yoluyla Kurdıstan'dan sürdüğü kıtleleri bu kez de Turkıye'nın metropollerinde ya da kuçük kentlerinde sındırmeye; şovenızm ağusuyla zehırlediği gozu donmuş sıvil faşistleri halk adı altında orgütleyerek Kürtleri boğazlatmaya, katletmeye çalışıyor. Sıvil faşistler Kürtlere yönelik cınayet şebekeleri olarak orgütlenıyor Turk hakım sınıfları, Turk halkını bu savaşın fiili parçası halıne getırmek, onları kitleler halinde Kürtlere yönelık katliamlarda kullanmak, kıtleleri birbırine boğazlatmak için kolları sıvamış harıl harıl çalışıyor, yenı tuzaklar kuruyor

Zorla, baskıyla egemenlikleri altında tuttukları ulus ve azınlıkların kendi haklarını istemeleri durumunda, sorunun çözümü olarak onları ortadan kaldırma sıyasetı, Türk hakim sınıflarının bır türlu vazgeçemedikleri, sımsıkı sarıldıkları bır siyasettır. Bu sıyasetten vazgeçemiyorlar, çunkü, bu sıyaset Ermeni ulusu şahsında deneyip sonuç aldıkları bır sıyasettır Ermeni ulusuna yönelik soykırım uygulamasıyla Türk hakim sınıfları tarihsel deneyimlere sahip...

Egemenlikleri altındakı ulus ve azınlık mılliyetlerın sorunlarını deneyim sahıbi oldukları bu yötemle çözmek istiyorlar. Kürt ulusunu da aynı akıbete uğratmak için ağızlarının salyaları akıyor Bunu tümüyle başaramasalar bıle, "Kürt sorununun çözumü"nde ıpleri tumuyle kendi ellerıne alabılmek, Kurt hareketını kendılerıne başkaldıramayacak kadar zayıflatılmış bır noktaya çekebılmek amacıyla yapabildikleri olçude Kürtleri ortadan kaldırmaya, Kürt nüfusu azaltmaya çalışıyorlar Böyle bır sonucu elde edebılmek ıçın de, yalnızca resmı güçlerce yurütulen askeri savaş yeterlı gelmıyor, topyekün saldırı gerekıyor! Bunun ıçın her turlu alçaklığa başvurmakta bir sakınca gormuyorlar Hakım sınıflar ellerindekı tüm araçları kullanarak hergün Turk ırkçılığı ve şovenızmını korkunç boyutlarda koruklüyor, Kurtlere yonelik haksız savaş cephesını "Türk halkı"yla genışletmeye çalışıyor Bu, savaşın en tehlıkelı boyutudur ve hakim sınıflar ellerını buna uzatmakta, boyle bır ortamı korüklemektedır.

MHP'lı faşistlerin Kürtlere yonelık saldırıları "halkın ofkesı", "halk ısyan edıyor" vb büyük puntolarla çarşaf çarşaf gazetelerde yayınlanıyor Televızyonlara bırıleri çıkarılıp "verın onları bızım elımıze, parçalayalım, çığ çığ yiyelım" vb. azgın faşist soylemler kullanıyor ve bunlar "halkın tepkisi" olarak olumlu gosterılip propaganda edılıyor Turk medyası, faşist Turk devleti tarafından katledilen gerillaların cesetlerının gomulmesıne ızın vermeyecek kadar, cesetleri gomuldukleri mezarlarda belediyenın kepçeleriyle yerlerinden sökup atacak kadar Türk ırkçılığıyla gözü donmuş olmayı bile olumlu bır tavır olarak propaganda edıyor.

Koruklenen Türk ırkçılığı ıbret verıcı kesıtler sunuyor Irkçılık ve şovenızmın hangi boyutlarda korüklendığıne ve bu kışkırtmalarla nelerın yapılabileceğıne bır ornek:

"PKK celladı Parmaksız Zekı kod adlı Şemdin Sakık'ın kahraman Türk komandolarınca yakalanmasının sevin-

cı sürerken, eli kanlı örgüte duyulan öfke de dalga dalga yayılıyor.

Antalya'daki çatışmada öldürülen 10 PKK'lıdan 3'ünün gömüldüğü Manavgat'ta, halk sokağa döküldü. Öfkeli kalabalık, cesetlerin çıkarılıp başka bır yere götürülmesinden sonra sakinleşti.

(. .) Gebiz'de öldürülen terörıstlerin cesetlerı önce Serık Mezarlığı'na gömülmek istenmiş, ancak vatandaşların karşı çıkması sonucu bilinmeyen bir yerde toprağa verilmişti. Manavgat'ta öldürülen üç PKK'lının cesedi ise (...) Hisar Mahallesi'ndeki bir mezarlığa gizli gömülmüştü. Bu durumu öğrenen Manavgatlılar, dün sabah Manavgat Köprüsü'nde ellerinde Türk bayraklarıyla toplanarak yolu kesti. Yaklaşık 3,5 saat trafiği engelleyen, "Şehitle PKK yanyana yatmaz", "Ne mutlu Türk'üm diyene" gibi sloganlar atan İlçe halkı, (...) İlçe Jandarma Bölük Komutanı Yüzbaşı Uğur Dilbaz'ın cesetlerin başka yere nakledileceği sözü üzerine yolu açtı. Jandarmanın denetiminde cesetlerin gömüldüğü alanı kepçelerle kazan belediye ekipleri, cesetleri torbalara koyup ilçe dışında bilinmeyen bir yere götürdüler. Bunun üzerine İlçe halkı eyleme son verip sessizce dağıldı." (16 Nisan 1998 tarihli Hürriyet gazetesi)

Faşist medya bu "öfkeli kalabalığın" resimlerini de basmış. Bunların kaç tanesinin sivil polis olabileceğini bir yana bırakırsak, resimlerde de görüldüğü gibi toplamı 15-20 faşist... Ama medya bunları "vatandaşlar", "ilçe halkı" vb genellemeler içinde, kitleler olarak sunuyor. Bunun amacı Kürtlere karşı kitlesel saldırıları kışkırtmak, tırmandırmaktır. Cesetlere bile saldıracak kadar insan olmaktan uzak tavırların "dalga dalga yayılması"na Türk medyası bu dönemde özel önem vermekte, kendisine verilen görevi kusursuz yapmaktadır. Ama, bunların hıçbirı çare değil! Türk ırkçılığı ve şovenizm pisliği anda emekçi yığınların kafasını karıştırmaya yarasa da, sonuçta faşist Türk devletinin tarihin çöplüğüne atılmasını önleyemeyecektir.

Türk devletinin uçurduğu yalan balonları çok gitmeden birer birer sönüyor. Şemdin Sakık'ın Türkiye'ye getirilmesiyle birlikte PKK'nın dağıldığı, çözüldüğü, marjinalleştiği propagandaları ayyuka çıktı. Türk ordusunun büyüklüğü üzerine söylenmedik söz bırakmadılar, zafer çığlıklarıyla başları döndü. Askerler "biz görevimizi yaptık, sıra sıyasilerde" türünde demeçler verdiler. Bütün bu palavralar kesintisiz sürerken Türk ordusu yüzbinlere varan askeri güçle, "Murat operasyonu" adı altında "marjinalleşen", "bitirilen", "çözülüp dağılan" bir güce karşı savaşı tırmandırıyordu. Amed, Dersim, Güney Kürdistan arasında Murat operasyonu da batağa saplandı. Sonuçta Şemdin Sakık balonu da bir işe yaramadı.

Hakim sınıflar "Kürt sorununun" yalnızca askeri yöntemlerle çözümlenemeyeceğini kendi pratikleriyle gördüler. Onlar şimdi bir yandan bu haksız, gerici savaşı tırmandırırken, diğer yandan PKK'siz bir çözüm arayışı içindeler. "Kürt sorununa çözüm bulma" adına Doğu Ergil'ın başkanlığını yaptığı Toplum Sorunlarını Araştırma Vakfı (TOSAV) yoğun temaslar yürütüyor. Cenevre'de, 6-7 Haziran tarihlerinde bu amaçla bir toplantı düzenliyor. Toplantıya davet edilen 55 kişilik listede Hemreş Reşo, İbrahım Aksoy, Kemal Burkay gibi isimler de yer almaktadır. Basına yansıyan haberlere göre bu konuya ilişkin olarak 25-29 Mart 1996'da Paris'te ve 31 Mayıs-11 Haziran 1996'da Lugano'da olmak üzere Türk hakim sınıfların temsilcilerinin de katıldığı, "ılımlı Kürtlerle" "sorunun çözümünü" tartışan iki toplantı daha yapıldı Bu bağıntıyla ilgili olarak Bolşevık Partizan, Sayı 118'de *"Kürt sorununda TC'nin muhatap arayışı..."* başlıklı bir makale yayınlandı. Bu makalede çok doğru olarak şu tespit yapılmaktadır:

"Anda TC için somut bir muhatap yok, ama muhatap rolüne talip olanlar ve devletin de muhatap rolü biçmek istediği kesimler var. Hakim sınıflar PKK'yi muhatap olarak kabul etmemektedir. Bu yüzden de bir yandan

Türk medyası, MHP'li faşistlerin Kürtlere yönelik saldırılarını "halkın öfkesi", "halk isyan ediyor" gibi başlıklarla çarşaf çarşaf gazetelerde yayınlıyor, bunları "halkın tepkisi" olarak olumlu gösterip propaganda ediyor.

PKK'yi zayıflatmak (mümkün olsa yok etmek) için askeri, siyasi ve uluslararası düzeyde diplomaside ellerinden ne geliyorsa yapmak; diğer yandan da, Kürt sorunu için muhatap olarak kendileri açısından tehlikeli olmayan ve devlete sadakatini gösteren bir muhatap arayışındadırlar."

Şato toplantıları olsun, diğerleri olsun bu amaçla yapılmaktadır.

Yalnızca TC muhatap arayışı içinde değil, emperyalist büyük güçlerin denetiminde de Kürt sorununun çözümü adı altında çeşitli ülkelerde toplantılar, konferanslar düzenleniyor. Bu toplantıların bir bölümünde bazı katılımcılar "PKK'siz çözüm olmaz" görüşünü dile getiriyor. 9 Haziran 1998 tarihli Özgür Politika'nın haberine göre, Berlin'de düzenlenen "Türkiye'nin iç ve dış politikasının geleceği" adlı konferansa katılan CIA eski analizcilerinden Graham Fuller, Türkiye'nin Kürt sorununun çözümünde halkın desteğini alan PKK ile masaya oturmaktan başka seçeneği bulunmadığını söylüyor. Ama aynı Fuller, Türkiye'nin "ılımlı Kürt" partileriyle Kürt sorununu çözmek istediğini, "PKK'nin bu partilerle ortak bir noktada birleşmesi gerektiğini" ve "PKK'nin uluslararası alanda daha sıyasallaşması gerektiği" yönlü görüşler de dile getiriyor. Bunun anlamı şu: PKK, silahlı mücadeleyi bir kenara bırakmalı, daha da uysallaşmalıdır. Böyle olduğunda uluslararası alanda kabul görür.

Bu durumda PKK'li çözüm olsa neye yarar?!! Sorun emperyalist efendilerin elinde! Süreç neyi gösterecek, hep birlikte göreceğiz..

PKK'siz çözüm dendiğinde Kemal Burkay gibileri ellerini oğuşturuyor. PKK'siz olmaz dendiğinde, bunu hangi emperyalist güç, hangi ajan söylerse söylesin bu kez de PKK sevinıyor ve doğru tavır diyerek onu kaynak gösteriyor.

Başta PKK olmak üzere bir dizi Kuzey Kürdistanlı örgüt, Kürt sorununu uluslararası platformlara taşıyarak enternasyonalleştirmesini sağlamak ve yapılacak uluslararası toplantılarda soruna çözüm getirilmesi talebinde bulunuyor. Emperyalist büyuk güçlerın bu soruna artık el atması için çağrılar yapılıyor ve bu yönlü çabalar gittikçe derinleştirilmeye çalışılıyor Anlaşılan, bu toplantılarla, bu örgütlerın anladığı biçimde Kürt sorunu enternasyonalleşmeye adım attı! Kürt sorunu uluslararası alanda tartışılmaya başlandı. Bu toplantılar iyi hoş da, bunun Kürt sorununun gerçek çözümüne faydası ne?!! Bu toplantılar, emperyalistlerin kendı çıkarları doğrultusunda Kürt meselesine burunlarını daha fazla sokacaklarının gösteriyor. Bunun adına da Kürt sorununa çözüm arayışı deniyor!

Bütün bu arayışlar, toplantılar, konferanslar gerçekten Kürt sorununa çözüm bulmak ıçin mı? Hayır! Emperyalıst sistemin sözcüleri bu sorunun çözümünden söz ediyorsa, bu demektir ki emperyalistler bu sorunu kendi çıkar dalaşlarında en iyi nasıl kullanabileceklerinin hesaplarını yapıyorlar. Ondan ötesi kandırmacadır.

"Çözüm PKK'siz olamaz", "PKK'siz çözüm" vs. vs. tartışılıyor Teşhis yanlış olduktan sonra tedavinin faydalarını tartışmak ne işe yarar?

Kürt sorununun gerçek çözümünden yana olanlar "Kürt sorununun çözümü PKK'siz olur mu, olmaz mı?" tartışmasından önce, bu sorunun emperyalist sistem içinde çözümünün olup olmadığını tartışır.

"Kürt sorununun çözümü", "siyaset", "diplomasi".. diye diye, sorunu yaratanlardan soruna çözüm isteniyor Bunun yanlış bir teşhis olduğunu defalarca ortaya koyduk Ama dinleyen kim?! Ulusalcılar bildiği yoldan ilerlemeye devam ediyor.

Önce bir şeyi açıklığa kavuşturmak gerekiyor.

Nedir Kürt sorunu?

Marksist-Leninistlerin bu soruya cevabı öz olarak şudur: Kürt sorunu, ulusal sorundur. Emperyalızm ve proleter devrimleri çağında ulusal sorun proleter devrimin bir parçasıdır ve ulusal sorunun gerçek çözümü proleter devrime bağlı olarak, proletarya önderliğinde gerçekleşecek devrimlerle çözülebilecek bir sorundur.

Kürdistanlı emekçiler, Kürt sorunun çözümü dendiğinde bağımsız, özgür bir Kürdistan'da yaşayacaklarını, sömürünün, baskının ortadan kalkacağını, eşitlik ve kardeşlik bayrağı altında yaşanacağını, herkesin iş, aş sahibi olacağını; sefalete son verileceğini düşünüyorlar. Emekçi kitlelerin düşündüğü "Kürt sorununun çözümü" böyle bir çözümdür. Eğer Kürt sorununun çözümünden bu anlaşılıyorsa, o zaman emperyalist sistemin içinde çözüm aramak yanlıştır.

Emperyalistler ve yerli işbirlikçilerle, sömürgecilerle Kürt sorununu "çözmeye çalışmak" yanlıştır. Kürt sorununun gerçek çözümü için en başta emperyalist sisteme karşı savaşmak ve sistemin dışına çıkmak zorunludur. Bu çok uzun ve zorlu bir yoldur, ama bu işin başka çaresi de yoktur.

Eğer Kürt sorununun çözümünde Kürtlerin kendi kimlikleriyle tanınması, Kürtlerin varlığının kabul edilmesi ve emperyalistlerin makul göreceği bazı kırıntıların verilmesiyle yetinmek anlaşılıyorsa, o zaman, sorunun çözümüne sistemin efendilerinin el atmasını istemek anlaşılır bir durum olur. Ama bunun adı Kürt sorunun gerçek çözümü değildir!

Kürdistanlı işçi ve emekçı şunu öğrenmek istiyor.

Kürt sorununun çözümü deniyor, iyi de, emperyalist sistemin efendilerinin ve çömezlerinin istediği bir çözümün gerçekleştiğini varsayarsak, biz Kürtler hangi haklara sahip olacağız, Kürt işçi ve emekçilerinin yaşamında ne gibi değişiklikler olacak, bu çözüm bize ne getirecek? Kim neye talıptir, ne istiyor, Kürt sorununun çözümünden ne anlıyor? bunları açıkça ortaya koymalıdır.

Biz birkez daha söylüyoruz: Emperyalıstlerin kendi çıkarlarından başka dostları yoktur. Onların burunlarını soktuğu sorunlar ancak onların çıkarları doğrultusunda çözümlenir! Emperyalistlerin Kürt sorununu gerçek anlamda çözme gibi bir işlevleri ve dertleri yoktur. Kürt sorununun gerçek çözümü devrim işidir, gerçek çözümden yana olan, devrimden yana olmak zorundadır.

Başka yolu yok!

Hazıran 1998 ✘

FAŞİST TÜRK DEVLETİ DÖKTÜĞÜ KANDA BOĞULACAKTIR!

Katliamların hesabı devrimle sorulacaktır!

İşçiler, emekçiler ve tüm ezilenler!

Sömürgeci, faşist Türk devletının Kürdistan'a, Kürt halkına ve Türkiyeli demokrat, ilerici, devrımcı ve komünıstlere yönelik saldırıları bütün şiddetiyle sürüyor.

Şemdin Sakık olayıyla birlikte faşist Türk devletınce hazırlanan senaryolar büyük bir gürültüyle piyasaya sürüldü Şemdın Sakık, PDK tarafından Türk devletine pazarlıkla satıldıktan sonra, yalan ve demagojiyle siyaset yapan Türk devleti ve medyası hazırladığı senaryoları bir bir oynamaya başladı. Türk ordusunun ne büyük olduğunun propagandası günün vazgeçilmez görevi haline geldi. Bir kez daha PKK'nın bıtırıldığı, yokedildiği üzerıne yeminler edildi. "Güneydoğu"ya ekonomık seferberlığın başlatıldığına ilişkin kampanyalar açıldı. Bu palavraların hemen ardından "Murat Operasyonu" başlatıldı Yoğun psıkolojık yıpratma taktığıyle birlikte Türk ordusu Kürt ulusuna yönelik sindirme ve yoketme saldırılarını daha da yoğunlaştırdı. Faşist TC, 80 bin kişilık ordu gücüyle, savaş uçakları, tankı, topu, modern savaş araç ve gereçleriyle Kuzey Kurdistan'da gerıcı, karşıdevrimci savaşı boyutlandırıyor.

"Murat Operasyonu" adı altında Amed'de katliam ve sindirme bütün hızıyla sürüyor Türk ordusu, Beytüşebbab'a bağlı koylerin boşaltılması içın baskılarını gıttıkçe yoğunlaştırdı Şemdınlı'nin doğusundakı köylere yönelık operasyonlarını sürdürüyor. Bu arada Güney Kürdıstan'a yönelik yenı hazırlıklar yapıyor. Faşıst Türk ordusu yaptığı psıkolojık propagandanın sonuçlarını olumlu gösterebilmek içın her tarafa azgınca saldırılar yönelti-yor.

Faşist TC, Kürt sorununu kanla bastırıyor. Kürtlerin kendi kimliğine sahip çıkmasına, Kurdün, "ben Kürdüm" demesine dahı tahammül gösteremiyor. Faşist TC'ye göre; yaşama hakkına sahip olabilmek için herkesin kendini Türk olarak görmesi ve Türk ırkçılığını, milliyetçiliğini kabullenmesi ve faşist Türk devletine boyun eğmesi gerekiyor. Bunu yapmayanları işkenceler, zindanlar, gözaltında kaybedilmeler, sürgünler bekliyor

Kürt ulusuna, demokrat, ilerici, devrimci ve komünistlere yönelik saldırılara hergün yenileri ekleniyor. Yalnızca Kuzey Kürdistan'da değil, Türkiye'nin metropolerinde de devlet terörü her geçen gün daha da azgınlaşmaktadır

Özellikle Sakık senaryosuyla birlikte TC'nin ordusu, polisi, sivil faşist güçleri, medyası yüzlerini hiç gizleme gereği bile duymadan hep birlikte, saldırılarını daha da yoğunlaştırdı Kitleler ırkçılık, milliyetçilik, şovenizm bombardımanı altında şaşkına çevrildi. Faşist Türk ordusunun kahramanlığı övüle övüle bitirilemedi Ülkü ocaklı faşistlerin saldırıları "sivil halkın tepkisi" olarak gösteriliyor. Azgın Türk şovenizmi "şehit aileleri" kılığında televizyonlara çıkıp intikam yeminleri ediyor. Türk milliyetçiliğinin kıskacında kalan geri bilinçli kitleler Kürtlerin üzerine saldırtılmaya çalışılıyor. Kürtlerin ölülerini bile kendi mezarlıklarında istemediklerine ilişkin gösteriler duzenlendi. Katledilen Kürt savaşçılarının cesetleri, "kitle isyan ediyor" gerekçesiyle mezarlarından dozerlerle çıkarılıp başka yerlere göturüldü. 1 Mayıs'ta dünyanın gözleri önünde ulkü ocaklı faşistler bir genci polisin marifetiyle ele geçirdi ve azgın dişlerini kameralara göstere göstere linç etmeye çalıştılar Kitle görünümü altında ülkü ocaklı faşistlerin katliamlara girişmesi teşvik ediliyor.

Faşist devlete muhalif olan herkese; basına, kişilere, kurumlara yonelik saldırı ortamı iyice körükleniyor Son olarak İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Akın Birdal faşist kurşunlara hedef edildi. Bu saldırının da tek sorumlusu faşist TC'dir Sistem her tarafından pislik fışkırıyor. Bu pislikleri demokrasicilik oynayarak gizlemek giderek zorlaşıyor. Gelişmeler, faşist generallerin hazırlıklarını tamamlamaya çalıştıklarını ve faşist TC'nin giderek kudurganlaşacağını gösteriyor

İşçiler, emekçiler...

Faşist TC varlığını sürdürdükçe; işçilere, emekçilere, devrimcilere, komünistlere, ezilen ulus ve milliyetlere yönelik sömürü, zulüm, baskı ve katlıamlar şu veya bu biçimde sürecektir. Sömürü sistemi bir bütün olarak ortadan kalkmadıkça ezilenlerin yaşam güvencesi olmayacaktır. Ezilenlerin sömürüsüz, baskısız bir dünyada özgürce yaşayabilmeleri için bir tek yol vardır: Faşist TC devletini devrimle yıkmak ve işçilerin, köylülerin devrimci demokratik iktidarını kurmak! Devrim ve sosyalizm için de millıyet temelinde değil, sınıf temelinde; millıyetçi örgütlerde değil, Komünist Partisi'nde örgütlenmek gerek. Bu örgüt, bugün henüz güçsüz de olsa Kuzey Kürdistan proletaryasına gerçek kurtuluş yolunu gösteren Partîya Bolşewîk (Kurdîstan a Bakur)'dur.

Gerçek Kurtuluş için Partîya Bolşewîk (Kurdîstan a Bakur)'da örgütlen!

Katlıamların hesabını devrimle soracağız!

13 Mayıs 1998 ✘

Partîya Bolşewîk
(Kurdîstan a Bakur)

Newroz kutlamalarından...

Bu yılkı Newroz kutlamaları, genel görüntü itibarıyla son iki üç yılın yinelenmesi biçiminde oldu. Bir yandan değişik örgüt ve partiler tarafından farklı versiyonlarla, açık reformist, milliyetçi ve az da olsa devrimci içerikle kutlanan Newroz, diğer yandan da resmi kutlamalar, faşist devlet tarafından Newroz'un Nevruz'laştırılması çabaları ve açık faşist, Turancılığın propagandası temelinde kutlanan Nevruz.

NEWROZ KUTLAMALARI

Bu yılki devlet güdümlü olmayan Newroz kutlamaları öncelikle Kuzey Kürdistan'da (Diyarbakır, Van, Urfa vb.), bunun yanısıra Türkiye'nın belli büyük şehirlerinde (İstanbul, İzmir, Adana, Mersın vb.) yapıldı. Newroz kutlamalarına katılım yine yüzbınleri buldu

Hakım sınıfların kendi güdümünde olmayan eylemlere, somutta da Newroz eylemlerine karşı her seferinde yasaklama, saldırma, engelleme ve yıldırma tavrı gözönüne alındığında kitlelerin bu yoğunlukta Newroz kutlamalarına katılması olumlu bir gelişmedır

Faşist Turk devletinın Kürt ulusunun mücadelesini bastırdığı, *"halkın devletle bırleştığı, bölücü örgütün marjınalleştırildığı"*, hatta *"yok edildiği"* yönlü propagandasına, baskılarıyla halkı sindirme sıyasetine karşı; geniş sayıda kitlenin tüm baskılara, tehditlere rağmen alanlarda Newroz'u kutlaması, kıtlede "korku"nun azaldığını ortaya koyan bır verıdır

Bu, olumlu bır gelişmedir ve bu gelişme bılince çıkarılmalıdır. Fakat bu olgu, olduğundan fazla önemlı gösterılip abartılmamalıdır. Kürt ulusunun kurtuluşu için mücadele ettiğini soyleyen örgütlerın bır bölümü; özellikle de PKK ve PKK'yi destekleyen gazete ve yazarların değerlendırmesı, durumu abartan bir değerlendirme oldu.

Bır yandan eylemlerde "barış" için propaganda yapılırken, diğer yandan ise devletin polısının, askerinın sal-

dırısı sonucu Diyarbakır ve Van'da çıkan küçük çaptakı çatışmalar "Serihıldan" olarak değerlendirilip, *"yeni bir Serihıldan dönemine girildiği"* yönlü değerlendirmeler yapıldı, yapılıyor.

Geniş ölçüde kitlenin Newroz kutlamalarına katılımının olumluluğundan yola çıkılarak yapılan bu yanlış değerlendirmenin dışında bir başka yanlış daha vardır: Eylemlere damgasını vuran siyasetin gözardı edilmesi!

Kutlamalara katılan kıtlenin devlet güçlerine karşı militanlığı, dirençliliği doğru bir siyasetle birleştirilip, bu potansiyel devrim mücadelesi mecrasına akıtılmadığı zaman; kitlelerin bu mılıtanlığı ve dırençliliği günübirlik politika adına hibe edilir. Olan da budur.

Kitle içinde yer yer doğru ve mılıtan sloganlar yükseldı. Faşizmle mücadele ve savaş istekleri haykırıldı. Özgürlük, eşitlik ve kardeşlik için sesler yükseldi. Tüm bunlar kendi başına ele alındığında olumlu ve doğrudur. Fakat bu olumluluk ve doğruluk, genel tavır bütünlük içinde ele alındığında tali duruma düşmektedir.

Bu yılkı Newroz kutlamaları da esas olarak, toplumsal uzlaşma adına, emekle sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi uzlaşır bir biçıme sokmaya, ezilen Kürdistanlı kıtleleri sömürgeci sistemle barıştırmaya çalışan çağrıların yapıldığı bir gün olarak kutlandı.

Newroz'un nasıl bır ıçerikle kutlanacağı, kullanılacağı sorununda, ülkede geniş emekçi yığınlar içinde anda etkın olan, kitlelere pratik olarak yön verme durumunda olan siyasi güçlerin durumu ve tavrı belirleyici oldu.

Kitlelerin Newroz yürüyüşü yapabilmek için devletin kolluk güçleriyle çatışma durumunda kalması ve çatışması, atılan sloganlar eylemlere yer yer devrimci bir görüntü verse de, gerçekte eylemler genel değerlendirmede devrimci olarak ele alınamaz.

Newroz 1998 kutlamaları *"barış için bir fırsat"*, *"Newroz ateşi barış için yanacaktır"* vb. düşüncelerin egemenliği, barış güvercinleri ve balonlarının gölgesinde geçti. Devletin kolluk güçleryle çatışma ve atılan bazı doğru sloganlar Newroz eylemlerinin reformist temelde kutlanması gerçeğini değiştiremedı. Sadece ve sadece hakim reformıst siyasetin, devrimci bir siyaset olarak sunulmasına hizmet etti.

Newroz'u, Newroz'da kitlelere devrim için mücadele etme bilincini, Marksizm-Leninizm öğretisini taşıyarak kutlayan sadece ve sadece biz Bolşeviklerdik. Biz Bolşevikler, Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunun işçi sınıfı önderliğinde devrimle ve faşist Türk devletinin yıkılmasıyla mümkün olabıleceğinin bilincini kitlelere taşıdık. Kapitalist düzenin varlığı şartlarında gerçek ve kalıcı bır barışın mümkün olmadığını; faşist Türk devletinin yıkılabilmesi için de Kürdistanlı işçi ve emekçilerin diğer ulus ve milliyetlerden sınıf kardeşleryle birliğinin ve ortak mücadelesinın gerektiğinin propaganda ve ajitasyonunu yaptık Newroz'da. Ezen ulus olan Türk ulusundan işçi ve emekçilerin de diğer ulus ve mıllıyetlerden sınıf kardeşleriyle birliğini sağlayabilmesi için onlar üzerindekı ulusal baskıya karşı kararlı mücadele vermesi, Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkını ve tüm milliyetlere tam hak eşitlığini savunması gerektiği bılincini taşıdık kitleye. Kısaca Newroz'u kutlamayı, devrim için mücadelede doğru temelde kutlayan tek güç biz Bolşeviklerdik.

Andakı gücümüz ve kitleler ıçindeki etkimız ne yazık ki Newroz'da hakım olan reformist siyasete devrimci bir set çekebilmemize imkan vermemektedir. Fakat, şunun bilincindeyiz ki; biz Bolşevikler doğrunun kavgasını veriyor ve doğruyu temsil ediyoruz. Kürdistanlı ışçi ve emekçileri gerçek kurtuluşa taşımanın kavgasını veriyor, devrim ve Sosyalızm için mücadele yürütüyoruz.

Devrim olmadan ne Kürt ulusunun ne de Kürdistanlı ışçi ve emekçilerin kurtuluşu mümkündür. İşte bu bilinçle ve temsilcisi olduğumuz Marksizm-Leninizm bilimi ışığında verdiğimiz mücadelede geniş kitleleri etkıleme durumuna geldığimiz koşullarda, Newroz'u, sömürgecilerle barış masasına oturma, emperyalistlerden Kürt sorununa "çözüm" bulma çağrılarının yapıldığı bir gün olmaktan çıkarıp, Kürdistanlı işçi ve emekçilere devrim ve Sosyalizm bilincinin taşındığı ve kitlelerin Newroz kutlamalarındaki militan ve dırençliliğini devrim için mücadeleye dönüştüren; Kürdistanlı işçi ve emekçileri devrim bayrağı altında birleştiren bir güne dönüştürebılir ve devrim mücadelesini yükseltebiliriz. Bunun bilincinde olduğumuz gıbi, andaki güçsüzlüğümüzün gelip geçici olduğunun, ışçi sınıfı ve emekçileri devrım için mücadeleye seferber edeceğimız günlerin mutlaka, ama mutlaka geleceğinin de bilincindeyız.

HAKİM SINIFLARIN "NEVRUZ" KUTLAMALARI

Bılindiği gibi son yıllarda sömürgeci faşist Türk devleti, zorla, baskılarla, katliamlarla kutlanmasını engelleyemediği Newroz'u Türkleştırmeye çalıştı, çalışıyor. Newroz'u, "Nevruz" olarak ve *"Türk dünyası"*nın bayramı olarak da kutluyor.

Ilk başta kapalı salon toplantıları halında kutlanmaya başlanan "Nevruz", 1996'dan ıtibaren alanlarda ve resmi devlet kutlamaları biçiminde kutlamaya dönüştürüldü. 1996 ve 1997'de resmi devlet kutlamaları için belli merkezler seçildi ve merkezi gösterilerde bulunuldu. Merkezi olarak seçilen bu kutlamalara, devletin eeenn böyyükleri de teşrifte bulunarak boylarını gösterdiler.

"Nevruz" ateşı yakıp üzerınden atladılar, yumurta tokuşturmayı öğrendiler... Ne kadar yetenekli olduklarını dünya aleme gösterdiler. Bu arada "Nevruz"un hangi özelliklere sahıp olduğu konusundakı "bilimsel" bilgilerini açıklayarak bizleri de "şaşırttılar"(?!)

TC'nin kuruluşundan sonra 70 yıldan fazla geçen dönemde Newroz'u hıç kutlamayan ve kendı ulusal kimliklerını dile getırmek için kutlamak ısteyen Kürt ulusuna da bu bayramı yasaklayanlar bıze, Newroz'un *"Asya'dan Balkanlar'a"* kadar tüm Türklerin bayramı olduğunu anlatmaya başladılar.

Newroz'un Türk bayramı olduğunu ispat etmek için kitaplar, broşürler yayınlandı, Kürt bayrağının rengini andırdığı için Kürdistan'ın bazı yerlerinde trafik lamba-

larını kaldıranlar, Newroz broşür, bıldırı ve afişlerinde yeşil, kırmızı, sarı renkleri kullandılar.

Özetle hakim sınıflar Newroz'u "Nevruz"laştırmak için ellerinden gelen her yola başvurmaktadırlar. Akla gelen, gelmeyen yollar, yöntemler, yarışmalardan toplantılara, konferanslardan camilerde hutbe okutmaya, radyo ve televizyon programlarından konserlere kadar geniş bir çerçeveyi içermektedir. Tüm bunlar da Türklüğün, ırkçılığın, evet açık Turancılığın propagandası temelinde yapılmaktadır.

Bu yılki "Nevruz" kutlamaları da özetle ortaya koyduğumuz bu çerçevede oldu.

Kültür Bakanlığı Newroz öncesinde tüm illerin Valiliklerine Nevruz genelgesi gönderdi. *"Nevruz Berekettir"*, *"Nevruz Birliktir"*, *"Nevruz Sevgidir"* yazılı üç farklı afiş ve "Nevruz"un Türkler tarafından kutlandığına değinen 16 sayfalık bir broşür bastırdı. *"Türk Dünyası"* Nevruz Özel Sayısı da tüm illerde dağıtıldı. Bu arada Nevruz'un Türkler içinde kurtuluş günü olarak algılandığını da bilmeyenlere bildirdi...

Yine Bakanlık tarafından hazırlanan Nevruz Belgeseli yerel televizyonlarda yayınlandı, Kürdistan illeri ağırlıklı olarak panel, açık oturum ve konferanslar düzenlendi. Kültür Bakanlığı Eğitim Daire Başkanlığı da kendi "katkılarını" sunmak için kolları sıvayıp, lise ve dengi okullarda *"Nevruz konulu resim ve kompozisyon"* yarışması düzenledi. Dereceye giren resimlerden bir "Nevruz" takvimi basılacağı da ilan edildi.

Diyarbakır Valiliğince hazırlanan "Nevruz" kutlaması için davetiyede Kürtler için taşınması yasak renkler –yeşil, kırmızı, sarı– kullanıldı. Tanınmış halk müziği sanatçılarıyla Diyarbakır stadında bir konser verildi. Kültür Bakanı İstemihan Talay da bu etkinliğe katıldı. Diyarbakır Valiliği tarafından hazırlanan davetiyede, "Nevruz"un bir özelliğini daha öğrendik: *"Bütün Türk Dünyası'nın yılbaşı olarak kabul ettiği güne 'Nevruz' adı verilir"*. Bundan sonra 31 Aralık yerine 21 Mart'ta yılbaşı kutlanırsa hiç şaşmayın!

Bakanlıklar, valilikler Newroz'u "Nevruz"laştırmak için tüm gücüyle çalışırken "laik, demokratik Türkiye"nin Diyanetı boş durur mu hiç? İlk kez 1997 Newroz'unda yapılan camilerde hutbe okutma işi, bu sene de devam ettirildi. Diyanet İşleri Başkanlığı bütün camilerde ***"milli birlik ve beraberlik"*** konulu hutbe okuttu. Bu sene Cuma namazı ayın 20'sine rastladığı için "Nevruz" hutbesi bir gün önceden okundu ve tüm dini bütün cemaat, 21 Mart'a *"milli birlik ve beraberlik"* içinde girdi.

"Milli birlik ve beraberlik" düşüncesi ve bu temelde kışkırtılan ırkçılık, Türk şovenizmi, bu yıl doruk noktasına 20-22 Mart tarihlerinde Bursa'da yapılan *"6. Türk Kurultayı"*nda ulaştı.

Bu kurultayda devletin cumbabası önderliğinde resmen Turancılık propagandası yapıldı, açık faşist Türkeş'in posteri Atatürk ve Demirel'in posterleri yanısıra asılan üçüncü poster oldu. MHP'nın gövde gösterisine dönen kurultaydan ilham alarak MHP Yozgat'ta "Nevruz" kutladı.

"Mehter Takımı eşliğinde Atatürk Spor Salonu'na giren Demirel, bir platform üzerine kurulan 'bozkurt' röliyefinin üzerindeki Nevruz ateşini meşale ile yakarak kurultayı açtı." (Türkiye, 21 Mart 1998)

Demirel'in kurultayı açışının ardından Aşık Veysel'in *"Dostlar beni hatırlasın"* türküsü söylendi ve Türkeş'le ilgili bir sinevizyon gösterisi yapıldı *"Türklerin Ergenekon'dan çıkışını temsil eden 'Demir Dövme' töreni yapıldı."* (aynı yerden) Kurultayda, TC'nin cumbabası, TİDEV Genel Sekreteri Rıza Müftüoğlu tarafından *"Türk dünyasının babası"* ilan edildi. Kurultayda Demirel'in bu ünvana kavuşmasının ardında, *"Türk Dünyasının Başbuğu ve Babası"*ndan sonra, Çıller sırada bekliyor. Öyle ya *"Türk Dünyası"*nın bir de *"Ana"*'ya ihtiyacı yok mu? Demirel'siz bir kurultay mı gerekiyor bunun için?

Bozkurtlu, Ergenekon'lu, Türkeş'li, "Nevruz" ateşi *"Türk dünyasının birleşmesi"* için yakıldı ve hakim sınıflara göre Ergenekon'dan çıkış olan "Nevruz"da da buna uygun Turancılığın propagandası yapıldı.

"Türk Dünyası" propagandalı "Nevruz" kutlamaları sadece Türkiye'de yapılmadı. Son iki üç yıldır yurtdışında da hakim sınıflar "Nevruz" kutlamaktadır. Bu sene öne çıkan kutlamalardan ikisi Münih ve Brüksel'de yapıldı. TRT tarafından düzenlenen "Nevruz"da, konserler verildi. *"Türk Dünyası"*nın Büyükelçileri de bu konserlere katıldı. Brüksel'deki kutlamada konuşan TC Başkonsolosu, "Nevruz"un ataları tarafından öteden beri kutlandığını; "Nevruz"un Türk bayramı olduğunu anlattı.

Konser salonunun *"Türk Dünyası"*nın bayraklarıyla bezenmesi yetmediği için, mini Türk bayrakları ellerde taşındı, şarkıcılar sahnede ellerinde ve kostümlerinin üzerine işlenmiş Türk bayraklarıyla "sanat"larını icra ettiler...

Sömürgeci faşist Türk devleti Newroz'u "Nevruz"laştırmak için her yola başvururken, kendi güdümünde olmayan kutlamalara şu ya da bu biçimde saldırıda bulundu. Diyarbakır, Van, Siirt ve daha başka illerde halkın Newroz'u kutlamasına engel çıkarıp, halka saldırdı. Onlarca kişi yaralandı ve yüzlerce kişi de tutuklandı. Siirt'in Çakmak Mahallesinde halk Newroz ateşi için lastik yaktığından, devletin kolluk güçleri halka saldırdı. Diyarbakır'da halk mitingini yapıp, "barış" için balon ve güvercin uçurduktan sonra, yürüyüş yapmak istediği için halka saldırıldı. Birçok yerde Newroz kutlamalarına, devletin "Nevruz" kutlamaları gerekçe gösterilerek izin verilmedi vb. vb .

Devletin resmi kutlamalarına kitle katılımı genel olarak az olsa da, hakim sınıflar Newroz'u "Nevruz"laştırmada epey yol almışlardır. Newroz gıbı artık her yıl "Nevruz" da kutlanma durumundadır.

Hakim sınıfların Newroz'u "Nevruz"laştırmasına karşı mücadele, Türk şovenizmine, ırkçılığına karşı, faşist Türk devletini devrimle yıkma mücadelesine bağlı ele alınarak yürütülmek zorundadır.

Değişik uluslardan emekçilerin özgür koşullarda Newroz'u kutlaması, ancak faşist Türk devletinin yıkılması ve işçi-köylü iktidarının kurulmasıyla mümkün olacaktır.

17 Mayıs 1998 ✘

Ermeni soykırımı hakkında bazı tavırlar...

Ermeni soykırımının 83 yıldönümü de geride kaldı. Bu yıl da değişik kesimler çeşitli biçimlerde Ermeni soykırımını lanetledi

Legal alandaki dergilerin bazıları 1996'dan bu yana Ermeni soykırımı konusunda yurtdışında toplantılar yaparak tavır takınmaya başladılar. Bu sene de soykırımın yıldönümünde toplantılar, paneller düzenlediler.

Bunlardan biri, 26 Nisan 1998 tarihinde Almanya'nın Frankfurt şehrinde Alternatif, Halkın Günlüğü, Kaldıraç, Kızıl Bayrak ve Özgür Gelecek dergileri tarafından düzenlenen ve Özgür Atılım dergisi tarafından da desteklenen *"83. Yıldönümünde Ermeni soykırımı ve sosyalistlerin görevleri"* adıyla yapılan paneldi.

Sözkonusu panel öncesinde, yine Frankfurt'ta, iki gün süren çeşitli etkinlikler yapıldı. Sözkonusu etkinlikler *"Anadolu, senin Ermeni evlatların nerede?"* başlığı altında yapıldı. Bu etkinliklerde, sözkonusu dergilerin yapacağı panelin propagandası yapıldı, bildiri ve 1996'da yapılan bir panelin dökümanları dağıtıldı. Bu yılki panel için ortak çıkarılan bildiri, 1996'da yapılan panelin dökümanlarından yola çıkılarak yazılan bir bildiridir.

Gerek 1996'daki panelin dökümanlarında, gerekse de bildiride takınılan tavırlar, Ermeni soykırımı konusunda bir kez daha tavır takınmamızı gerektirmektedir.

Bolşevikler olarak Ermeni sorununda takındığımız tavırlar hem Bolşevik Partizan dergisi üzerinden, hem de derleme bir kitap olarak kamuoyuna sunulmuştur Sözkonusu tavırlar öncelikle ve ağırlıklı olarak hakim sınıfların teşhirini içermektedir. Kendisine "sol", devrimci diyenlerin tavırlarına da şu ya da bu ölçüde değinilmiştir

Soykırım konusunda devrimcilerin ve devrimci, sosyalist olduğu iddiasında olan örgüt ya da dergilerle bu konudaki hesaplaşma, bunların soykırım hakkındaki sessizliklerine ve tavır takındıklarında da takındıkları tavırların yanlışlıklarına karşı mücadele, henüz yeteri ölçüde değildir. Bunlarla Ermeni soykırımı konusunda doğru marksist-leninist tavrın ne olduğunun tartışılması görevi dün olduğu gibi bugün de varlığını koruyor Kuşkusuz bu, bir makaleyle çözülecek olan bir görev değildir Bu makalemizde, 1996'da yapılan panelin dökümanlarına, bu yıl panel yapan dergilerin bildirisinde öne çıkan bazı sorunlara ve bazı gelişmelere değineceğiz.

AMERİKA'NIN YENİDEN KEŞFEDİLMESİ...

20 Nisan 1996'da Yeni Demokrat Gençlik, Sosyalist Alternatif ve Kaldıraç dergileri Almanya'nın Frankfurt şehrinde *"Ermeni halkının soykırımı ve TC ilişkisi"* adıyla bir panel düzenlediler.

Sözkonusu panele dergi temsilcileri dışında Bochum Üniversitesi'nden Ermeni kökenli Dr. Mihran Dabak katıldı Ayrıca panele katılan dinleyiciler de birkaç konuşma yaptı. Tüm bu konuşmaların tutanağı kopyalanarak dağıtıldı.

Panelin açış konuşmasında şunlar söylenmiştir:

"Değerli arkadaşlar, değerli panelistler, böyle anlamlı ve tarihi önemi olan panele hepiniz hoşgeldiniz.

Dört gün sonra 24 Nisan 1996, Ermeni halkının soykırımdan geçirilişinin 81. yıldönümüdür.

Anadolu sol tarihimizde bu soykırım ilk kez böyle bir etkinlikle lanetlenmektedir. Bu yeni bir adım demektir.

Resmi tarihe ve resmi sol tarihe güçlü bir tarihi reddiyenin başlangıçlarından biridir." (Dökümanlar, sayfa 1)

Ermeni soykırımının adı geçen üç dergi tarafından ve panel biçiminde lanetlenmesinin ilk kez olup olmadığı üzerine tartışma yürütecek değiliz. Fakat, sözkonusu edilen "resmi tarih" ve "resmi sol tarihe" güçlü ve "tarihi bir reddiye" olduğu tespiti **koskocaman bir yalandır.**

İlginç olan bu konuda İbrahim Kaypakkaya'nın en fazla savunucusu olduğunu iddia eden Yeni Demokrat Gençlik dergisinin de bu yalana ortaklık etmesidir.

Ibrahim Kaypakkaya yoldaş, hem resmi tarih denen Kemalizmin tarihine, hem de Kemalizmi devrimci, sosyalist diye yücelten "sol" resmi tarihe, "tarihi reddiyeyi" gerçekleştirmiştir.

İbrahim Kaypakkaya yoldaş Ermeni soykırımı konusunda Türkiye'de ulusal sorunu tartışırken tavır takınmış, ama sorunu çözülmüş ulusal sorun çerçevesinde ele alarak yanlış yapmıştır. İbrahim Kaypakkaya'nın gerçek savunucuları Bolşevikler, 4. Kongrelerinde –1991'de– hem İbrahim'ın yanlışını, hem de kendilerinin geçmişteki yanlış tavırlarını aşarak, tek doğru marksist-leninist yaklaşımı ortaya koymuşlardır. Böylece İbra-

him'in "tarihi reddıyesi" Ermeni sorununda da yerli yerine oturtulmuştur.

1996'ya gelındiğinde Bolşeviklerin ortaya koydukları tavırlar tüm devrimci kamuoyunun bılgisi dahilindedir. 4. Kongre'nin aldığı kararlar 15 Ocak 1991 tarihli Bolşevık Partızan sayı 62'de yayınlandı. 1996'da ise 1982'den beri yazılan yazılar, yapılan tercümeler; **"Ermeni Sorununda Bolşevizm"** adıyla derlenerek yayınlandı. Tüm bunların varlığı (Ermeni soykırımının 75. yıldönümünde Bolşevik Partizan'ın soykırım suçlularını teşhır etmek için tüm 1990 yılı boyunca yürüttüğü yayın kampanyasından ve tüm devrimci örgütlere bu konuda çaba göstermeleri için yapılan çağrıdan bahsetmiyoruz bile!!!) şartlarında, 1996'da yapılan panelın Ermeni soykırımını lanetleme açısından ve resmi tarihe reddıye açısından tarıhi öneme sahip bır panel olduğu tespitı, Ermeni soykırımı konusunda Amerikanın yeniden keşfedilmesidir...

Olan nedir? 1996'ya gelindığinde sözkonusu dergileri yayınlayanlar Ermeni soykırımının varlığının farkına varmış ve daha önce olup bitenlere gözlerini yumarak, bu konudaki tarihi kendileriyle başlatmaya çaba göstermişlerdir. Bu çabaları ancak kendilerini kandırmaya yetmiştir.

Bu panelde Sosyalist Alternatif dergisi adına konuşan kişının tavrı, Özgür Polıtika gazetesinde, Fatih Sönmez imzasıyla dizı olarak yayınlandı. Sözkonusu dizi yazıda Fatih Sönmez, çarpıtmaya dayalı olarak Bolşevık Partizan'ı *"sosyal şoven"* tavır takınanlarla aynı kefeye koymuş ve bu tavıra karşı Bolşevik Partizan Yazı Kurulu bir tekzip göndererek tavır takınmıştır. Özgür Politika Sorumlu Yayın Yönetmeni Bülent Aydın'a gönderilen tekzip yazısı, yayınlanmamıştır. (Bu belge için Bolşevik Partizan sayı 104, sayfa 44-45'e bakınız.)

Fatih Sönmez, Hüseyin Işık ve Mihri Belli'nin 1996 Nisan ayında Ermeni soykırımı konusunda takındıkları tavırlara ılışkın de ayrıca tavır takınılmış ve Özgür Politika'da milliyetçiliğın kutsandığı somut verileriyle ortaya konmuştur. Fatih Sönmez imzalı yazının 20 Nisan 1996'da yapılan panelde Sosyalist Alternatif dergisi adına konuşan temsilcinin tavrı olduğu, ancak dökümanlar elimize geçtikten sonra ortaya çıktı. Bu açıdan bakıldığında, Bolşevik Partızan sayı 104, sayfa 41-43'de Bolşevık Parti (Kuzey Kürdistan) imzalı yazımız, sözkonusu panelde Sosyalist Alternatif adına konuşanın tavrına karşı takınılan bir tavırdır (Bu tavrı yeniden aktarmamıza gerek yoktur).

Sözkonusu panel "tarıhı" olur da, "tarihi" kararlar alınmaz mı? Alınır tabii ki! Hem de ne kararlar? Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkını Kongre kararı halıne getirip savunan Bolşevik Parti'yi "sosyal şoven" olmakla suçlayan Sosyalist Alternatif (Fatih Sönmez), ne kadar enternasyonalist olduğunu ve Ermeni sorununa ne kadar önem verdığini ortaya koymak ıçın şu karar tasarısını panele sunar ve bu tasarı onaylanır:

"KARAR·

24 Nisan Türkıye'de soykırım günü ılan edılmelidir. Türk egemenlik sisteminin ısrarla reddettiği soykırım gerçeği bilince çıkartılmalı, 24 Nisan özellikle de Türkiye'de geniş işçi ve emekçi yığınları kapsayan Ermeni soykırımına karşı mücadele gününe dönüştürülmelidir. Geleneksel olarak kitle gösterileri, protestolar, kitle toplantıları vb. etkinliklerle her yıl anılmalıdır. Türk egemenlerinin barbarlığı bütün yönleriyle gün ışığına çıkartılarak halklarımıza kavratılmalı ve buna benzer barbarlıkların bir daha tekerrür etmemesi için 24 Nisan bellekler-de daima canlı tutulmalıdır." (Dökümanlar, sayfa 46)

Evet, diğer örgüt ve dergileri eleştırirken, tarihı kendileriyle başlatanların; *"Hele de Ermeni ulusal sorunu, soykırım ve ondan doğan hak istemleri gündeme geldiğinde, Ermeni halkına karşı sol ıçında bir pogrom havası yaşandığını söylemek herhalde abartma değildir. Soykırım geleneğini aralıksız sürdüren burjuva basınıyla sol basında dile getirilen düşünceler özde aynı noktalarda çakışmaktadır." (agb, sayfa 30)* diye tavır takınanların Ermeni soykırımı hakkında aldığı karar böyledir.

Okuyucu hemen sormuştur, bu kararın neresi yanlış ki diye. Ermeni soykırımı konusunda bu kararda savunulanlar, Türkiye'de soykırımın resmen kabul edilmediği gözönüne alınarak, Türk hakim sınıflarının teşhir edilmesi ıçin de bir yere kadar savunulabilecek taleplerdir. Fakat bu talepler: a) Düzen ıçi taleplerdir. Temel çerçevesi reformizmdir. b) Bu talepler Ermeni sorunu konusunda geri düzeydeki taleplerdir. Bu talepler, soykırımın yapıldığının kabul ettirilmesi dışında **Ermenilerin hiç bir hakkını dile getirmemektedir.** Ki, Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkının savunulmasıyla ilgili tavrımız, panelde alınan bu karardan beş sene önce devrimci kamuoyuna sunulmuştur. "Sosyal şoven" eleştirisi yöneltip sosyal şovenlik böyle yapılabiliyor! Reformizm de cabası..

Panelde alınan "tarihi" diğer karar ise Yeni Demokrat Gençlik dergisi tarafından panele sunulmuş ve onaylanmıştır. Sözkonusu karar şöyledir·

"KARAR:

Tüm konuşmacı arkadaşların belirttiği gibi, Osmanlı devletinin devamcısı, takipçisi TC devleti halkların imhası ve sınıfların inkarı üzerine kuruludur. Soykırımcı ve ırkçıdır. Kaldıraç'çı arkadaşın da belirttiği gibi misak-ı milli sınırları aynı zamanda bır halklar hapishanesidir. Biz Yeni Demokrat Gençlik taraftarları olarak bu hapishaneyi yanı misak-ı milli'yi tanımıyor, reddediyoruz. (alkışlar...) Tüm devrimcıleri de bu karara katılmaya davet ediyoruz. Dünyadakı halkların kardeşliği temelinde eşit ve özgür bır dünya yaratma mücadelesine herkesi birlıkte hareket etmeye çağırıyoruz." (Dökümanlar, sayfa 47)

Ermeni soykırımıyla ilgılı bir panel –ve onlar tarafından ılk kez!!!– yapılıyor, bu panelde ıkı karar alınıyor; bu karar tasarılarından biri İbrahim Kaypakkaya'yı lafta çok savunan bir dergının temsılcisi tarafından sunuluyor, Ermeni sorunuyla ilgili tek bir hak talebi ya da tavır ortaya konmazken; yine Amerıka yeniden keşfediliyor: **"Misak-ı milli sınırları tanımıyoruz!"**

Günaydın demekten başka bir şey kalmıyor geriye!

Kuşkusuz eleştirimiz misak-ı millinin tanınmamasına değildir. Bu tespite aynen katılıyoruz. **Eleştirimiz, misak-ı millinin tanınmamasının Ermeni sorununda somut olarak ne anlama geldiğinin ortaya konmamasınadır.** Eleştirimiz, 47 sayfalık dökümanlarda, panelin sonuç bölümünü oluşturan, bir anlamda finali olan kararda Ermeni sorunuyla ilgili somut tek bir şeyin olmamasınadır

Panelde alınan bu iki karar, Ermeni kökenli Dr. Mihran Dabak'ın konuşmasında ve sorulan sorulara verdiği cevaplarda açıkça vurguladığı; Ermenilerin geri dönme, yerleşme hakkı konusundaki tavrının varlığı şartlarında alınan kararlardır.

M. Dabak açıkça şunları savunmaktadır:

"Sevgili arkadaşlar, 1915 soykırımı için topraklarımıza gitmek mümkün değildir. ***Ancak Ermenilerin bu topraklara dönüş hakkının tartışılmaz olduğunu da eklemeliyim.*** *" (abç) (Dökümanlar, sayfa 4)*

Ve:

"Değerli arkadaşlar, Ermenilerin dönüş hakkı talebi doğru bir taleptir. Bu sonuca nasıl ulaşılır bilmiyorum." *(abç) (agb, sayfa 34)*

M. Dabak haklı olarak Ermenilerin dönüş hakkının tartışılmaz bir hak olduğunu ve bu konudaki talebin doğru olduğunu kendi bakış açısı çerçevesinde dile getirmektedir.

Ermeni ulusal sorunu ve soykırım hakkında takınılan tavırların doğruluğunun temel ölçüsü, –Ermenilere dönme, yerleşme ve ayrılma hakkı görüşünün ortaya konduğu şartlarda– artık soykırımın yapıldığının kabulü değildir. Kuşkusuz soykırımın yapıldığını kabul ettirmek için mücadele gerekir Ama, kendisine sosyalist yaftası takanların, Bolşevik Partizan sayı 9/10'daki tavrı çarpıtarak Bolşeviklere "sosyal şoven" eleştirisi yöneltenlerin (bakınız, Dökümanlar, sayfa 45), Ermeni ulusal sorunu ve soykırım konusunda doğru bir konumda olduklarının temel ölçüsü, soykırımın kabulü değildir, olamaz da

Gerek, Sosyalist Alternatif dergisi adına konuşan ve ayrıca panele bir de karar tasarısı sunan kişinin tavrı, gerekse de bu kararı onaylayan diğer dergilerin temsilcilerinin tavırları bize, bir kez daha bunların Ermeni ulusal sorunu ve soykırım konusunda yanlış bir yaklaşıma sahip olduklarını göstermektedir.

Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkının savunulmasını bırakın bir kenara, M Dabak tarafından dile getirilen dönme hakkı bile savunulmamaktadır Bu tespiti yaptığımızda, Sosyalist Alternatif temsilcisi, ya da Fatih Sönmez, *"hayır, benim konuşmamda bu hak savunulmaktadır"* diyerek itiraz edebilir... Ama itirazı boşuna

a) Panel'e sunulan karar tasarısında ve alınan kararda bu hak savunulmamaktadır.

b) Bu sorun, "Türk solu" olarak ele alınanlara eleştirinin yöneltildiği yerde gündeme gelmektedir ve sorun şöyle ortaya konmaktadır·

"Bizim solcularımızın bir orta yol aramaları boşunadır. Bu iki yol arasında bir orta yol yoktur. Bu nedenle 'Ermeniler ulus mudur, değil midir' tartışmasını bir kenara bırakıp, TC'ye, ülkelerine dönmek isteyen Ermeni halkına, 'lütfen' yer açmasını maddi ve manevi zararlarını tazmin etmesini dayatmalıdır " (Dökümanlar, sayfa 32)

Bu tavır iki açıdan yanlıştır. 1) Ermeni soykırımının hesabının faşist Türk devletinden devrimle sorulması, Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme sorununun devrime bağlı ele alınması yaklaşımı burada yoktur. Sorun reformist bir temelde ele alınmakta, Türk devletinden soykırımın maddi ve manevi tazmin talep etmekle kendisini sınırlamaktadır Faşist Türk devletinin varlığı şartlarında Batı Ermenistan'a dönecek Ermenilerin, anda TC sınırları içinde yaşayan Ermeniler gibi ulusal baskıya maruz kalacakları gerçeği gözardı edilmektedir

2) Yanlış bir çerçevede de olsa, böylesi bir sorunu TC'ye dayatması gereken, Sosyalist Alternatif değil de "Türk solu" olarak eleştirilen "solcularımız"dır. Yani çok enternasyonalist görünen Sosyalist Alternatif temsilcisinin böyle bir sorunu yoktur.

Sözkonusu dergi temsilcilerinin Ermeni soykırımı konusunda panel düzenlemeleri, bu konuda geç de olsa belli tavır takınmaya başlamaları ve bu tavırların bir bölümünün yurtdışında yayınlanan günlük gazetede (Özgür Politika) yayınlanması; Ermeni sorunu konusunda tavır takınma bağlamında olumlu bir gelişmedir Fakat bu olumluluk, içerikteki bir olumluluk değildir

İçerik olarak takınılan tavırlar birbirine yamanmaya çalışılan, eklektik tavırlardan oluşmaktadır. Ermeni sorununda öne sürülen talepler ve bu konuda takınılan tavırlar, soykırımı kabul ettirme ve soykırıma karşı olma yönüyle olumlu, ama soruna temel yaklaşımda reformist, milliyetçi ve evet sosyal şoven tavırların ötesine geçememiştir. 1996'da yapılan panelde savunulan düşüncelerin öne çıkan bazı yanları böyledir. Bu düşüncelerin 26 Nisan 1998'de yapılan panelin bildirisine yansıyan ve önemli olan diğer yanları ise şöyle ortaya çıkmaktadır.

ERMENİ ULUSUNUN VE BATI ERMENİSTAN'IN VARLIĞININ REDDİ...

26 Nisan 1998'de Almanya'nın Frankfurt şehrinde yapılan panel, yukarıda da açıkladığımız gibi Alternatif, Halkın Günlüğü, Kaldıraç, Kızıl Bayrak ve Özgür Gelecek dergileri tarafından hazırlanmış ve Özgür Atılım dergisi tarafından da desteklenmiştir Bu dergilerin savunduğu görüşler bilindiğinde 1996'daki paneli düzenleyenlerle –bazı isim değişiklikleri dışında– bu bileşime katılanlar tarafından düzenlenen ve 1996'nın devamı olan bir panel olduğu tespitini yapmanın önünde hiç bir engel yoktur.

1996'da yapılan panelde olduğu gibi, bu altı dergi imzalı bildiride de soykırımın Ermeni ulusuna değil, halkına yapıldığı savunulmaktadır Buna birkaç örnek· *"Ermeni halkının soykırımı ve TC ilişkisi", "24 Nisan 1915: Ermeni Halkının Soykırım Günü olarak ilan edilen tarih-*

sel günde", "Ermeni halkının soykırımdan geçirilişinin 81. yıl dönümüdür". (1996 panel dökumanlarından)

"Ermeni halkının soykırımı", "Ermeni halkını kırımdan geçiren", "Ermeni halkı üç bin yıldan beri", "Ermeni halkının kırımdan geçirilişinin sorumlusu", "83 yıl önce Ermeni halkına yönelik gerçekleştirilen bu soykırım". (1998, altı dergi imzalı ortak bildiriden)

Batı Ermenıstan'da Ermeni ulusunun varlığı, Ermeni halkı tespitiyle yok sayılırken, Batı Ermenistan ise son yılların çok tılsımlı kavramı olan "Anadolu" tanımlamasıyla ortadan kaldırılmaktadır. Ermeniler ve Ermeni sorunu sözkonusu olunca, ulus yerine halk, Türkiye yerine "Anadolu" tanımına sarılmaktadırlar. Türk şovenizmiyle Kürt milliyetçiliği Ermeni sorununda birbirine el uzatıyor. Sonuç: Ermenilerin soykırımdan önce Batı Ermenıstan'da ulus olduklarının ve "Anadolu" denen coğrafyanın önemli bir bölümünün Batı Ermenistan olduğunun reddedilmesidir.

1996'daki panelde alınan kararlarda Ermenilerin Batı Ermenıstan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkının sözkonusu edilmemesinin ardındaki gerçek, tam da Ermenilerin ulus olarak varlığının reddi ve Batı Ermenistan'ın "Anadolu"ya dahledilmesidir. Misak-ı milliyı reddettiğini iddia edenler, Ermeni sorunu konusunda, gerçekte mısak-ı mıllının savunuculuğunu yapmaktadırlar. Bu yaklaşım Nısan 1998'de yayınlanan bildırıde de sürdürülmektedir.

Bildirideki bazı tavırlar şöyledır:

"20. yüzyılın ilk soykırımının gerçekleştiği toprakların sosyalist basın çevreleri ve devrimciler olarak bu soykırımı gerçekleştirenleri lanetle anıyor ve protesto ediyoruz!"

Bildirinin ılk paragrafında takınılan bu tavırda, bılinçli olarak soykırımın gerçekleştiği toprakların adı verilmemektedır. Böylece çok "enternasyonal" takılan *"sosyalist basın çevreleri ve devrimciler"*in –20. yüzyılın ilk soykırımının Ermeni soykırımı olduğunu bilmeyenler–, hangi ülkenin ya da nerenin "devrimcıleri" olduğunu bilme durumunda değildir. Sabırlı ve meraklı okuyucu bildirinin yarısına geldiğinde bu çok "enternasyonal" takılan kesimin *"Biz Türkiye'nin sosyalist basın çevreleri ve devrimciler"* olduğunu tespıt edebilme durumuna gelmektedır.

Böylece, bir kez daha a) "Anadolu"dan bahsedildiğinde, b) Soykırımın gerçekleştiği topraklardan bahsedildığında sözkonusu edılen Türkiye'dir. Soykırım, esas olarak Batı Ermenıstan'da ve Türkiye ve Kürdistan'da yaşayan Ermeniler üzerinde değil de, Türkıye'de yapılmıştır. Ve ***"Türkiye'nin sosyalist basın çevreleri ve devrimciler"***i de, Batı Ermenistan'ı yok sayarak bu soykırımı lanetliyor.

Bildirinin ıkınci paragrafı şöyledir:

"24 Nisan 1915 yılı insanlık tarihında unutulmayacak, unutturulmaması gereken bir öneme sahıptir. 84 yıldönümünde lanetlediğimiz Ermeni halkının soykırımı insanlık için utanç verıcı bir olaydır Bizler biliyoruz ki insanlık tarihinin özgürlük, kardeşlik mücadelesının her döneminde sınıflar kendi çıkarları gereği şıddet polıtıkalarını bız emekçilere yönelık uygulamaktan çekınmemişlerdir." (aynı yerden)

Soykırımın Ermenı ulusuna değıl de Ermeni halkına yapıldığı görüşü, burada daha açık bır biçımde görülmektedir. Buna göre, şıddet politikası, soykırım Ermeni emekçilere (panelciler emekçilerle halk kavramını aynı anlamda kullanıyorlar!!!) yönelmıştır 1996'da tarihi kendileriyle başlatanların bu tavırları, Ermeni soykırımı ve sorunu konusunda ne kadar yanlış tavır içında olduklarını ve evet sıyası cehaletlerını ortaya koymaktadır.

Bu sıyası cehalet soykırıma karşı nasıl mücadele edilmesi konusunda da sürdürülmektedir. Tavırları şöyledır.

"Bızler halklara yönelik bu vahşi katlıamları tarihin derinliklerine atamayız. Bu soykırımları unutturmaya çalışanların tersine tarıhin bugün için gerekli olduğuna vurgu yaparak egemenlerin bu utanç verıcı gerici şiddetıne cevap olma yolunda yürümelıyız. Bu tür soykırımlar aracılığıyla halklar arasında yaratılan düşmanlığın önüne ancak böyle geçebileceğimızın bilincindeyiz." (aynı yerden)

Bu çok "felsefı" ifadeler, okuyucuya, bıldiriyi yayınlayanların Ermenı soykırımı konusunda ne kadar keskın

tavıra sahip oldukları görüntüsünü vermektedir. Fakat bu sadece laf kalabalığıdır!

Laf kalabalığı içinde, bizzat soykırımın yaratılan düşmanlığın bir sonucu olduğu gerçeği tersyüz edilmektedir. Yine soykırımda Türk ve Kürt ulusundan işçi ve emekçilerin, Türk ve Kürt halkının sorumluluğu ortadan kaldırılmaktadır. Aktarılan bu alıntıya bakıldığında soykırım, *"egemenlerin utanç verici gerici şiddeti"* olarak değerlendirilip, bunun sorumlusunun da egemenler olduğu ortaya çıkmaktadır. Fakat her paragrafından cevherler ortaya koyan bu bildiride sonuç itibarıyla soykırımdan sorumlu görülen İttihat ve Terakki Cemiyeti'dir. Tespitleri aynen şöyledir:

"Bizler biliyoruz ki 20. yüzyılın başında Ermeni halkını kırımdan geçiren Osmanlı İmparatorluğu ve takipçisi Türkiye Cumhuriyeti devletidir. Ermeni halkı üç bin yıldan beri yaşadığı topraklarda 20 yüzyılla birlikte kendi kaderini tayin ederek uluslaşmaya girmiştir. Tümüyle devrilmiş ve Türkleştirilmiş unsurlardan oluşan ve Osmanlı devletini yaşatma amacıyla kurulmuş ***İttihat ve Terakki Cemiyeti (İTC)*** *Ermeni halkının kırımdan geçirilişinin sorumlusudur. 2 milyona yakın Ermeni katledilmiş ve sürülmüştür." (aynı yerden)*

Alıntıda üzerine durulabilecek birkaç sorun var, ama, esas sorun, soykırımın sorumlusunun kım olduğu konusunda takınılan tavırdır.

Kuşkusuz, İttihat ve Terakkı Cemiyetı de Ermeni soykırımından sorumludur. İttihat ve Terakkı Cemiyeti'nin ve özellikle Talat ve Enver gibilerının bu soykırıma önderlik etme düzeyindekı sorumlulukları da olgudur Fakat soykırımdan tek sorumlu İttihat ve Terakki Cemiyetı değildir. Soykırımın esas sorumlusu Osmanlı/Türk devletı ve hakım sınıflardır. Soykırımın sorumluluğunu sadece İttihat ve Terakkı Cemiyeti'ne yüklemek hem Osmanlı devletini ve hem de devamı TC'yı aklamaktan başka hıç bır anlama gelmez. Böylece devlet hedef olmaktan çıkarılmaktadır.

Bildiride ortaya konan tavır, sosyalist ve devrimci olma iddiasında olan dergilerin Ermeni soykırımı ve sorunu konusunda yanlış konumda olduklarını açıkça ortaya koymaktadır

BİR BAŞKA ETKİNLİK

24 ve 25 Nısan 1998 tarihlerinde, yıne Almanya'nın Frankfurt şehrinde yapılan etkinlikler, *"Halklar Arası Diyalog İçin Inisiyatif (Soykırım karşıtları örgütlenme platformu)"* tarafından düzenlendi ve bazı diğer örgüt, grup ve derneklerce de desteklendı.

Özgür Polıtika gazetesinde bu etkinliklerin propagandası ıçin birkaç gün toplantının ılanı ve gündemi yayınlandı.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu etkinlikler *"Anadolu, senin Ermeni evlatların nerede?"* başlığıyla yapıldı. Şimdiye kadar gazete ve dergiler üzerınde kamuoyuna yayınlanan konuşma, Alman yazar Wolfgang Gust'un konuşması oldu.

Bu etkinlik konusunda değinmek istediğimiz temel sorun, bunların da "Anadolu" tanımını kullanarak Batı Ermenıstan'ın varlığını gözardı etme, reddetme konusunda, altı ortak ımzalı bıldirideki ve 1996'dakı panelin tavrıyla aynı konumda olmalarıdır.

Nasıl ki Türkiye tanımı Kürdistan'ın bir parçasını, kuzeyini ve Batı Ermenistan'ı yok saymak için kullanılagelmişse, şimdi, özellikle son birkaç yıldan beri kendisine devrimci, sosyalist dıyenler tarafından kullanılan "Anadolu" tanımı da Trakya'yı dışta tutma dışında aynı içerıkle kullanılmaktadır.

Batı Ermenıstan'ı "Anadolu" kavramına sığınarak yok saymak, özde hakım sınıfların tavırlarıyla aynıdır. Halkların birliğini istiyor görüntüsünün ardına gızlenerek misak-ı milli sınırlarının savunuculuğu yapılmaktadır.

Burada ortaya koyduğumuz tavırlar dışında göze çarpan ıki tavır, Mihri Belli şahsında Türk şovenızmı, Kemalizmin savunuculuğu ve Roni Alan şahsında Kürt milliyetçisi tavırlardır.

Ermeni soykırımı ve sorunu konusunda doğru, marksist-leninist tavrı devrimci ve sosyalist olma iddiasında olanlar arasında da egemen kılabilmek, Bolşevizmin bayrağını daha da yükseklere çekmek için ış başına!

11 Mayıs 1998 ✘

NOT. Dergımiz yayına hazırlanırken, Ermeni soykırımının tanınması hakkında yeni bir gelişme oldu. Fransız Ulusal Meclisi'nde *"Fransa, 1915 Ermeni Soykırımını açıkça tanımaktadır."* dıye tek cümlelik bir karar tasarısı kabul edıldi. Sözkonusu tasarı, Senato tarafından da onaylanırsa yasalaşacaktır.

Fransız Ulusal Meclisi'ndeki bu gelişme, faşist Türk devletının yoğun tepkisini beraberinde getirdi. Fransız hakim sınıflarının bır bölümünün Ermeni soykırımını kullanmaya çalıştığını gösteren bu gelişmeyle birlikte, faşist Türk devletının Ermeni düşmanlığını körüklemede ne kadar ilerledığı de bir kez daha açıkça görüldü.

Faşist Türk devleti yeni bir Ermeni düşmanlığı kampanyasına başladı. "Esas soykırımı yapanların Ermeniler olduğu, Türklerin vatanlarını savunmak için savaştığını ve vatan savunusunun ne zamandan berı soykırım diye adlandırıldığının" teorilerini yeniden piyasaya sürdüler. Fransa'nın Afrika'da soykırım yaptığını ve bu yüzden de Fransızların Türklere hiç bır şey söylemeye haklarının olmadığını da bu arada hatırlattılar.

Tüm burjuva medya Ermeni düşmanlığını körüklemeye devam ediyor. 20 Hazıran'da, Avrupa'daki ırkçı, faşıst Türkler Fransa'da protesto eylemi yapacak.

Faşist Türk devletının Ermeni düşmanlığını körüklemede sınır tanımadığı bir kez daha ortaya çıktı Gelişmeler ve takınılan tavırlarla ilgili gelecek sayımızda tavır takınacağız.

sterka bolşewîk

Yanlışlar ve itiraflar...

Ermeniler ve Kürtler
aynı topraklarda yaşayan
iki kardeş halktı.
Bin yıllardır ortak yaşamdan
et - tırnak
hısım - akraba olmuş
Kimbilir kaç Kürt ve Ermeni genci
gizlice buluşmuştu
Kimbilir birbirlerine nasıl sevdalanmışlardı
Dilleri, inançları elbetteki farklıydı
fakat bin yılların
bu halklarda
büyük hatıraları vardı
Bizim köyümüzde de o zamanlar
güneş çok daha parlak
dağlar daha da yaman
sular temiz
yaylaları uçurumsuz
köyün insanları öyle dost
öyle masumdu
Osmanlı emir buyurdu
Katlini vacip, mallarını
mülklerini
helal etti
Bizimkiler de,
mal mülk uğruna
Ermeni kardeşlerinin
kanını içti

Üç karışlık toprak
koparıp attı
insanların içindeki
dostluk çiçeklerini
O zamanlar üç karışlık toprak
üç avuç buğday verirdi
belki de böylece üç ekmek
fazla yenirdi.
Şimdiler de o topraklar
çorakiaştı
Sular azaldı
Dağlarımız Türk uçakları
tarafından bombalandı
silah
bizimkilere döndü
İnsanlar
bırakıp topraklarını
kaçtı
Yine kan
aktı
Bizimkiler
yanlış yaptığını
çok... sonradan anladı.

GENCO ✘

Aydın geçinen bir şovenistin, Prof. Baskın Oran'ın kimi hezeyanları...

Kendine "aydınım" diyen ya da böyle anılmasından büyük haz alan o kadar çokça "aydın" var kı bu konuda kelimenın gerçek anlamında bır aydın enflasyonundan bahsetmek mümkündür. Böylelerinin miskınlik derecesınden kendilerine hayran/düşkün olduklarını belirtmek bile gereksız. Her ne kadar sözde aydın kimlikli olmaları noktasında hepsi aynı yolun yolcuları olsa da, değişik bır dizi konu hakkındakı görüş, düşünce, öneri, fantazı ve çozümleri vs. farklı farklıdır

Bu tip aydınlardan bırı de profesör ünvanlı Baskın Oran'dır. Bu "meşhur aydın" adam, kapkara zehır saçan "Aydınlık" dergisinın köşe yazarıdır. Kürt sorununda sözde uzmandır, gazetesinin çizgısinde komplo teorıleri üretmede ve karşıdevrımci siyaset yapmada pek yamandır. Ve bu "aydın adam" aynı zamanda düpedüz kaba bir Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşıtıdır.

Baskın Oran, 26 Nisan 1998 tarıhli haftalık "Aydınlık" gazetesinde Kürt ulusal mucadelesi ve somut olarak da mücadelenin bugünkü durumu üzerıne yaptığı değerlendırme yazısında nasıl bır "aydın" olduğunu ortaya koymaktadır. Onun bu makalesı gerçek anlamda bır ibretlik belge nıteliğindedır. Tipik Kemalıst gazetecılık ve MGK güdümlü "solcu" şovenıst gazetecilik yapan Baskın'ın dedıklerine bakalım .

"Türkiye şimdiye kadar Kürt sorununda yalnızca askeri yöntemi kullandı.

1925'te, lâmı cimi yok, başka birşey yapamazdı Çünkü daha Cumhuriyet kurulmadan kurulmuş bir örgütün, Azadi'nin silahlı ayaklanması karşısındaydı ve kendini koruma refleksi yalnızca doğaldı " (Aydınlık, 26 Nisan 1998, Bu yazıdaki bütün alıntılar aynı tarihli gazeteden yapılmıştır)

Baskın Oran, 1925 Şeyh Saıt ayaklanmasının askerı yontemlerle, yanı sömürgecı vahşetle bastırılmasını alabildiğince "doğal" değerlendırmesini yapabılıyor Yanı sömurgecı Kemalıst kıyım makınesinin Kürt soykırımına onay veriyor. Neden? Çünkü soykırım yapılmasaydı, belki de Kürt mıllıyetçileri kendilerıne alan açabilirdi, TC'nin üniter bekası delinebilirdi! İşte Baskın Oran tam da burada uyanıyor ve ayaklanmanın bastırılmasını onaylıyor Derın tahlılci Baskın, derın devletçilerin kulağına üfleme oranında mılım sapmıyor! Basıyor analizi ve Kürtlere uygulanan katliamlara ve baskılara "haklılık" temeli kazandırmaya çalışıyor. Bununla da yetınmıyor:

"Sonunda Kürtler 1980'den sonra yıne sılaha başvurunca aklımız başımıza geldi.

Fakat, ayaklanma hangi süreç sonucu çıkmış olursa olsun, yine burada askerî yöntem doğal sayılabilirdi. Nıhayet, hiçbır rejim, silahlı ayaklanmaya silahla yanıt vermekten başka birşey yapamazdı."

"Aydın" ve üstelik "sosyalist" geçınen bu özel ünvanlı "sıvıl general" ise generaller çetesinın ısteği doğrultusunda tavır takınmaktadır. Generallerin verdiği bilgi üzerine hareket ettiğini not düşerek kendi "sivil generallik" konumunu gizleme çabası içıne gırıyorsa da, kelimenin gerçek anlamında ordu kurmaylarıyla birlikte hareket ettiğini ortaya koyuyor. Bu kışi, 50 bine yakın insanın ölümünden, 4 bin köyün boşaltılmasından, binlerce faılı meçhul cinayetın işlenmesinden, milyonlarca Kürdün göç ettırılmesinden, doğanın ateşe verilerek talanından... sorumlu TC ve onun ordusunun barbarlığını bır çırpıda "doğal" değerlendirerek ordusunu ve devletını arkalıyor, yapılan katlıamların tellallığına soyunuyor.

Şöyle diyor;

"Ama, artık bitmış bulunuyor

Eğer resmî makamlar doğru söylüyorlarsa, ki söyledikleri anlaşılıyor, Kürt milliyetçiliğinin bir silahlı ayaklanması daha kesin bir başarısızlıkla bitti."

Faşist sömürgeci TC'nin kurmaylarından aldığı referansla yazısına yön veren yazar, generallerin ve ötekı devlet erkânının bile söylemedikleri bir kesınlikte sonuçlar koymayı tercıh etmektedir.

Baskın, baskın bir tutum içine gırerek "generallerden önce ben saptadım" heyecanıyla "en iyı devlet savunucusu" olduğunu kanıtlamak ıstiyor.

Bızzat bu haksız savaşı yürütenlerın böbürlenerek soyledıkleri şey "marjınalleştırdik" lafzıdır Son "Murat Operasyonu" da Kuzey Kürdıstan'daki ulusal uyanış ve mücadelenin bıtırilemedığının ifadesidır, ordu "marjinalleştirdik" lafzıyla bu gerçeği ifade etmektedir.

Yazarın, devletınden üç adım öne geçerek devletini pohpohladığı ve yalanına beş kattığı somut bir gelişme

karşısında söylenebilecek en uygun şey şu olabilir:

TC seninle ne kadar gurur duysa azdır bay Baskın!!!

Baskın Oran, çok açık bir biçimde Kemalist Esat Bozkurtların izinden gitmekte olduğunu ortaya koymaktadır. Bu şoven aydın, bugünkü mücadelenin bittiğini gerçekten de inandırıcı kılabilmek için hemen dün olanlarla bağını kurma kurnazlığını devreye sokuyor Öyle ya, öncekiler çeşitli nedenlerle –burada nedenleri üzerine durmamıza gerek yok– başarıya ulaşamadılar. Oran kendi çıplak yalanını geçmişin bu olgusuyla birlikte seslendirerek inandırıcı olmaya çalışıyor.. Ama boşuna!

Yazarda, aydın sorumluluğu olmadığı çok açıktır. Okul yüzü gormekle; "prof." ünvanı almakla aydın olamayacağının en yalın örneğini Baskın Oran tiplemesinde görüyoruz.

Bilgiye, tarihsel gerçeklere, somut olgulara sırtını dönen kartvizit aydınları; Kürt ulusal mücadelesi karşısında devletten daha devletçi olduklarını belgeleyerek emekçilerin ve ezilen halkların hizmetinde aydın özelliklere sahip bulunmadıklarını fazlasıyla kanıtlamışlardır.

Yazarın bazı başka incilerine de bakalım ..

"Reform yapmak zorunda kalan bir Türkiye böyle bir durumda yalnızca vermekle kalacak.

Verdiğinin hiçbir, ama hiçbir anlamı olmayacak. O zaman Kürtler aldıklarıyla kesinlikle yetinmeyecekler."

Baskın Oran, Turkiyesini koruyor ve kolluyor, yani, Türk devletini özgürlük isteyen Kürt ulusundan kurtarmak için üzerine kapanıyor, siper oluyor

Baskın Oran'ın siper olduğu Türkiye nasıl bir Türkiye? Savunduğu devlet nasıl bir devlet?!!

Bu Türkiye, güncel söylemle çetelerin yönettiği bir Türkiye! Bugüne kadar onbinlerce yoksul Kürt köylüsünün öldürüldüğü, son on beşyılda elli bine yakın Kürdün katledildiği bir Türkiye! Devrimcilerin ve komünistlerin katledildiği; devrimci, ilerici muhalefetin kanla bastırıldığı bir Türkiye!

Oran öyle masumane bir Türkiye tablosu çizıyor ve savunuyor ki, Türkiye devleti haklı; kendi kimliğinin tanınmasını isteyen Kürtler haksız çıkıveriyor! Bu gözü dönmüş Kemalist bir-iki kırıntı kabilinde reformların tartışılmasına bile tahammül edemeyecek kadar şovendir. Türk hakim sınıfları, böylesi bir "aydının" kıymetini iyi bilmelidir!

O, "önce ez, sonra çöz" görüşünü savunmaktadır O, Türk devletinin reform yapmasını Kürt ulusal hareketinin bitirilmesine bağlamaktadır. Oran'ın içine şovenizm öylesine işlemiştir ki, aslında şunu söylemek istiyor. "Son isyanı da bitirdiniz, elinize sağlık; ama reform için gecikmeyin çünkü arkasından yeni bir isyan çıkabilir ve o zaman hiç kimse bizi kurtaramaz!"

Bu korkusu boşuna değildir

Kürdistan eninde sonunda ozgürleşecek, bağımsız ve sosyalist bir ülke olacaktır. Bu belki bugün kimilerine hayal gibi gelebilir, ancak unutulmasın ki proletaryanın, emekçilerin ve ezilen halkların hayalleri er ya da geç mutlaka gerçekleşecektir. Daha bugünden bunun farkında olanların sayısı hiç de az değildir. Başta sömürgeci Türk devleti ve onun has savunucusu Baskın Oran bunun hayal olmadığını çok iyi biliyor. Oran'ın yalvara yakara devletinin uyanık olmasını istemesinin başka ne anlamı olabilir?! İsrarlı bir şekilde "Kürtler aldıklarıyla kesinlikle yetinmeyecekler" sözlerine vurgu yapması ve çıkış noktası olarak bunu alması, açık ki yazarın gelecekte nelerin olacağını güçlü bir biçimde sezinlediğini gösteriyor.

Koruma güdüsüyle yazdığı yazıda, "tehlike" konusunda kimi ipuçları veriyor Örneğin, "yoksulluk" bağlamında ve yine patron-işçi konumlanışına dair yazdıkları esas "tehlikenin" nereden geleceğine işaret etmiş oluyor. Onun asıl korkusu, sınıf mücadelesidir! Bu durumda, devleti adına daha bugünden kaygı duymaması düşünülemez!

"Önce ez" planının sonuna gelindiğini ve artık sıranın çozümde olduğunu hesap eden yazar, "sonra çöz" esprisine bağlı bir şekilde "Ne yapmalı?" sorusuna Ecevitvari cevap veriyor. Şöyle yazıyor:

"Kürt kökenliler fukaralığı ne kadar yenebilirlerse, bu devlete o kadar gönüllü bağlanırlar."

Gelinen yerde, ırkçısından liberaline kadar bir dizi çevre bu plan üzerinde anlaşmaktadırlar. Yazar, bu anlamda yeni olmayan ama önemli bir şey söylüyor:

Kürdü, devlete zincirle bağlamak lazım! Fukaralık, Kürdün devlete daha sıkı bağlanmasının önünde engeldir. Bunun için fukaralığı yenmek lazım. Bu fukaralık devletin başına beladır, bu bela bir gün bizi iktidardan edebilir vs. Eğer mide guruldamazsa tıpış tıpış devlete sadakat gösterirler ve biz de misak-i milliyi, ulus devleti ve üniter devletimizi paşa paşa yürütürüz! Yalnız bu işi yaparken, Kürdü Kürde havale etmek daha yerinde olur. Bırakın onlar birbirleriyle uğraşsınlar. Yani, Kürt burjuvazisini büyütelim ve Kürt işçi ve emekçisine karşı bizzat bu Kürt burjuvası savaşsın. . .

Baskın Oran şöyle akıl veriyor:

"Bir: Kürt kökenlilerin yoğun olduğu bölgelere, iktisadi maliyeti kaça çıkarsa çıksın, kütlesel yatırım olanaklarını şimdiye kadar görülmemiş biçimde desteklemek. Kürt kökenliler fukaralığı ne kadar yenebilirlerse, bu devlete o kadar gönüllü bağlanırlar.

Burada en dikkat edilecek husus, yatırımı bölgedeki Kürt kökenlilerin yapması. Yoksa, işverenle Türk, işçiyle Kürt özdeşleşir. Bilmem, anlayabildiniz mi."

Söylenilen gayet açıktır; Kürdün devlete bağlanması için elden ne geliyorsa o yapılsın, ama gecikilmesin, şimdi yapılsın denmektedir. İşte yazarın önemli dediğimiz ısrarı tam da burada anlam kazanıyor. Çünkü gelecekten yana haklı olarak haylı kaygılı gözükmektedir.

Ancak uzun vadede bu konsept de tutmayacaktır. Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin sonucunu/kaderini belirleyecek olan proletarya önderliğindeki savaşım gelıştıkçe sömürgecilerin yenilgisi kaçınılmaz olacaktır.

Öyleyse, her alanda Bolşevık mücadeleyi yükseltmek için iş başına!

19 Mayıs 1998 ✘

Kuzey Kürdistan'da nüfus planlaması ve MGK

"... Cellat uyandı yatağında bir gece
Tanrım dedi, 'Bu ne zor bılmece'
Öldükçe çoğalıyor adamlar
ben tükenmekteyim öldürdükçe"
(Ataol Behramoğlu)

Hakim sınıflar egemenlıklerını sürdürebilmek için, işçi sınıfının ve tüm emekçilerın kötü yaşam koşullarının kökeninin kapıtalist sistem olduğunu gizlemeye çalışırlar.

Hakim sınıflar bir yandan sömürünun, baskının kaynağının görülmesini engellemeye çalışırlarken, diğer yandan da sömürü ve baskıların sözkonusu edildığı yerde, kendilerının bunlarla doğrudan bir ilişkisinin olmadığını öne sürmeye çalışmaktadırlar.

Burjuvazının tüm ideologları da bu temelde teoriler üretmeye çaba göstermiş ve burjuva hükümranlığın "haklı"lığının teorilerini yapmışlardır.

Bu bağlamda burjuva ıdeologlarının savunduğu en önemli teorilerden bırı, "nüfus teorısı"dır. Onlar bu teorılerını Malthus'a dayandırmaktadırlar 1766-1834 yılları arasında yaşayan İngilız ekonomıstı Thomas Malthus'un nüfus sorunuyla ilgili teorısine göre, ışçılerın sefaleti yoğun nüfus artışından kaynaklanıyor. Bütün sorun doğurganlığın yoğunluğundadır Kapitalizmin işçilerin yoksulluğundan herhangı bir sorumluluğu yoktur. Marks bu teorının yanlışlığını bilimsel olarak ortaya koyar ve mahkum eder. Marks'a göre, yığınların yoksulluğu kapitalızmin ürunüdür ve bunun temel sebebı de sömürüdür.

Marks'ın bu teoriyı çürütmüş olması olgusuna rağmen, burjuva ıdeologlar 1870'lı yıllarda Malthus'un bu düşüncelerını, "Neo-Malthusçuluk" olarak yenıden pıyasaya surdüler. Bu teori, savaşları, doğum kontrolunü, salgın hastalıkları kapıtalizmı destekleme ve yığınların sefaletini yatıştırma araçları olarak kabul eder

Malthus'a dayandırılarak geliştırılen bu sıyaset, günümüzde de egemenlerin ırkçı sıyasetının temel taşlarından bırını oluşturmaktadır Örneğın Avrupa'nın bır dızi ülkesinde kadınların doğurganlığı ozel primlerle ödüllendirilirken, geri bırakılmış ülke kadınlarına zorla kısırlaştırma ve sağlığa zararlı korunma araçları dayatılmaktadır.

Uluslararası burjuvazının yaptığı ışı, Türk burjuvazisi de doğal olarak yapmaktadır. Türk hakım sınıfları Kuzey Kürdıstan'da "nüfus planlaması" konusuna da "el atmakta" geri kalmadılar MGK patentli bu "yenı nüfus planlaması", Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından, "Kadın Sağlığı Eğıtimi" adı altında uygulanmaya başlandı Burjuva medya "Doğu'da aile planlaması işe yaradı" bıçımınde propaganda yürüttü.

Faşıst Türk devletinin Kürt ulusuna yönelik sürdürdüğü haksız, gerici savaş tum hızıyla sürüyor. Köyler yakılıp yıkılıyor, zoraki göç ettırmeler, sürgünler; "faılı belli" katliamlar devam edıyor; bir operasyon bıtmeden dığerı başlıyor; sınırotesı operasyonlar düzenlenıyor;

ırkçılık, şovenizm azdırılıyor vb. vb..

Kısacası, barbarlık had safhada.

Faşist Türk devletinin sürdürdüğü bu barbarlığa rağmen, Kürt ulusunun mücadelesi de sürüyor. Hakım sınıflar, katlederek, sürgün ederek yok edemedikleri Kürt ulusuna karşı, "nüfus planlaması" adı altında başka yöntemlerle de mücadele ediyor. Temel dertleri, Kürtlerin çoğalmasını engellemek. Kuzey Kürdistan'ı Kürt nüfusundan temizlemenin bırkaç yolunu deniyorlar. Sürgün, katletmek ve **doğurtmamak**..

Binlerce yerleşim alanının yakılıp yıkılması, mılyonlarca kişinin göç ettirilmesi ve onbınlerce insanın katledilmesi Türk hakim sınıflarının istediği "nüfus planlaması"nın çözümü olmadı... Göç ettırilenler, kendi iradelerinden bağımsız olarak gittikleri yerlerde faşist Türk devletine yeni sorunlar yarattı Ayrıca hakim sınıflar, sürgün edilenlerle, her şeye rağmen yerini yurdunu terketmeyenler arasında bir benzerlik buldu:

"Doğudakı aileler çok çocuğa sahip"ti

"Kara çalı" gibi çoğalıyordu çocuklar... Geleceğın sahipleri, hakim sınıfların yüreklerine korku saldılar! Kürt nüfusunun Kuzey Kürdistan-Türkıye'de 2025 yılında nüfusun % 50'yi aşmaya eğilim gösterdiğinin hesabını yapan hakım sınıflar, böylesi bir gelişmenın "vahim sonuçlara" yol açacağını düşünerek, Kuzey Kürdıstan'da "nüfus planlaması" siyasetine ağırlık vermeyı gerekli gördüler.

1996'da MGK'nın yaptığı bir toplantısında ortaya koyduğu bu sorun, 1997 yılı sonlarına doğru Anasol-D hükümetının Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Işılay Saygın öncülüğünde yoğun bır biçimde pratiğe geçirilmeye başlandı.

17 kuruluş tarafından oluşturulan "Gönüllü Kuruluşlar Ulusal Kadın Sağlığı Komisyonu" (KASAKOM) tarafından Kürdıstan'ın 11 ilinde uygulanmak istenen şımdıkı "nüfus planlaması" üç yıl süreli bır plan temelinde yapılmak istenmektedir. Bunun adı da "Kadın Sağlığı Eğitımi Projesi"dir. Buna gore Kuzey Kürdistan'da kadınlar "eğitılecek"... daha az çocuk yapmaya ıkna edılecektir Fazla çocuk doğurmanın kadın sağlığına ne kadar zararlı olduğu Kürt kadınına anlatılacak... Böylece hakim sınıfların Kürt kadınının sağlığına ne kadar önem verdıği ispatlanmış olacak...

Kadınların, burjuva temelde de olsa kendi sağlıkları ıçin aydınlatılması, kuşkusuz karşı çıkılacak bir şey değıldir Tam tersine, kadınların sağlığı ıçin ne kadar çok iş yapılabılıyorsa o kadar iyidir. Ama sorunun özü, amaçlanan "nufus planlaması", kadınların, bu somutta da Kürt kadınlarının çıkarları, sağlığı sorunu değıldır. Sorunun özü, Kürt nüfusun çoğalmasını engellemektir. Hakim sınıfların gerçek yuzü bu sorunda çok daha açık ortaya çıkmaktadır· Bir yandan ırkçı, şoven yüzleri: Kürt nüfusun çoğalmasını engellemek, diğer yandan ise erkek egemenliği: Doğum kontrolünün sadece kadınlar için öngörülmesi..

MGK patentli bu "yeni" "nüfus planlaması" projesı ıçın çalışmalara 1997 sonuna doğru başlandı Esas olarak kadınlara yönelik olan bu çalışmalar, ılk andan itibaren sorun yarattı hakim sınıflara. "Kadın Sağlığı Eğıtımı"nı verecek olan kadınlar, Kürt kadınlarına fazla çocuk doğurmanın zararlarını Türkçe, evet sadece Türkçe anlatabılıyorlardı. Anlatılması gerekenlerse, sadece ve sadece Kürtçe anlayabılıyorlardı. Birileri, "fazla çocuk doğurmak kadınların sağlığını tehlikeye sokar" derken, diğerlerıyse: "Em Tırki nızanınê", "We ji fam nakınê", "Hun me ra çı dıbên?" ("Türkçe bilmiyoruz", "Sizi de anlamıyoruz", "Bıze ne söylüyorsunuz?") diye tavır takınıyorlardı.

İşın böyle gıdemeyeceğının farkına varan "aydınlatıcı güçler", projenın yürüyebilmesi ıçın Kürtçe bılen gönüllüler aramaya başladı. Ulusal kimliğının bir parçası, en basitinden ana dılı Kürtçeyı konuşması, kendisine yasaklanan Kürt ulusundan ınsan aranıyordu. Bu arayış, Kürt nüfusun çoğalmasını engellemek, sömürgeci faşıst Türk devletinin planını yaşama geçırmek ıçın Kürtçe bilen elemanların, daha doğrusu ışbırlikçılerın arayışıdır

Hakim sınıflar şımdı de Kürtçe bilen insanların peşine düşmüş. Eğer gönullü bulmazsa, Kürtçe öğreterek planlarını gerçekleştirmeye çalışacak. Kürt nüfusun çoğalmasını engellemek ıçın, Kürtçeyı kullanacaktır. Ama, ne yaparsa yapsın bır çıkmazın içindedır

Katlıamlarla, sürgunlerle, haksız ve gerıcı savaşla yok edemediği Kürt ulusunu, nufus planlamasıyla da yok edemeyecektir.

Mayıs 1998 ✘

Sovyetler Birliği'nde Kürt emekçileri arasında kültürel alanda devrim...

"Proletarya diktatörlüğü altında ulusal kültür nedir? İçerik bakımından sosyalist ve biçim bakımından ulusal olan bu kültürün hedefi, yığınları enternasyonalizm ruhuyla eğitmek ve proletarya diktatörlüğünü pekiştirmektir. (...) Büyük Rus şovenizmine sapan kimseler, Sovyetler Birliği'nde sosyalist inşa döneminin, ulusal kültürlerin dağılması ve tasfiye edilmesi dönemi olduğunu sanıyorlarsa, çok yanılıyorlar.
Aslında bunun tam tersi doğru. Gerçekten de Sovyetler Birliği'nde proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmin inşası dönemi, içerikleri bakımından sosyalist ve biçimleri bakımından ulusal olan ulusal kültürlerin en parlak dönemidir. Onlar besbelli ki, anadil de genel okul yükümlülüğünün getirilmesiyle ve sağlamlaştırılmasıyla birlikte ulusal kültürlerin yeni bir güçle gelişeceğini kavramıyorlar.
Geri milliyetlerin sosyalist inşaya ancak ulusal kültürlerin gelişmesi koşulu ile gerçekten katılabileceklerini kavramıyorlar. Ulusal kültürlerini geliştirmelerinde Sovyetler Birliği halklarını destekleme ve teşvik etme Leninist siyasetinin temelinin tam da burada yattığını kavramıyorlar.

STALİN

Kısaca da olsa, komünistlerin kültür devriminden neyi anladığını belirtmek, bu konuda birkaç noktaya işaret etmek gerekiyor.

Öncelikle klasiklerin soruna yaklaşımının esas alınması gerçeği bilince çıkarılmalıdır. Marksist-leninist teori ve pratikte bu konuda sahip olunan perspektifin kavranması ışığında, bir dizi çevre tarafından adına kültür devrimi denerek savunulan sapmaların görülebilmesi bakımından da Leninizmin soruna ilişkin bakış açısının bilinçlere kazınması şarttır. Burjuva liberal ideolojiye dönük bir sempatinin giderek arttığı ve "sivil toplumculuk" adı altındaki bu görüşün değişik biçimlerde devrimci harekete empoze edilmeye çalışıldığı günümüzde, proletaryanın kültür devrimine yaklaşımının bilinmesi, kavranması zorunlu olmaktadır Ele aldığımız konu bağıntısında da böylesi bir zorunluluk bulunmaktadır.

Kültür devriminden neyin anlaşılması gerektiği bağıntısında Komünist Enternasyonal Programında aktaracaklarımız öğreticidir:

"Bu yeni insan toplumunu örgütleme rolünü yerine getirebilmesi için, proletaryanın kültürel bakımdan olgunlaşması, kendini yeniden biçimlendirmesi, sosyalizmi ve yeni sosyalist kültürü inşa edebilmek için, kendi safları arasından sürekli olarak teknolojideki, bilimdeki ve yönetimdeki bütün başarıları özümleyebilecek yeni proleter kadrolar yetiştirmesi gerekir.

... Kitleler arasında komünist bilinci geliştirmek ve sosyalizm davasını gerçekleştirmek için insanların kitleler halinde değiştirilmesi zorunludur Bu, ancak pratik faaliyetlerin seyri içinde, devrim içinde gerçekleşebilir." (Komünist Enternasyonal Programı, Aydınlık Yayınları, sf. 70)

Proleter devrim, yeni insan yaratılmasının yolunu açtı. Ancak bu toplumun her alanda yenilenebilmesi uzunca bir sürecin sonucunda gerçekleşebilirdi. Değişim, yalnızca parti ve devlet çalışanlarıyla sınırlandırılamazdı. Bir ölçüde bu, öncelikli görevlerden biriydi ve şüphesiz ki ciddi bir başlangıç için onemliydi. Ve fakat bu kadarıyla yetinilemezdi Çünku esas olan, kitlelerin büyük dönüşüme gonullu ve bilinçli bir şekilde katılımını sağlamak, emekçi yığınları yeni insan yapabilmekti.

Bolşevikler, bu yönde ilk adımların atılması bağlamında hiçbir tereddüt göstermediler. Yeni insanın ancak muazzam bir kültür devriminin ürünü olacağı gerçeğini kavrayan komünistler bu alanda özel bır yoğunlaşmaya gittiler.

Bir dizi alanda başarının kazanılması ancak kültür sahasında yeni insanın yaratılmasına da bağlıydı. Ülkenın sosyalıst gelişımının hazırlanmasına bağlı olarak kültür sahasında çalışmalar başlatıldı. Elbette zorluklar büyüktü. Burjuvazinin ve onun etkisinde hareket edenlerin kültürel alanda başarılı olunamayacağı iddialarının aksine Sovyet ülkesinde bu alandaki zaferin nasıl kazanılacağını Bolşevikler gösteriyorlardı.

Proletarya diktatörlüğü devleti, henüz iktıdarın ilk bırkaç gününde artık burjuvazinin kültür-eğitım alanındaki hakımiyetinin yani emekçilerin cehalete mahkum edilişlerinin tarihe karıştığını; Ekimle birlikte emekçi kitlelerin kültür ve eğitım sahasındaki tüm faalıyetlerden en iyi şekilde yararlanacaklarını açıkladı ve başarılı bir pratikle sonuçlanacak olan yolu açtı

Bu doğrultudakı çabaya bağlı olarak kültür alanında seferberlik çağrısı olumlu yankı buldu. Kıtlesel katılım, Sovyet insanının hayatında yeni bir devrimın başladığının habercisi olan gelişmeleri müjdeliyordu. Ülkenin efendisi artık genış emekçi kitlelerdı ve bu kitleler her alanda yoğun bir çalışmanın içinde gün geçtikçe genel kalifiye özellikleriyle öne çıkıyor, somut olarak kültür alanında devasa gelişmelerın birer ilerletıcı ve yaratıcıları olmaya çalışıyorlardı. Şüphesiz, amaç yeni insanı yaratmaktı. Komünizme giden yolda en zor olanı bu yeni insanı ortaya çıkarmaktı. Ve fakat bu nıtelikteki yenı bir kuşağın yaratılması birkaç on yıl içinde başarılamayacak kadar zordu. Bolşevikler, bu zorluk karşısında geri çekilmeyeceklerini ve bununla mücadelenin zor geçeceğini bilerek yeni ınsanın yaratılması uğrunda işe koyuldular. Içerde ve dışarda bunun bir çılgınlık olduğunu söyleyenler hiç de az değildi Ancak bütün bunlara rağmen ülkenın geleceği ve burjuvazıyle girilen kavgada kesın sonuca ulaşılması için böyle bir devrim kaçınılmazdı.

Sovyet ülkesi için kültür devrimının kaçınılmazlığını Lenin şöyle ortaya koyuyordu:

"Tam bir sosyalist ülke olmak için bize şimdi bu kültür devrimı yeter, fakat bu kültür devrimi bize gerek salt kültürel karakterli (çünkü biz okuma yazma bilmiyoruz) gerekse de maddi karakterlı korkunç zorluklar sunuyor (çünkü kültürlü olmak için, maddı üretim araçlarının belli bir gelişımine ihtiyaç vardır, belli bir maddi temele ıhtıyaç vardır)." (Lenin, Seçme Eserler, Cilt 9, İnter Yayınları, sayfa 445)

Kültür devrımi, devralınan zemin üzerinden başarıya ulaşamazdı. Bunun ıçin de ülkenin her alanda geliştirilmesi, güçlendirilmesi şarttı. Genel eğitım alanında başarılı olmaktan, yenı sosyalıst insanın yaratılmasına kadar... ihtiyaç duyulan asıl şey ülkenin kendi ayakları üzerine dikilmesıydi. Çarlık Rusyası'nın enkazını devralmak inşanın önündeki en büyük engellerden biriydi Aynı şekılde iç savaş da ülkenın imarını engelliyordu.

Kültür devriminin başarısı; sosyalizmin inşasının ilerlemesıne bağlı olarak, insan faktörünün sosyalist temelde dönüştürülerek iyileştirilmesi, bilinç olgusunun kadro ve kitlelere ne ölçüde götürüldüğüne bağlıydı. Ve şüphesiz bunların başında onlarca ulus ve milliyetin/halk topluluklarının sahip olduğu farklı kültürel yapı, bu yapının yüzyılların geleneklerini üzerinde atamamış oluşu... mücadeleyi zorlaştıran faktörlerdi. Bu olumsuz koşullar geri/eski olanı sürdürme özlemi içerisinde olanlar tarafından Sovyet iktidarına karşı alabildiğine kullanılmaktaydı. Buna yolaçan maddi koşulların ortadan kaldırılması gerekiyordu. Her halükarda siyasal iktidarın alınması henüz bir başlangıçtı ve asıl önemli olanı, yani ülkenın sosyalizmın güçlü bır kalesi yapılması ışinin başarılmasıydı. Bu başarının en önemli ve vazgeçilmez bir ayağını kültür devrimi cephesi oluşturmaktaydı. Kültür devrımine duyulan ihtiyaç ve bunun önündeki engeller bağıntısında, Bolşevikler tarafından tamamen uygulanabilir, gerçekçi, berrak bir siyaset oluşturulmuştu. Stalin yoldaş olayı çok ayrıntılı ve net bir biçımde ortaya koyuyordu:

"Hepimiz ülkemizde bir kültür devriminin gerekliliğinden sözediyoruz. Bu sorun ciddiye alınmak isteniyor ve havanda su dövmek ıstenmıyorsa, o zaman bu yönde en azından ilk adım atılmalıdır: herşeyden önce ilkokul eğitimi ve sonra da orta öğrenim ulus farkı gözetmeksizin ülkenin tüm vatandaşları için zorunlu kılınmalıdır. Bu olmaksızın, sözümona kültür devrimi bir yana, ülkemizin hiçbir kültürel gelişimi mümkün değildir." (Stalin, Eserler, Cilt 11, İnter Yayınları, sayfa 297)

Kültür devrımının Sovyetlerde onlarca ulus ve millıyetin kultürlerinın dikkate alınarak yürütülmesi kaçınılmaz bir zorunluluktu.

Bu kolay bır iş değildi. Her renkten burjuva görüş Bolşevıklerin bu işın üstesinden gelemeyeceği fetvasını veriyordu. Ancak yanılıyorlardı ve bunu çok geçmeden yaşadılar. Sermayenın gücünü yenen proletarya aynı zamanda kendi kültürünü de yaratacağının kararlılığı içindeydi Sovyet ülkesinin değışık ulus ve milliyetlerden proletaryası kardeşçe yanyana yaşamanın, kaynaşmanın temellerini attı Ekim'in açtığı yoldan eğitimde yaşanan devrim ve kültürde katedilen mesafe neticesinde "yarı-Asyatik kültürsüzlük" geride kaldı ve yüzyılların kaderi görülen cehaletten kaynaklanan sorunlar yumağı esasen ortadan kaldırıldı

KÜLTÜR DEVRİMİ ve ULUSAL KÜLTÜR

En çok tartışılan konulardan biri olma özelliğine sahip ulusal kültür bağıntısında komünistlerin sorunu berrak bir biçimde ortaya koyduklarını öncelikle belirtmek gerekıyor. Sınıf mücadelesi ve proletarya enternasyonalızmı çizgisini terkedenlerce tekrar tekrar yeniden keşfedilen şu meşhur ulusal kültür istemi ve uğruna savaşımın vardığı boyut hıç de küçümsenmeyecek kadar ilerlemiş bır durumdadır Dünya ölçeğinde

dönemin yeniden moda talebi haline getirilmiş bu dünyayı kendi ulus penceresinde gören kültürün durduk yerde kendiliğinden cilalanarak parlatılmadığı kesin. Burjuva ideologlar son yıllarda ortaya çıkan yeni dünya koşullarında proletarya ve emekçi halkların sosyalizm ve devrim mücadelelerini güçten düşürmek ya da esas çalışmadan alıkoymak amacıyla yeni siyasetler üretmeye giriştiler. Ürettikleri çözümlerden birisi de her derda deva olarak gösterilen "ulusal kültür/kültürel haklar" vs. çeşitlemesidir Bunu yeniden "keşfedip" moda haline getirenler, ilgili bağıntıda sosyalizmin çözüm olmadığını da ağızlarından düşürmüyorlar. Öne sürülen iddianın ne denli çürük ve işe yaramaz olduğunu proletarya diktatörlüğü devleti Sovyetler Birliği pratiği tartışmasız bir biçimde ortaya koymaktadır Pratikteki başarıyı kavrayabilmek için leninist teorinin sorunu nasıl ele aldığına bakalım. Lenin konuya ilişkin şunları belirtiyor:

"Her ulus, yaşam koşulları ister istemez demokratik ve sosyalist bir ideolojiyi üreten emekçi ve sömürülen bir kitleye sahip olduğundan dolayı, her ulusal kültürde –gelişmemiş olsa da– demokratik ve sosyalist kültürün unsurları vardır. Fakat her ulusun içinde burjuva bir kültür (ve çoğunlukla da bir aşırı gerici ve dinci kültür) de vardır, ve yalnızca "unsurlar" biçiminde değil, aksine egemen kültür olarak. Bu nedenle genel olarak "ulusal kültür", büyük tarımcıların, papazların ve burjuvazinin kültürüdür." (Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu, 6. Defter, İnter Yayınları, sayfa 93)

Lenin'in bu tespiti tüm ülkeler için geçerlidir Ulusal kültür bağlamında Leninist bakış açısının "geride kaldığı" ve "eskidiği" üzerine tezler ileri süren milliyetçi ve revizyonistlerin aksine ulusal kültür hakkında Lenin ve Stalin tarafından savunulan ve pratiğe geçirilen yaklaşım bugün de bütün yakıcılığıyla geçerliliğini korumaktadır. Stalin yoldaş, Lenin'in yukarıda aktardığımız bu parlak açılımı ve öğretici yaklaşımı ışığında hareket etti. Ulusal sorun ve tartışılan çerçevede ulusal kültür konusunda yetkin bir teorik kavrayışa sahip olan Stalin, Sovyetlerde bu sorunun pratikte ele alınışı hususunda da başarılı bir çizginin sahibi oldu. Onlarca ulus/milliyetin bulunduğu Sovyetlerde demokratik ve sosyalist kültürün unsurlarını geliştirerek burjuva ve feodal kültüre karşı kesin üstünlük sağlamak çetin bir çalışmayı gerektiriyordu Bu çalışma Çarlığın kimi etkilerinin sürdüğü, iç savaş sürecinden geçildiği ve sosyalizmin inşası görevinin hayati bir önem taşıdığı.. zor koşullarda yürütülüyordu.

Proletarya diktatörlüğü altında ulusal kültür sorununda Stalin şunları tespit ediyordu:

"Proletarya diktatörlüğü altında ulusal kültür nedir? İçerik bakımından sosyalist ve biçim bakımından ulusal olan bu kültürün hedefi, yığınları enternasyonalizm ruhuyla eğitmek ve proletarya diktatörlüğünü pekiştirmektir. (...)

Büyük Rus şovenizmine sapan kimseler, Sovyetler Birliği'nde sosyalist inşa döneminin, ulusal kültürlerin dağılması ve tasfiye edilmesi dönemi olduğunu sanıyorlarsa, çok yanılıyorlar Aslında bunun tam tersi doğru. Gerçekten de Sovyetler Birliği'nde proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmin inşası dönemi, içerikleri bakımından sosyalist ve biçimleri bakımından ulusal olan ulusal kültürlerin en parlak dönemidir Onlar besbelli ki, anadil de genel okul yükümlülüğünün getirilmesiyle ve sağlamlaştırılmasıyla birlikte ulusal kültürlerin yeni bir güçle gelişeceğini kavramıyorlar. Geri milliyetlerin sosyalist inşaya ancak ulusal kültürlerin gelişmesi koşulu ile gerçekten katılabileceklerini kavramıyorlar. Ulusal kültürlerini geliştirmelerinde Sovyetler Birliği halklarını destekleme ve teşvik etme Leninist siyasetinin temelinin tam da burada yattığını kavramıyorlar." (Stalin, Eserler, Cilt 12, İnter Yayınları, sayfa 311-312)

Sosyalizm inşası sürecinde, proletaryanın ortak kültürünün yaratılması yolunda atılan adımları engellemek isteyenlerin karşı çıkışları hatırlanmalıdır. Büyük Rus şovenizmi ve yerel milliyetçilik yönünde hiç de küçümsenmeyecek gelişmelerin yaşandığı biliniyor. Ulus ve milliyetlerin kültürlerindeki demokratik ve sosyalist yönü geliştirmek, bunun yanında geri ve terkedilmesi gereken yanları da atmak için başlatılan mücadelede yüzyılların biriktirdiği kir ve pası sahiplenmeye devam edenlerin sayısının ve gücünün hiç de az olduğu iddia edilemez.

Burjuva milliyetçi Kürt çevreler Lenin ve Stalin'in ulusal kültür sorunundaki yaklaşımlarını çarpıtmakta ve karalamaktadırlar. Ulusal kültüre yaklaşım noktasındaki geri, belirsiz ve dağınık/karmaşık perspektifsizliklerinden bir türlü kurtulma başarısı gösteremeyen tipik burjuva kültür anlayışına sahip milliyetçilerin Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeleri onaylamalarını beklememek gerekir. Ancak onlar daha da ileri giderek, Sovyet toplumunda ulusların ve milliyetlerin ulusal kültürlerinin asimilasyona tabi tutulduğunu ileri sürmektedir.

Bolşeviklerin politikası; ulusal kültürün kendini kendine özgü biçimlerde ifade etmesini savunur ve bunun için zemin hazırlarken, içerikte geri ve eskiyi temsil eden yanını kabul etmediği ve bunun atılması mücadelesine girdiği, ancak bunun ertesinde ortak sosyalist kültürün yaratılabileceği bilinci çerçevesinde konuya yaklaştığı soruna objektif yaklaşan herkes için tarihsel bir olgudur. Stalin, gayet açık, anlaşılır bir şekilde *"Gelecekte ulusal kültürlerin, ortak bir dille birlikte, (biçim ve içerik bakımından) ortak bir kültür içinde kaynaşmasından yana olan bizlerin, aynı zamanda şu sıralarda, proletarya diktatörlüğü döneminde, ulusal kültürlerin açılıp gelişmesinden yana bulunmamız tuhaf görünebilir. Ama bunda hiçbir tuhaflık yok." (aynı yerde)* tespitini yapmaktadır. Sovyetler Birliği'ndeki uygulama da buna uygun yürütülmüştür

Sovyet iktidarı şartları altında ulusal çıkarlar temelinde hareket eden milliyetçiler, proletarya diktatörlüğü devleti altında kültür devriminin kömünizm yürüyüşü için yeni insan yaratma eylemi olduğunu kabul etmiyor ve davranışlarıyla böylesi bir gidişatın önünü kesmek istiyorlardı. Açık ki, Kürtler arasında da aydınlanma faaliyetlerinin proleter içerikten yoksun olmasını arzulayanlar vardı. Bunlar, öteden beri sahip olunan feodal değerlerin savunulması temelinde bir geri duruş içeri-

sindeydiler. Süreci geriye doğru çekenlerin temsilcileri daha çok emekçi Kürtlerin yeni bir yaşamın zenginliklerinden yararlanmasını içlerine sindiremeyen dünün ağa, bey, şeyh ve varlıklı kesimleriydi... Elbette böylelerinin taşıdığı kültürü geliştirmek ve geleceğe taşımak düşünülemezdi. Kürt milliyetinin sahip olduğu kültürün ileri ve geri yanlarının kültürel aydınlanma süreci içinde ortaya çıkartıldığını; sahiplenilmesi gerekmeyen yanların atıldığı ve fakat hiç bir biçimde Kürt milliyetinin ulusal kültür anlamında bir baskıya maruz kalmadığı rahatlıkla tespit edilebilir.

KAFKASLARDA KÜLTÜR DEVRİMİ

Kültür devrimi açısından, koşulların en ağır seyrettiği yerlerin başında Kafkaslar geliyordu Çarlık döneminde başta okuma-yazma olmak üzere, Kafkas halklarının da diğer baskı altında tutulan halklar gibi genel eğitim düzeyi alabildiğine geriydi. Çarlık, uluslar ve milliyetlerin eğitimden yoksun kalmaları için her türlü baskıyı uygulamaktaydı. Rus despotizmi altında inleyen Kafkas halkları da bu baskıdan en ileri derecede etkileniyorlardı. Okuma-yazma oranının oldukça düşük olduğu bir ortamda ezilen ulus/milliyetlerin aydınlanma bağlamında nasıl bir karanlığa mahkum edildiklerini anlamak zor olmasa gerek. Bu duruma ilişkin yığınla ornek vermek mümkün, ancak biz çok çarpıcı olan bir örnekle yetinmek istiyoruz. Rusya'daki kültür ve eğitimdeki geri düzeyi bir dizi açıdan objektif olarak belgeleyen Karpinski şöyle yazıyor:

"Devrimci harekete katıldığı için Çar polisi tarafından tutuklanan köylü kadın Ananyeva, ifadesinde oğlunu liseye yollamayı hayal ettiğini yazıyordu. Çar III. Aleksander bu ifadeyi okur ve şu notu düşer: "Bu çok korkunç! Köylü ve liseye gitmek istiyor"

Eski Rusya'da eğitim bir ayrıcalıktı. Sadece mülk sahibi sınıfların hakkıydı. Çarlık Bakanları, işçi ve köylü çocuklarının orta dereceli okullara alınmalarını yasaklamışlardı. ... Çarlık Rusya'sında halkın dörtte üçü okuma-yazma dahi bilmiyordu. Rus olmayan halklar arasında tek-tük okuma bilenlere rastlanıyordu. 40'dan fazla milliyetin yazısı yoktu, alfabesi de yoktu." (Karpinski, SSCB Toplum ve Devlet Düzeni (1917-1947), Varyos Yayınları, sayfa 91)

Sosyalist Ekim Devrimi'nin nasıl bir kültürel yapıyı devraldığını açıkça ortaya koyan bu tablo, devrimin hemen ardından birdenbire aydınlanma eyleminin her tarafı saramayacağını ve böylece geriliğin bir süre daha yaşayabileceğini gösteriyordu. Bu kaçınılmaz bir gerçekti ve gözardı edilemezdi. Dahası pekçok ulus ve milliyetin alfabesiz oluşu ve bunların içinde okuma-yazma bilmeyenlerin oranının ürkütücü boyutlara (% 80 - 98) varması da büyük bir sorundu...

Genel olarak sahip olunan geriliğin yanısıra, iç savaş olgusu ve bunun açtığı yaraların kapanması küçümsenmeyecek güçlüklerin başında geliyordu. Böyle bir ortamda somut olarak Kafkasya düzleminde kültürel gelişme oldukça ağır ilerlemekteydi. Zamanla altedilen bu zorlukların içerisinde özellikle birincisini, yani binyılların geleneğinin ve kültürünün yerine yeni sosyalist kültürün yaratılması ve bu yapılırken de ulusal kültürün bir yandan "açılıp-serpilmesine" olanak sunulmasının getirmiş olduğu zorlukları göğüslemek vb. tam bir devrimin eseri olabilirdi!

Bu bağlamda, burjuvazinin tam bir inançsızlık yayma ve kültürel alandaki devrimi sekteye uğratma çabalarına karşı henüz ilk adımların atıldığı ve fakat ufukta büyük dönüşümün işaretlerinin alındığı 1923 yılında Bolşevikler şu kararlılığı gösteriyordu:

"Hasımlarımız, yetersiz kültürlü bir ülkeye sosyalizmi aşılamak istememizin, tarafımızdan anlamsız bir başlangıç olduğu suçlamasıyla sık sık karşımıza çıktılar. Ama onların yanılgısı, bizim (her türlü müşkülpesentlerin) teorisine göre başlamış olmamız gereken uçtan başlamamış olmamızdan, ve bizde siyasi ve sosyal devrimin, şimdi yine de karşı karşıya olduğumuz kültürel devrimden, kültür devriminden önce gelmiş olmasından çıkıyor." (Sosyalist İnşanın Zaferi Uğruna Mücadele, 4. Defter, İnter Yayınları, sayfa 70)

Bolşevikler tam da bu perspektif doğrultusunda Sovyet Kürdistanı'nda da işe koyuldu. İç savaş yıllarının –Kafkasların göbeğinde bulunan– Sovyet Kürdistanı'nda hangi düzeyde cereyan ettiği ve ne denli zor geçtiği dikkate alındığında Bolşevikler temkinli, dikkatli hareket etmek zorundaydılar. Kültürel açıdan Kürtlerin geri bir konumda bulunmaları olgusu bu dikkatı ağırlaştıran faktörlerden birıdir. Bu faktör Kürtlerin kültürlerinin "ciddiye alınmadığı" türünden yanlış ve alıngan bir yöne çekilmemelidir.

Kürtlerin oldukça geri bir hayatın içine sürüldükleri ve bunun Ekim'in hemen ertesinde giderilebilmesinin zorluğu anlaşılabilir. Bu durum, kültürel alanda da geçerliydi Kültürel gerilik, Kafkaslardaki iç savaş vb. ilk birkaç yıl için kültürel çalışmaya ağırlık vermeyi ve bu alanda ilerlemeyi geciktirdi Uluslararası koşulların elverişsizliği, yeryüzünün ilk proletarya devletine karşı saldırganlık ve özellikle konumuz bağlamında Kafkasya bölgesi üzerine emperyalist komplolar vs. kültürel atağa geçmeyi önleyici ve geciktirici ciddi unsurlar niteliğindeydi. Ekim Devrimi'nden sonra geçen ilk birkaç yıl içinde Kürtlerin kültürel faaliyet ve yaşamlarında belirgin kimi değişikliklerin olmaması normal bir gelişme olarak görülmelidir Zira bu durum, Ekim Devrimi'nin açtığı yolda ilerleyen tüm Sovyet halkları için de değişik düzey ve ölçülerde geçerli olmuştur.

Çarlığın halkları tam bir karanlığa mahkum ettiği bir ortamda, henüz ortaçağ kalıntılarının varlığını hissettirdiği Ekim öncesi günlerindeki kültürel seviye hatırlandığında, sosyalist devrimle açılan yeni dönemde en azından ilk birkaç yıl içerisinde alınan sonuçların hiç de küçümsenmeyecek bir boyutta olduğu rahatlıkla ifade edilebilir. Bunun somut bir örneğini Anna L. Strong'dan alalım:

"Sovyet politikası, ekonomi sosyalizme doğru ilerlediği sürece, bütün ulusal kultürleri gelişmeye bırakmıştı.

Ne var ki, elli sekız ulusun, kitap bır yana, alfabesi bile yoktu. Bilim adamları bunlar için yazılı diller geliştirdiler ve Sovyetler Birliği'nde, birinci Beş Yıllık Planın sonunda yayınlanan kitap sayısı, Almanya, Fransa ve İngiltere'de yayınlananların toplamından daha fazla olana dek Moskova'da tam yüz dilde kitap basıldı. Kitaplar yalnız tek bır dönüştürücü güçtü; bunun yanısıra bir de, yeni yasalar, bılım ve sanat vardı." (Anna L. Strong, Stalın Dönemi, Onur Yayınları, sayfa 72)

Ulusal kültürlerin süreç içinde ortak sosyalist bır kültür haline ve düzeyine gelebilmesi ve içiçe-yanyana ortak bir kültür olarak kaynaşabilmelerinin koşullarının yaratılması ıçın her ulus ve millıyetın eşit koşullarda, özgürce gelişmesi gerekliydi. Burada amaç, tamamen ortak bir sosyalist kültüre ulaşmaktır.

Ulusal kültürcülerin istemleri "her şey ulusal kültür için" belgisi altında toplanıyordu. Günümüzde de yine ulusal kültür mantığıyla hareket edenler, Kafkaslarda yaşanan sosyalist içerikteki kültürel devrımı kendi ulus-milliyetlerının kultürlerinin "baskı altına alındığı" gerekçesiyle karşı çıkmaya devam ediyorlar. "Anı" ve menkibelerle, duyumlarla dağarcıklarını dolduran pekçok ulusal kültürcü çevre; Kafkaslarda, Ekim Devrimi ile birlikte başlayıp 1950'lilerın ortalarına kadar varan döneme saldırmaktadırlar.

KÜLTÜR DEVRİMİ SOSYALİZMİN DOĞRUDAN BİR SONUCUDUR...

Sosyalizm, ıddıa edildiğinin aksine ulusal kültürleri mezara gömmedi. Ulusal kültürü topyekün sahiplenemeyecek olan proletarya, ulusal kültürlerin sahip oldukları gerici yanları atma, demokratik ve ilerici yanları alma ve geliştırme mücadelesı verir Ancak bu mücadelede zor, kuvvet kullanımı ve şıddet unsurunun bulunmadığı, kültür devrimının yeni insanı yaratma politikasının zaten böyle bir şeyi dışladığı bılınıyor. Kültür devrimi adına kitlelerın kırımdan geçirilmesi ve asımılasyona uğratılması, şiddete dayalı eritme politikası, ulusal kültürlerınden zorla uzaklaştırılmaları vs türünden suçlamalar kelımenin gerçek anlamında bırer çıplak iftira ve yalanlar serısınden öte anlam ıfade etmez.

Gerçeklere bakıldığında Sosyalizm koşulları altında ulusların ulusal çerçevedekı gelişmelerinin özgür bir şekılde ılerleme ekseninde yolaldığı görülecektır. Yüzyılların baskısından kurtuluşlarını Sosyalizm sayesınde yakalayarak ulusal ozellıklerını gelıştırmişlerdır En küçük ulusal azınlıkların kendi kültürlerini geliştirmeleri, dil, edebiyat, sanat vb. alanlarında kaydettikleri gelişmeler devasa boyutlardadır.

Sovyetlerde yaşayan ulus ve millıyetlerin ıstisnasız hepsinin sosyalizmın olanaklarından yararlandıkları olgusu, sahıp oldukları mevzıler ve kazandıkları yeni kültürel seviye ile doğrudan bağıntılı bır şekilde belirgin ve ıkna edici tarzda orta yerde durmaktadır. Ekım Devrimi yıllarında Orta Asya, Sibirya ve Kafkaslar gibi en geri bölgelerde cehaletle mücadele surecinde kazanılan başarılar sosyalıst ınşadakı başarının dolaysız bır ürünüdür. Sosyalizm sayesinde; ekonomık, sosyal, kültürel vb alanlarda tam bir gerilığın hüküm sürdüğü bu bölgelerde kısa süre içında muazzam başarılar elde edildi Ekonomık açıdan katedılen mesafe, bilimsel çalışmalardaki hızlı artış, sosyal yaşamın iyileştirılmesi, kadınların yaşamlarındakı devrim, kültür, sanat alanındakı kazanımlar vb... işte bütün bunlar, ulusların ve mıllıyetlerın özgürce yaşamlarının yalnızca sosyalıst toplumda garantı altına alınabileceğinin kanıtlarıdır.

Eğer tiyatro, dil, tarıh, müzik, edebiyat, bılim vb bir dızı alanda yeni ve güçlü bir zenginliğin meyvelerini birlikte paylaşabilme seviyesine varabildilerse bu hıç bir tartışmaya meydan vermeyecek şekilde Bolşevik Partı'nın sahıp olduğu polıtıkaların ve sosyalist ınşanın kazanımlarının sonucudur. Daha 10. Kongre'de bu konuda alınan karar, Sosyalizmin inşasına paralel olarak Rus olmayan ulus ve mılliyetlerin ulusal kültürlerini geliştirme bağlamında yapılacakların belirgin bir ışaretı oluyordu.

Bu konuda da burjuvazi topyekün komünistlere karşı yoğun bır karalama ve çarpıtma kampanyası sürdürüyordu Burjuvazi, Ekim'in açtığı yoldan ılerleyen proletaryanın önüne ulus/mılliyet kultürü problemini çıkartarak hızı kesmeye çalışıyordu Bu durumu ilk elden kavrayan Bolşevikler, henüz 1920'lı yılların başında ılgılı alanda nelerin yapılması gerektığı hususunda gayet açık ve anlaşılır bir plana sahip olduklarını ortaya koymuşlardı. Şöyle diyorlardı:

*"Partının görevi, Büyük Rus olmayan halkların emekçi yığınlarının, ileri merkezi Rusya'ya yetişmelerine **yardım etmektir**, onlara: a) kendi ülkelerinde, bu halkların ulusal yaşam koşullarına uygun biçımler içinde, Sovyet devletini geliştirip güçlendirmelerınde; b) anadilında faaliyet gösteren ve yerel nüfusun yaşam ve psıkolojisini bilen kışılerden oluşan mahkemeleri, ıdari ve iktisadi organları, iktidar organlarını gelıştırıp güçlendirmelerinde; c) basını, okulları, tiyatroları, kulüpleri ve genel olarak anadilde faaliyet gösteren kültür ve aydınlatma kuruluşlarını geliştirmelerınde; d) anadilde genel eğitim ıçin ve ayrıca mesleki-teknik karakterli kapsamlı bir kurs ve okul ağı örgütleyip geliştirmelerınde **yardım etmektir** " (Stalin, Eserler, Cılt. 12, İnter Yayınları, sayfa 310)*

Sovyet devletı her ulusun ve ulusal azınlığın kültürel faaliyetlerını teşvık ederek, destekleyerek gelıştirdı, emekçilerın hızmetıne sundu Şüphesiz başarının sürekli kılınması toplumun eğıtilmesıyle sağlanabilirdi. Eğıtım seviyesi düşük ve bu anlamda kultürel gerilik içinde yüzen bir ülkenın Sosyalızmin geleceğini güvenceleyebilmesi de zor olacaktı. İşe okuma yazma seferberliğinden başlamak, bir diğer deyişle ülkeyi cehaletten kurtarmak gerekıyordu. Bu onemli savaşta Bolşeviklerın uluslar ve mılliyetler arasında ayrım gözettiklerını, öncelik-sonralık ılışkisi geliştirdiklerını vs ıleri sürenler Rus şovenizmı eleştırısiyle bu savaşımı karalamak, küçük düşürmek ıstemektedirler Eğer oncelikten bahsedilecekse, yapılan; ülkenın özellıkle geri bölgeleri

olan Orta Asya, Kafkaslar, Sibirya ve benzeri yerlerde yoğunlaşma olmuştur. Gerçek şudur ki, adı geçen bölgeler önemli oranda Rus olmayan ulus ve ulusal azınlıkların bulundukları bölge ve ülkelerdi Ve evet Orta Asya'ya bu anlamda bir önceliğin verilmiş olmasından yanlış ne olabilir? Özellikle kenar ve çevre bölgelerin durumu dikkate alındığında, haklı olarak buralarda kültür devriminin belli bir özel uygulama çerçevesinde yürütülmesine ihtiyaç vardı Bunun olumlu sonuçları alındı da... Ancak sozkonusu bu özgünlüğe rağmen, esas olanı ülkedeki tüm ulus ve azınlıklar arasında kültürel alanda bir ayrım gözetilmediğidir. Bunun içindir ki, okuma-yazma alanından, kitap basımına, dillerin geliştirilmesinden, tiyatro ve sinemadaki gelişmelere kadar pekçok alanda sağlanan muazzam başarılardan bütün emekçiler yararlandı. Çünkü artık bu gelişmelerin önünde duran en büyük engel olan sermaye iktidarı artık söz sahibi değildi ve proletarya diktatörlüğü devleti emekçiler için kültür alanındaki ilerlemenın de birıcık güvencesiydi.

SOVYETLERDEKİ KÜRT ULUSAL AZINLIĞININ KÜLTÜRÜ BİR BÜTÜN OLARAK SAVUNULAMAZ VE GELECEĞE TAŞINAMAZDI!

Ulusal kültürün sosyalizm şartlarında nasıl ele alınması gerektiği üzerine yukarıda kısaca durmaya çalıştık. Uluslar/milliyetler arasındaki kültürel farklılıktan kaynaklanan zorlukların doğrudan sonucu olarak ulusal kültürün hangı yönlerının alınarak ortak sosyalist kültüre doğru ilerletileceği konusu hassas bir konudur ve olağanüstü bir dikkat gerektirir. Ulusal kültürde geleceğe taşınmaması gerekenler bağlamında Stalin yoldaşın pratik örneklerden hareketle söyledikleri oldukça öğreticidir

"Düşünün:Trans-Kafkasyalı Tatarların "Muharrem" törenlerinde kendi kendilerini kırbaçlama gibi "ulusal özellikleri"nin "korunması", Gürcülerin "öç alma hakkı" gibi "ulusal özellikleri"nin "geliştirilmesi"! ..." (Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu, 6. Defter, İnter Yayınları, sayfa 106)

Anılan örnekler geleceğe taşınamazdı Bu tur özellikleri geleceğe taşıma ve koruma güdüsü içinde olanlar ancak dar mıllıyetçi, feodal çevreler olabilirdi. Bu çevrelerın, Sovyetlerde ortak sosyalist kültürün yaratılması yönündekı çabalar karşısında duruşları kuşku götürmez şekilde devrimin ilerlemesinın önünde engeldi.

Benzer ulusal kültür özellıklerinin Sovyet Kürtleri arasında "asla ve haşa"(!) bulunmadığı söylenebilır mi? Peki, ama diğer ulus/milliyetlerin külturlerine yaklaşımda gösterılen tutumun Kürtler için de geçerli olmasının yanlış olan tarafı nedir?

Ulusalcılık, başkalarının "kötü" yanlarını görme ve keşfetmede(!) geri durmaz, fakat ış kendısine gelince bulunmaz değerler dızini ıçınde hangı yönünün daha başarılı olduğu ve gelecek vaadettiği üzerine ahkâm kesmeye başlar. Dünyanın her köşesinde ulusalcıların ortak özelliği böyledır. Sovyetlerde sosyalist inşa faaliyeti sürecinde yürütülen kültür devrimi seferberliğinin önüne dikilen Kürt ulusalcıları ve gericilerinin karşı çıkışları da aynen bu ortak özellik çerçevesinde cereyan etmiştir. Ve kaçınılmaz olarak sınıf mücadelesi bu alanda da sürmüştür.

Ortak sosyalıst kültürün yaratılması faaliyeti çerçevesinde her ulus/milliyet kültürü ile doğrudan yüzyüze gelme ve pratik davranma zorunluluğu aynı zamanda sahip olunan kültürel zenginliğın de yakından görülüp ele alınmasını sağladı. Kürtler bu çalışmanın dışında bırakılmadı Sovyet Kürtleri açısından dığer ulus ve milliyetler için uygulanan yaklaşımlar geçerli olmuştur. Bunu kanıtlayan bir dizi veri vardır.

Somut olarak Kafkas Kürtlerinin bir dızi gelenek, töre, alışkanlıkları vs Sosyalızm adına/ortak sosyalıst kültürü yaratma adına korunamaz, savunulamaz ve halıyle gelıştırilemezdi. Gözü kapalı hareket edilmedi; Kürt mıllıyetının kültürel özellikleri "açılıp-serpılme" koşullarında somut olarak tanınmaya çalışıldı. Bu tanınma işleminin daha sağlıklı yapılabilmesi ıçin geçmişteki kimi kültürel öğeler/safhalar üzerine bır dizı çalışmaların yapıldığı da biliniyor. Ortaçağ Kürt edebiyatının yeniden basımı buna örnek gösterilebilir. Bu çalışmalar içinde geleçeğe taşınması gereken kimi kültürel özellikler bizzat Sovyet devleti tarafından sahiplenildı, geliştirildi.

Sovyet Kürtlerının hangi kültürel özellıkleri ılerıye taşınamaz ve ortak sosyalist kültürün birer ögeleri olarak savunulamazdı? Kısaca birkaç noktayı belirtmeye çalışalım.

• Kürtlerin en azından küçümsenmeyecek bir bölümünün Çar'a ve tanrıya olan sonsuz bağlılıkları, köle yaşamlarının önemli bir unsuruydu. Bu kültürün devamı ve sahiplenilmesi beklenemezdi.

• Sovyetlere karşı düşmanca faaliyet içinde bulunan Kürt beylerının Çarlığın geriye kalan temsilcileriyle birlikte hareket etmeleri ve Kürt Bolşevik mılitanların aynı zamanda kültürel çalışmayı da kapsayan faaliyetlerini engelleme ve silahlı zora başvurmaları karşısında; Kürt toplumunun belli bır kesımının geleneksel olarak beylere yönelik bağlılık tarzında gelişen kültürün devamına göz yumulamazdı. Kısacası, kültür devrimi kımi Kürt ağa ve beylerının Kürt ulusal azınlığına daha fazla soz geçirme ve tahakkümde bulunmalarına izin veremezdi.

• Başlık parası savunulamazdı. Kürt kadınlarının ezilmesi ve horlanmasına, bunun gelenek olarak sürdürülmesine müsaade edilemezdi. Kadınlar üzerindeki baskıların ortadan kaldırılması ıçın mücadelede eskiye aıt geri alışkanlıklar/kültür taşınamazdı ve elbette buna karşı çıkmak zorunluydu.

• Çoban yaşamın daha fazla devam ettirilmesine ve emekçi Kürt ınsanının yaşamın nımetlerinden faydalanamayan –dağınık/göçer– yerleşım tarzına son verilmeliydı. Bu yerleşim biçimı geleceğe taşınması bır yana, Kürtlerin hayatında kabul edilemez bir şeydi

• Şeyhlerın peşında giden emekçı Kürt köylusünün

gericiliğe bağlanması ve buradan kaynaklanan cehalet ortamı Kürt ulusal azınlığının kültürü diye sahiplenilemezdi

• Xulamlık –uşaklık– Kürt emekçilerinin kaderi değildi ve bu alışkanlık ulusal azınlığın kültürünü koruma adı altında geleceğe taşınamazdı.

• Aşiret ilişkilerine mahkum edilmiş ve iradesi ayaklar altına alınmış Kürt insanın bu ilişkinin ağlarına takılarak çekilmez hale getirilen yaşamının bu halkın tarihsel bir geleneği olduğu gerekçesiyle ileriye taşınması beklenemezdi.

Özetlediğimiz bu noktalarda alenen ortada bulunan ve güçlü feodal, gerici, tutucu ve bağnaz özellikler gösteren yönlerin savunulması ya da korunması vb. düşünülemezdi. Çünkü geri yanlarla yeni insanın yaratılması, sosyalist kültürün doğması mümkün değildi. Bolşevikler önderliğinde sürdürülen kültür devrimi seferberliğinin ulusal kültürü topyekün bir sahiplenme içine girmesi ve bu kültürü koruması/geliştirmesini beklemek; Ekim Devrimi'nden ve Sosyalizm'den hiç bir şey anlamamak demektir. Adı geçen bu ve benzeri noktalarda kültür devriminin sürdürülmesi emekçi Kürtlerin kültürel açıdan geleceğe daha emin adımlarla ilerlemesi için kaçınılmazdı. Bunun yapılabilmesi için bir dizi çalışma örgütlendi. Özellikle 1920'li ve 1930'lu yıllarda çok yoğun çalışmalar yapıldı, sonraki yıllarda da bu faaliyet devam etti.

Sorunlara ulusalcı açıdan bakan bütün çevrelerin, Lenin-Stalin döneminde ulusal sorunun bu boyutunun ele alınışı ve çözümüne ilişkin görüşlerinin oldukça sakat bir karakter taşıdığını belirtmek gerekir. Gerçeği teslim ettikleri her defasında bile kendilerince hata ve zaaf bulmakta pek maharetli olan milliyetçilerden, Lenin-Stalin dönemi pratiğini benimsemelerini beklemiyoruz. Ulusal kültür bağıntısında revizyonist ve milliyetçi çevrelerin sosyalist içerikte gelişen ve biçimde ulusallığını koruyan gelişme ve olguları tersyüz etmeye, çarpıtmaya haklarının bulunmadığını vurgulamak gerekir. Milliyetçilerin büyük bir basitlikle ve keyfi bir tarzda Sosyalizm'e, Ekim Devrimi'nin kazanımlarına ve Lenin-Stalin döneminin kazanımlarına ilişkin saldırıları karşısında görevimiz gerçekleri ortaya koymaktır.

EKİM DEVRİMİYLE BİRLİKTE KÜRTLER ARASINDA KÜLTÜREL ALANDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Yüzyılların biriktirdiği cehalete karşı açılan savaşta, kısa süre içinde başarı beklenemezdi. Kürtlerin yaşadığı bölgeler için de bu durum fazlasıyla geçerliydi Haliyle zamana ve yeni olanaklara gereksinim vardı. Buna rağmen ilk birkaç yılın büyük zorlukları aşılmaya çalışılarak, olanaklar ölçüsünde emekçi Kürtlerin kültürel hayatlarının iyileştirilmesine çalışıldı... Ekim Devrimi'nden sonra atılan bu adımlara ve katedilen mesafeye birtakım aktarmaların da yardımıyla yakından bakalım.

Bu döneme ilişkin belirlemelerinde bir dizi hatalı yaklaşım içinde olan C. Heyderi, dar milliyetçi bakış açısının esiri olmasına rağmen barız gerçekleri kabul etmek zorunda kalıyor. Heyderi'nin yazdıklarından, onun çıkardığı sonucun aksine, Kürtlerin asimilasyona tabi tutulmadığını ve kültürel olarak da geri bırakılmadıklarını çok basit bir şekilde gözlemlemek mümkün. Aslında yazdıklarıyla sosyalist Sovyetlerin ülkeyi kültürel alanda inşa etme ısrarını en ufak bir tereddüte düşmeden Kürt bolgelerinde de başarılı bir şekilde uyguladığını gösteriyor. İşte yazdıkları:

"Bazı bilgilere göre 1923'le 1929 yılları arasında Kürtçe konuşulan okullar açılmıştı. Kitaplar, çalışma kitapları, roman ve şiir kitapları, gazete Sovyet Kürdistanı'nda basılıyordu Gerçekten de 1961'e kadar varlığını koruduğu için bir gazetenin varolduğu kesindir. Okullar konusuna gelince, onlar bütün Kürdistan'da yaygın değillerdi ama, başlıca Laçın ve Şuste şehirlerinde vardı. ... Bununla birlikte 1930-31 yılında Kürtçe öğretim yapan okullar açma teşebbüsleri oldu. Kürdistan'daki eğitim bölümünün eski lideri İsmailov 1931 yılındaki konuşmalarında, yalnızca Laçin bölgesinde yüzden fazla okulun ve bir tarımsal-teknik okulun açıldığını söyledi. ... Tarih alanında, etnografide, edebiyatta ve Kürt halkının dili alanında çalışmalar yapan araştırmacılar vardır. Otuzlu yıllarda, Kürt ulusundan bilim adamları bu alandaki (Kürdoloji alanı kastediliyor – BN) *yerlerini aldılar. .. 1930'lu yıllar boyunca Kürdoloji alanında SSCB'de 60'dan fazla tez (aday ve doktora tezi olarak) savunuldu ve 70 kadar yabancı Kürt burada bilimsel çalışmasını yaptı." (Stockholm Kürt Konferansı 15-17 Mart 1991, Doz yayınları, sayfa 73-74-77-79)*

Burada aktarılanlardan sonra, Sosyalizm'in kalesi Sovyetler Birliği'nin halklar için müreffeh bir ülke olmadığını ve Kürtlerin bu ülkede "rahat yüzü görmedikleri"ni öne sürmenin inandırıcı bir yanı yoktur. Kürt kültüründeki demokratik öğelerin gelişmesi ve sosyalist temelde bir kültürel ilerlemenin sağlanması için olanakların gün geçtikçe iyileştirildiği ve yukarıda aktarılan devasa adımların atıldığı ortada iken, hala bu gerçeklere göz yumanlar anlayışla karşılanabilir mi?

Kültürel alanda yapılanların kapsamına bakıldığında işlerin hangi ciddiyette ele alındığını kavramak zor olmasa gerek. Emekçi Kurtler gibi, bütün diğer halklar da kültürel cephede devasa gelişmeleri bizzat yaşadılar. Kürt emekçiler somutunda ilgili alanda başarının düzeyini mevcut yoğunlaşmadan görüyoruz. Henüz ilk yıllarda yapılanlar Kürtler arasındaki kültür atağının neden başarılı geçtiğini anlamamıza olanak tanıyor.

Kimilerinin kültürel yöndeki gelişmeleri gölgeler spekülasyonlar öne sürmelerine karşın, Sovyetler Birliği'nde Kurtler arasında yaşanan kulturel gelişmeye karşı hayranlık duymadan edemiyorlar. Böyleleri Sosyalizm ve onun mimarları hakkında sahip oldukları yanlış görüşlerden uzaklaştıkları oranda, Sovyetler Birliği'ndeki emekçi Kürtlerin gerçekliğini kavrayabilirler.

Kadir N. Kadir de bunlardan biridir. O, modern revizyonist düşünceler temelinde sosyalizmin inşasına ve özellikle Stalın önderliğindeki Bolşevik Parti'nin pratiğine karşı çıkmaktadır. Kürtler bağıntısında sorunu ele aldığı yerde de gerçek durumu çarpıtıp milliyetçi duygularıyla hareket etmektedir (Sosyalizm karşısında niyet olarak temiz duygular içinde bulunan ve sempatisini gizlemeyen pekçok Kürt emekçisi Sovyet Kürtlerinin durumu sözkonusu olunca ulusal duygularına yenik düşerek tepkici bir konuma savrulabilmektedir). Yazar yanlış ve haksız ithamlarda bulunmasına karşın yer yer Sovyetlerdeki Kürt emekçilerinin durumu üzerine kimi gerçekleri de saptamak zorunda kalmaktadır. Yazdıklarına bakalım:

"... Bolşevikler Ermenistan'da iktidarı ele geçirdikten sonra Kürt bölgelerinde 5 okul açtılar, okuma yazma bilmeyenler için özel kurslar verdiler. Birkaç yıl içinde okul sayısı 13'e çıkarıldı. Ve birçok özel eğitmenler atandı. 1921'de Kürt alfabesi oluşturuldu ve "Şems" adlı eğitim kitabı okullar için çıkarıldı. Kafkas ötesi KP'ler 1930'lara kadar Kürtlerin durumu ile yakından ilgilendiler. Kürtlerin uyanmasına katkıda bulunmak için bir çok toplantı yaptılar (KP'ler), eğitim ve sağlık sorunlarını çözmek için girişimlerde bulundular." (Newroz Ateşi dergisi, Sayı 10, sayfa 20)

Ermenistan'da yaşayan Kürtlerin kültürel gelişme bakımından nasıl bir ilerleme kaydettiklerini ifade eden bu aktarma; çoban/göçebe bir yaşama zorlanmış ve haliyle alabildiğince geri bir kültürel duruma mahkum edilmiş Kürt ulusal azınlığının nasıl bir düzeye vardığının en açık göstergesidir. Bu gelişmeler şüphe götürmez biçimde ancak ve yalnız Ekim Devrimi ve Sosyalizm'in doğrudan sonuçlarıdır.

Kürtler arasında kültürel seferberlik olgusunun sosyalist devletin çabaları sonucu gerçekleştiği mutlaka öne çıkarılmalıdır. Sosyalist devletin bu çalışmayı hangi yoğunlukta sürdürdüğünü J. Blau şu somut belirlemeleriyle gayet berrak bir şekilde ortaya koymaktadır:

"SSCB'de 1920'li yılların başında Kürtler, Azerbaycan ve Ermenistan cumhuriyetleri sınırları boyunca uzanan bir bölgede milliyetleri ve yönetsel otonomileri resmen tanınmış olarak yaşıyorlardı. Bu otonom ulusal Kürt bölgesinin başkenti Laçin'di (1923-29) –ve Kürtler burada "Sovetskii Kürdıstan" gazetesini ilk kez Kürtçe olarak bastılar. Sonra da Azerice yayınladılar. Bu gazete 1961'e kadar yayınını sürdürdü Bununla birlikte, Ermenistan Cumhuriyeti'nde önce Ermeni alfabesini, sonra Latin ve daha sonra Kril alfabesini kullanan bir Kürtçe edebiyat kampanyası başlatıldı. Bu 1939'a kadar sürdü. Erivan Kürt kültür hayatının önemli bir merkezi oldu. ... Sovyetlerdeki Kürtçe uzmanları Leningrad ve Moskova'da eğitildi. Sovyetler Birliği'nde bir Kürt entelejansiyası doğdu.

Sovyetler Birliği'nde Kürt dilini geliştirme ve Kürt dili, tarihi vs. konularda araştırma gayretleri de göze çarpar. Hiçbir ülke Kürt halkı üzerinde çalışmalar yapan böylesine çok sayıda dilbilimci, folklorist, müzikbilimci, sosyolog, tarihçi... gibi bilim adamına sahip olacak kadar şanslı olmadı Bu bilim adamlarının çoğu Kürt kökenlidir " (Stockholm Kürt Konferansı, Doz Yayınları, sayfa 115-116)

Hemen her alanda süren bir kültürel seferberlik ortamında, emekçi Kürtlerin yaşadıkları bölgelerde başarılı gelişmeler içine girildiğini görüyoruz. Eğitime verilen olağanüstü önemin açıktan bir sonucu olarak aydınların yetişmesinin yanısıra genel eğitim düzeyinin yükseltilmiş olması ve bunun toplum hayatı üzerindeki etkilerini tespit edebiliyoruz.

Kürt dilinin resmen tanınması ve Kürt milliyetinin yaşadığı bölgelerde Kürt çocukları için bu dilden eğitimin sürdürülmesi önemli gelişmelerdir. Yayınevleri, basımevleri, okullar vd. alanlarda devlet teşviklerinden yararlanma neticesinde zamanla aydınlanma faaliyetinin kapsamı genişledi ve Kürtlerin bulunduğu bölgelerde de yaygın bir yenilenme ve dönüşüm sürecine girildi

Kürtlerin kültür alanındaki ilerlemeleri hakkında Büyük Sovyet Ansiklopedisi'nde yazılanlar, somut olarak emekçi Kürtlerin sahip oldukları olanaklara ve ulaştıkları seviyeye iyi bir örnektir. Büyük Sovyet Ansiklopedisi'nde alacağımız kısa aktarma ilgili alanda ortaya koymaya çalıştığımız tablo ile tam bir uyum içindedir. İşte yazılanlar:

"...Sovyetler Birliği'ndeki Kürtler kültür, iktisadi ve siyasi cihetten sür'atle gelişmektedir. Sovyet Kürtleri'nin kendi okulları, pedagojik teknikomları, gazeteleri, mecmuaları ... vardır." (Mehmet Bayrak, Kürdoloji Belgeleri, Özge Yayınları, sayfa 355)

Bolşevikler önderliğindeki proletarya diktatörlüğü devletinin, sosyalist inşanın kazanımlarından bizzat yararlanmış ve hatta bir biçimiyle kısmen içinde yeralmış N. Nadirov, modern revizyonist önderlikli sözde sosyalist devletlerin yıkılma sürecine girmesiyle geriye dönük ve özellikle 1950'li yılların ortalarına kadar geçen zaman dilimi içindeki Sosyalizm pratiğine saldırılarda bulunması, onun karakterini gösteriyor. O, bu çabasına rağmen emekçi Kürtlerin elde ettikleri kazanımlardan bazılarını hasıraltı edememektedir Şöyle diyor:

"Liseye kadar okullar Kürtçe eğitim yapabiliyordu. Kürtçe gazete-kitap yayınlanabiliyordu Kürt Yazarlar Sendikası kurulmuştu. Kürtçe yayın yapan radyomuz da vardı. ...Rojnamei Sovyet Kürdistanı diye bir gazetemiz yayınlanıyordu. Suşe kentinde Kürt dili üzerine enstitü kurulmuştu. (R. Ballı, age. sayfa 580)

Bu kısa alıntıda da rahatlıkla görülebileceği gibi ellili yıllar öncesi emekçi Kürtler için yapılanlar hiçbir biçimde küçümsenemez, yoksayılamaz. Revizyonistler ve milliyetçiler diğer noktalarda olduğu gibi, kültürel alanda da Sovyetler Birliği'ndeki kazanımlara saldırırlarken bile bazı gelişmeleri kabul etmek zorunda kalmakta ve olguları zorunlu kalarak peşpeşe sıralamaktadırlar .

Sosyalizmin inşası surecinde atılan adımlar konusunda Bazil Nikitin'in gelişmelere dikkat çeken değerlendirmesi de önemli olgulara işaret etmektedir:

"Günümüzde en fazla Kürtçe eserin Erivan'da yayınlandığını, bir Kürt gazetesinin, bir Kürt öğretmen okulunun, bir Kurt tiyatrosunun da yine bu kentte bulunduğu-

nu söylersek abartma yapmış olmayız. Kollektifleştirilmiş Kürt köylerinde, ilkokullar, kıtaplıklar, radyolar, tarım makineleri, kooperatif birlikleri bu köylerin görünümünü derinden değiştirmektedir." (Bazil Nikitin, Kürtler, Özgürlük Yolu yayınları, sayfa 354)

Tek başına bu aktardıklarımız bile, emekçi Kürtlerin hayatlarında ne denli buyük bir devrimin yaşandığını bariz bir biçimde ortaya koymaya yetiyor Bu bağıntıda Sovyet Kürtlerinin kültürel alanda muazzam bir gelişme içine girdikleri belirlemesinin hiçbir şekilde 'abartı' olarak değerlendirilmemesine önemle vurgu yapılmalıdır.

Emekçi Kürtler; eğitim, dil, edebiyat, tiyatro, basın, sanat, sinema vb. alanlarda önceki dönemle asla kıyaslanmayacak düzeyde ve yoğunlukta bir gelişme içine girdi. Yüzlerce kitap yayınlandı. Kürtçe kitapların yayımından hızlı bir artış oldu. Yine radyo, gazete, dergi vb. alanda emekçi Kürt aydınları tarafından azımsanmayacak gelişmeler yaşandı Roman alanında en parlak adımlar bu dönemde atıldı. Kürdoloji üzerine çalışmaların oldukça yoğunlaştığı ve ciddi bir mesafenin katedildiği yıllar olarak 1930'larda yapılanlar sonraki gelişmelerin de temelini oluşturdu. Kürt bilim adamları ve aydınları tarafından bir dizi çalışmalar yapıldı. Aydınlanma faaliyeti her alanda yaygın bir şekilde sürdürüldü. Ülkenin inşasına bağlı olarak surekli ilerleme perspektifi emekçi Kürtler arasında hayat buldu

Gün geçtikçe aydınlanan ve cehaletten kurtulan Kürt emekçileri proletarya diktatörlüğünün giderek daha çok sağlamlaşmasının yolunun nitelikli insan unsurundan geçtiğinin farkına vardıkları oranda, yeni insan olma yolunda geceli gündüzlü bir çalışmanın içerisine girdi. Ekim Devrimi'nden 1950'li yılların ortalarına kadar süren kültür devrimi seferberliğinde Kürtler de yerlerini alarak Sosyalizm koşulları altında yeni insan olmanın binlerce örneğini vererek her dönemde sosyalist ülkenin ilerlemesine katkıda bulunmaya çalıştılar. Emekçi Kürtler arasındaki bu gelişmeler şüphesiz doğrudan doğruya Sosyalizm'ın kuruluşuyla sık sıkıya bağlantılıdır. Sözkonu gelişmeler genel politikanın Kürtler somutundaki uygulanışıdır

Bir dizi alanda kültürel gelişmelerin emekçi Kürtleri derinden etkilediği ve onların yaşamını değiştirdiğini olgular/gerçekler ortaya koymaktadır. Lenin-Stalin dönemi kültür alanındaki uygulamalarına kendince eleştiri yönelten, proletarya diktatörlüğü devleti koşullarında Bolşeviklerin önderliğinde sürdürülen kültür devrimini tasvip etmeyen K. Burkay, Kürtlerin "asimilasyona uğratıldıkları ve sürgüne gönderildikleri" vs. türünden belgelere dayanmayan önyargılı suçlamalarına rağmen Sovyet Kürtlerinin genel kültürel durumları hakkında gerçeği teslim etmek zorunda kalıyor Şöyle diyor:

"Kürdistan'ın dört parçası da dahil, Ortadoğu ve tüm dünyadaki Kürtler içinde kültürlerini en özgürce geliştirebilenler ve 1. Dünya Savaşı'ndan bu yana kültür alanında en zengin ürünleri veren bu Kürtler, özellikle de Ermenistan'da yaşayanlar oldu.

... En azından Kürt dilinde okullar açıldı, gazete çıktı, radyo yayını yapıldı. Kürt tarihi, dili edebiyatı üzerine bilimsel çalışmalar yapıldı; Kürtçe kitaplar basıldı. Tüm bunlar devlet tarafından teşvik edildi, desteklendi. Yeni rejim yüzlerce yetim ve yoksul Kürt çocuğuna eğitim görme, yeteneklerini ortaya koyma olanağı verdi.

...1931 yılında Erivan'da Kürtler için öğretmen yetiştiren Kafkas Ötesi Pedagoji Okulu açıldı. Kürt çocuklarının bir bölümüne ise Leningrad ve Moskova'daki yüksek dereceli okullarda eğitim olanağı verildi. Böylece, daha sonra Kürt tarihi, dili, edebiyatı çalışmalarında önemli roller oynayacak bir dizi kadro yetişti

Kürt dili ve edebiyatı açısından önemli bir gelişme 1934 yılında Erivan'da toplanan Kürdoloji kongresi oldu. Kongreye Sovyetler Birliği'nde Kürt dili ve edebiyatı alanında yetişen Ereb Şemo, Qanatê Kurdo, Heciyê Cindi, Cesimê Celil gibi ilk Kürt aydın ve uzmanları da katılıp tezler sundular. Kongre Kürt dilinin ve edebiyatının çeşitli sorunlarını ele aldı ve daha sonraki gelişmeler üzerinde olumlu etkiler yaptı." (Kemal Burkay, Kürtler ve Kürdistan, cilt 1, Deng yayınları, sayfa 246-248)

Sorunu ulusalcı kültür penceresinden görenlerin, Sovyetler Birliği'ndeki kültürel atağı bir ölçüde anlayışla karşılamalarının esas temelini oluşturan olgu; "kendi" uluslarının bir parçasını oluşturan Sovyet Kürtlerinin kendilerini ifade edebilmesidir! Bunun hangi koşullarda ve nasıl bir sürecin ürünü olduğu ise böyleleri için çok önemli değildir. Bir başka tanımla, bu kesim açısından; İsveç burjuvazisinin Kürtlere sunduğu olanaklarla, sosyalist Sovyetler Birliği koşullarında yapılanlar arasında öz açısından kayda değer bir fark olmadığı yaklaşımı hakimdir Kürtlerin kültürel alandaki "kurtuluş"unu temel alan ulusal-kültürcü pek çok çevrenin burjuva kapitalist devletlerin "kültürel haklar" üzerine demagojilerine karşı besledikleri sempati ve yılların sabırlı(!) beklentisi dikkate alındığında, bu çevrelerin neden Sovyet Kürtlerinin Sosyalizm sayesinde kültür hayatında yaşadıkları devrimi görmek istemedikleri daha açık bir şekilde ortaya çıkar.

Sosyalizm'in kuruluşuna paralel ilerleyen kültür devriminin emekçi Kürtlerin yaşamlarında yarattığı sıçramanın boyutlarını daha iyi görebilmek için Vilçevsky'den aktaran B. Nikitin'in yazdıklarına bakalım.

"Böylece, 1928'den itibaren, Ermenistan'da Kürtçe bir edebiyat yaratıldı; sonradan, şiveleri daha yakın olan Gürcistan ve Nakişevan için de bundan yararlanıldı. Daha sonra da, 1931'de, Azerbaycan Kürt şivesiyle birkaç kitap yayımlandı; 1933'te de, Türkmenistan Kürtlerinin bir yazılı edebiyata kavuşmaları için işe girişildi.

Bununla birlikte, 1932'den sonra, Sovyet Kürtlerinin oturduğu bölgelerde okuma-yazma olayı genellik kazanınca, hayvan yetiştirme ve tarımın kollektifleştirilmesi sonucu sömürücü sınıflar tasfiye edilince, Kürtlerde kültür rönesansının ardından bir ekonomik yükselme başladığı görüldü, Ermenistan ve Gürcistan fabrikalarında Kürt proletaryası ortaya çıktı ve emekçilerden entellektüel bir sınıf oluşmaya başladı, işte o zaman, daha güçlü, biçimiyle ulusal, yapısıyla sosyalist nitelikteki yeni Kürt kültürünün yapısını kucaklamaya ve yansıtmaya elverişli bir edebiyatın yaratılması sorunu ortaya çıktı " (B.

Nikitin. age, sayfa 501-502)

Genel olarak Kürt basını ve Kürt araştırmacıları tarafından yukarıdaki bariz gelişmelerin görmezden gelme vs. yanlış tutumunun günümüzde oldukça yaygın olduğu biliniyor. Kürt kültürü üzerine araştırma/inceleme yapanların ve bu alanda söz söyleme yetkisini kendisinde görenlerin, Kürtlerin sosyalist Sovyetler Birliği'nde elde ettikleri kazanımları Kürt ulusunun demokratik/ilerici hanesine yazma bağıntısında ürkek davranmaları vb. şeklindeki geri tutumlarına işaret etmenin zorunlu olduğunu düşünüyoruz. Böyleleri, bir dizi açıdan reddedilmesi ve geleceğe taşınmaması gereken kültürel boyuttaki özellikler hakkında ulusal egosu yoğun methiye dolu kitaplar yazma ihtiyacı duyarlarken; emekçi Kürtlerin Sovyetlerde elde ettikleri sosyalist içerikteki kültürel kazanımları objektif açıdan gerçekten sahiplenmemelerini asla yadırgamıyoruz, çünkü burjuvazi proletaryanın sosyalist kültürünü sahiplenip savunamaz...

1934 yılında yapılan ilk Kürdoloji Kongresi'nde alınan kararların emekçi Kürtlerin aydınlanması yolunda taşıdığı büyük tarihsel anlamı belirtmek gerekiyor. Kürdoloji alanında devrim niteliğinde olan bu Kongre'nin aldığı kararlara bakalım:

"– Kürt halkının dili, tarihi, edebiyatı ve kültürü üzerine çalışma ve aynı alandaki bilim adamlarından, pedegoglardan oluşan bir çalışma grubunun oluşturulması.

– Sovyet Kürtleri için bir yazı dilinin yaratılması ve geliştirilmesi için gerekli ilkelerin saptanması

– Zengin Kürt folklorunun ve Ortaçağ Kürt edebiyatının basımı üzerine çalışma

– Kürtçe bilimsel bir gramerin yayımı ve Kürtçe-Rusça ve diğer dillerde sözlüklerin hazırlanması.

– Kürt dilinde bir gramer ve okul çalışma kitaplarının yazımı." (Stockholm Kürt Konferansı, sayfa 78)

Sosyalist Sovyetler Birliği devletinin Kürdoloji alanında yaptığı bu çalışma, bölgede yaşayan Kürtlerin özgünlüğünü dikkate alarak, kültürel seferberlikte daha kapsamlı ve başarılı bir ilerlemenin sağlanabilmesi amacıyla yaptığı bir çalışmadır. Bu aynı zamanda Kürt dili alanındaki çalışmalara küçümsenmeyecek bir katkı niteliğindedir. İlk kez böyle bir kongre ile Kürt dili üzerine kapsamlı bir şekilde durulması ve bir dizi kararın alınması, kongrede ortaya çıkan perspektif doğrultusunda yıllara yayılan bir çalışma içine girilmiş olması, Kürdistan'ın değişik parçalarında sonraki yıllarda gündeme gelen ilgili alandaki çalışmaların Sovyetlerin Kürdoloji sahasındaki muazzam katkılarının etkisinde sürdürülmesi... 1934 kongresinin sonuçlarından bazılarıdır Revizyonistlerin bütün saldırı ve çabalarına rağmen bu gerçekler asla yoksayılamaz.

Sovyetlerde Kürdoloji alanında çok ciddi çalışmalar yapıldığı konuyla ilgili kaynaklarda rahatlıkla görülebilmektedir. Bu alanda şu ana kadar en kapsamlı ve verimli çalışmaların Sovyetler Birliği'nde gerçekleştirilmiş olduğundan şüphe edilemez. Kürdoloji üzerine kimi çalışmalar yapan Rohat, Sovyetler'de Kürdoloji alanında gerçekleşen çalışmalara nispeten geniş yer ayırmaktadır. Çalışmasından konumuzla ilgili özet bir kısmı buraya almak, gelişmenin düzeyini yakından görmek için gereklidir Şöyle diyor:

"1917 yılından sonra, Sovyetler'de başlangıçta Kürdoloji ile Marr ve Orbeli uğraşıyordu Orbeli'nin çabaları sonucunda, Hugo Makas'ın Mardin yöresi Kurmanci lehçesi ile yazılmış veya derlenmiş ***"Kürtçe Metinler"*** *adlı çalışması 1926 yılında Leningrad'ta yayınlanıyor. ... 1931 yılında Leningrad Devlet Üniversitesi, İranoloji Kürsüsü bünyesinde bir* ***Kürt Semineri*** *oluşturuluyor. ... Hakop Gazaryan, 1921 yılında hazırladığı Kürtçe Alfabeyi* ***Şems*** *adıyla yayınladı. . . Kürtçe öğretmen gereksinimini gidermek için 1931 yılında Erivan Kafkas-Ötesi Teknik Pedagoji okulu açıldı. ... Kürtçe'nin yazı dili olarak gelişmesinde, 1930 yılında yayınına başlayan* ***Riya Teze*** *gazetesi büyük bir rol oynadı. 57 yıldır sürekli çıkan bu gazete, Periyodik Kürt Basını Tarihi'nde en uzun süreli yayın organı niteliğini taşımaktadır. ... Kürt Sözlü Halk Edebiyatı alanında çeşitli ürünler ve onların değişik varyantlarını kapsayan ilk geniş derleme, 1936 yılında Heciyê Cındi ve Eminê Evdal tarafından hazırlanan "Kürt Folkloru" adlı derlemedir. . Kürt Bibliyografyası üzerine hazırlanan bazı çalışmalar da, Erivan'da yapıldı. 1962 yılında H. A. Aleksanyan tarafından Kürtçe olarak "Sovyetlerdeki Kürtçe Kitaplar Biblıyografyası" diye adlandırılan çalışmada, Moskova, Erivan, Bakü, Aşxabat kentlerinde, 1920 ve 1960 yılları arasında yayınlanan 238 Kürtçe kitabın ismi yer almıştır. Tüm bu yayınların tirajı 370 bin olarak hesaplanmıştır." (Rohat, Kürdoloji Biliminin 200 Yıllık Geçmişi, Komkar Yayınları, sayfa 107, 111-112, 125, 142-143)*

Burjuva milliyetçi ve revizyonistler tarafından Sovyet devletinin genel olarak başarılarını küçümsemek için her yol denenmektedir. Sovyetler Birliği sosyalist devletinin milliyetlerin dillerinin varlığına "tahammülü olmadığı" ve fakat kendi büyük Rus şovenisti çıkarları için azınlıkların dillerinin kendini ifade etmesine bir süre gözyumduğu vs. türünden iftiralara maruz kaldığı bilinmektedir. Ekim Devrimi'yle birlikte burjuvazinin bu yönde hummalı bir kampanya yürütmekte olduğu, her defasında bu sorunu 'kaşıdığı' ve sosyalist ilerlemeyi sekteye uğratmak için bu alanda yoğunlaştığı yeterince kanıtlanmıştır. Burjuvazinin imdadına yetişen revizyonistler ilgili bağlamda tam bir yıkıcı görev üstlenerek Sosyalizm'in başarılı deneyimine kara çalmaya girişmişlerdir. Bu kampanya sürüyor.

Cehaletle mücadele ve bilgisizlikten bilgi toplumuna geçişte Kürtler, muazzam bir öğrenme, bilimle tanışma, eğitim seviyesini yükseltme seferberliğine girerek ilerlediler. Proletarya diktatörlüğü devletinin halkların kültür hayatında yarattığı devrim; kültür parklarının, milyonların tartışmalara katılımının, ulus/milliyetlerin gönüllü kardeşliğinin, eleştiri özeleştiri kampanyalarının ve Sovyet yurttaşlığı bilincinin... düzeyiyle doğrudan ilintilidir

Emekçi Sovyet Kürtlerinin kültürel devrimi işte bu tablonun mütevazi bir parçasıdır.

20 Mayıs 1998 ✘

DEVAM EDECEK

"Kürt gazeteciliği 100 yaşında!"

Yıl, 22 Nisan 1898. Tam yüzyıl önce, Mıkdat Mithat Bedirxan tarafından Mısır'da Kurdıstan adlı bir gazete yayınlanır. Kurdistan ilk Kürt gazetesidir. Kürtlerin ilk gazetelerini çıkarmalarının üzerinden bir asır geçmiştir Bu nedenle Kürdistanlı bir çok basın yayın kuruluşu ilk Kürt gazetesi Kurdistan'ın yayın hayatına başlama tarihini çıkış noktası alarak, 1998 tarihini "Kürt Basınının 100. Yılı" olarak adlandırmakta ve kutlamaktadır.

Kuşkusuz, 100 yıl önce bazı burjuva Kürt aristokratların Kurdıstan gazetesini çıkarmaları önemli, ileri bir adımdır. Doğal olarak geçmişin araştırılıp, incelenmesi, ortaya konması ve bundan dersler çıkarılması da bir o kadar önemlidir Ancak bu işe nasıl yaklaşıldığı, sorunların ele alınmasında çıkış noktasının ne olduğu hepsinden daha önemli bir sorundur. Bu bağlamda doğru bir yaklaşıma sahıp olunmadığında geçmişten doğru dersler çıkarmak ve gelecek için bunlardan yararlanmak zordur. Bugün, "Kürdıstan Basınının 100. Yılı" şıarı altında Kürdıstan basınındakı tarihsel gelişmeyı irdelemeye çalışanlarda hakim olan genel anlayış Kurt milliyetçiliğidir. Olgu budur. Kurdıstanlı çeşıtlı basın yayın kuruluşları, geçen bır asır içinde Kürtlere aıt olarak çıkan basın yayın organlarının dokümünu yapmaya ve sureci değerlendırmeye çalışıyor Kuşkusuz, Kürdistan'da basın alanındaki tarihsel gelişimin ortaya konması uğraşı değerli bir iştır. Ancak bu iş yapılırken, göze çarpan; "Kürt olsun da ne olursa olsun!" yaklaşımıdır.

"Bizim geçmişımız" adına hemen her şeyı olumlulamaya kalkışma ve tarıhsel süreçtekı geri yanlara bile zorlama övgüler dizerek sorunları ele alma anlayışı aşılmadıkça kimsenin "katedılen mesafenın ıç açıcı olmadığına", "istenilen düzeyın yakalanamadığına" hayıflanmasının bir anlamı yoktur

Tarihsel sürece yaklaşımda çıkış noktası olarak bır

İlk Kürt gazetesi "Kürdistan"ın kapağı ve gazeteyi çıkaran M. Mithat Bedirxan...

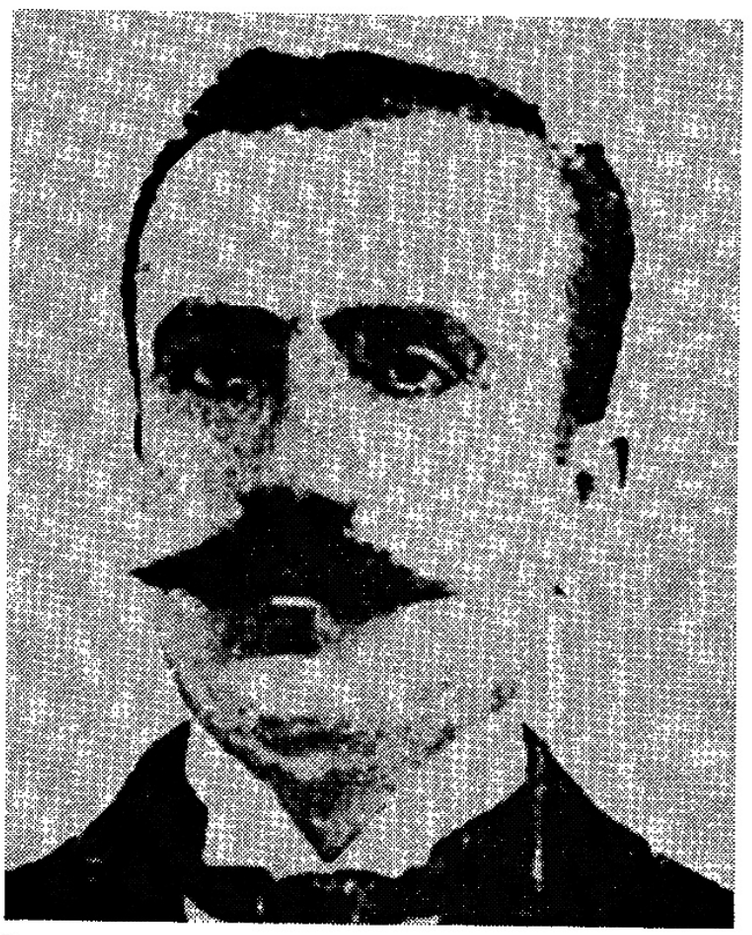

gelişmede ileri ve geri yanların cesaretle ortaya konması; ileri olan yanlara sahip çıkılarak geliştirilmesi; geri yanların olduğu gibi ortaya konması ve bunun geliştirilecek bir yanının olmadığı kitlelere aktarılması gerekir "Kendi geçmişimiz"e yaklaşımda demokratik, ileri yanların sahiplenilmesi, geri olanların sahiplenilecek bir yanının olmadığını açık yüreklilikle ortaya koyan bir anlayış çıkış noktası yapılmadıkça, halk kitlelerinin aydınlatılması, ilerletilmesi görevinin yerine getirilmesinden söz edilemez.

Örneğin, Kurdistan gazetesine çok kabaca da olsa bir göz attığımızda bu iki yan; ileri, demokratik olan yanla, geri olan yanların içiçeliği hemen göze çarpar Nedir bunlar?

Kurdistan'ın *"Dünyada ne kadar halklar varsa, ne kadar milletler varsa hepsinin köylerinde, kasabalarında, şehirlerinde okullar açılır, gazeteler yayınlanır ve insanlar o gazeteleri okurlar, gençler, çocuklar okullarda eğitim görürler. Ve böylece aydınlanırlar, yetişirler. Dünya olayları hakkında, gelişmeler hakkında bilgi sahibi olurlar. Sadece Kürtler bundan mahrumdurlar. (...) Benim amacım Kürtlere de bu olanağı vermektir."* talebi gayet haklı, demokratik, ileri bir taleptir.

Bunun yanısıra, gazete "Önsöz"e "Bismillahirahmanirrahım"le başlıyor, dinin ve ticaretin iyi öğrenilmesi için okuma-yazmanın önemine vurgu yapıyor, islam dininin propagandası temel bir unsur olarak yer alıyor. Bu bağlamda Arapça okunması gerektiğine de vurgu yapılıyor. Okuma-yazma, aydınlanma bağlamında da esas olarak ağalara, mirlere, ulemalara hitap ediyor. Onların kendi çocuklarını okutmasını istiyor. Halka gelince; onların kendi ağalarının, mirlerinin etrafında toplanmasını, onların buyruğunu dinlemesini öneriyor. "Çıkarken" yazısında şöyle deniyor:

"Ey Kürt halkı!

Göreyim sizi. Elinizden geldiği kadar para toplayın Valilerinize ve kaymakamlarınıza verin ki İstanbul'a yollasınlar. Her taraftan toplanan paraları İstanbul'a yolluyorlar. Istanbul'da bütün şehitlerin isimleri yazılmış Kadın ve çocuklarına yolluyorlar" diyerek Osmanlının devlet yetkililerine güven duyulması yönünde halka bilinç taşınıyor vb vb.

Bütün bunlar, tarihsel süreci içinde ele alındığında anlaşılır şeyler olmasına rağmen, demokratik ve ileri değil, geri olan yanlardır. Bunların sahiplenilecek, kitlelere olumlu anlamda propagandası yapılacak şeyler değildir.

İlginç olan, bugün bu tür ayrımlar yapma yerine; 100 yıl önce yapılanlara toz kondurmadan, mirler, ağalar vb. dönemin Kürt egemenlerini ayrımsız olumlulama çabalarının sürüyor olmasıdır. "Mirler, ağalar, şeyhler, mollalar... bizimdir, bizim olana toz kondurmamak için elimizden geleni yaparız" mantığı hakım Ama bu mantıkla Kürt halkına doğru yol gösterilemez.

Kurdistan'ın yayın hayatına başladığı dönemde dini ağırlıklı olması, dönemin egemenlerine hitap etmesi tarihsel süreç içinde anlaşılır bir durumdur. Ama Kurdistan'ın çıkışının üzerinden 100 yıl geçti. Bu süreçte çağımızın niteliği değişti, dünya büyük değişim ve dönüşümlere tanık oldu. Burjuvazinin önderliğindeki demokratik devrimler dönemi sona erdi, proletarya önderliğinde devrimler dönemi başladı. 1917 Büyük Ekim Devrimi'yle birlikte dünyanın önemli bir bölümünde proletarya kendi iktidarını kurarak emperyalist dünyanın kalbine büyük bir hançer saplandı. Tüm dünyanın ezilenleri, egemenlerin iktidarını alt edip kendi iktidarlarını kurabileceklerini ve yönetebileceklerini pratik olarak da gördüler Ardından, proletarya kendi iktidarını revizyonistlere kaptırdı ve giderek emperyalistler tüm dünyada yeniden hakimiyetlerini ilan ettiler Bütün alt üst oluşlara, geri dönüşlere rağmen, Büyük Ekim Devrimi'yle "buz kırılmış, yol açılmıştır", ezilenlerin kurtuluşunun devrim ve sosyalizmle mümkün olduğu ispatlanmıştır.

Kürdistan halkının, kendisini ileri doğru geliştirecek, tarihsel süreçteki gelişmelerde kendisini kurtuluşa taşıyacak derslerle eğitilmesine ihtiyacı vardır Kendi tarihsel geçmişinde buna katkıda bulunacak ileri yanların alınıp geliştirilmesine ihtiyacı vardır. Basın, ancak bu yöndeki gelişmeye öncülük ettiği oranda tarihsel işlevini yerine getirebilir. Tabii ki bu misyonu komünist basının dışındakilere yüklemek, bunlardan bu işlevi omuzlamalarını beklemek yanılgıdır. Bu işlev komünist basının omuzlarındadır. Yapılması gereken komünist basını geliştirmek, yaygınlaştırmaktır.

Mayıs 1998 ✘

PRK/Rızgari'nin "10. Kuruluş Yıldönümü Mesajı" üzerine...

Kürdistan Kurtuluş Partisi (PRK/Rızgari) Genel Sekreterliği, Ekim 1997'de partilerinin 10. kuruluş yıldönümüne ilişkin kamuoyuna 40 sayfalık broşür şeklinde bir mesaj yayınladı.

PRK/Rızgarı Genel Sekreterliği mesajda 10. kuruluş yıldönümünden sözetse de, aslında, PRK/Rızgari'nın "25 yıllık" bir sürece sahip olduğunu dile getirmektedir:

"1987'de kurulan Partiya Rızgariya Kurdistan, on yıllık mücadele pratiği içinde Doğu Devrimci Kültür Ocakları, Rızgari dergisi süreci ve Kürdistan Komünist Partisi'ni kapsayan 25 yıllık sürecimizin olumlu/olumsuz bütün mirasıyla bugünlere geldi." (agb., sayfa 22-23)

PRK/Rızgari, kendisini Kürdistan'lı "marksistler" kategorisinde ele almakta ve "marksist" olma iddiasında olan bir örgüttür. Sözkonusu mesajda da PRK/Rızgari, Marksizm adına başkalarına eleştiriler yöneltmekte ve doğru tavır takınanın sadece kendileri olduğu görüntüsünü yaratmaktadır. Mesajda savunulan görüşlere kaba bır bakış bile, PRK/Rızgari'nin Marksizmi savunmadığını görmeye yeterlidir. PRK/Rızgari'nin düşüncelerinin temel taşları Kürt mılliyetçiliğiyle döşenmiştir

PRK/Rızgari, parti olarak kendilerinin kımin çıkarlarını esas aldıklarını ve mücadelenin perspektifini mesajlarının giriş bölümünde şöyle ortaya koymaktadırlar·

"(...) ***Yapabildiklerimiz ve yapamadıklarımızla tarihe ve Kürt ulusuna karşı sorumluyuz.*** *(...) Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi içinde hiç bir çıkar ilişkisine bulaşmadan,* ***ulusun çıkarlarını esas alan bir mücadele perspektifi*** *ile mütevazi bir çekim merkezi olmayı başardık." (abç) (aynı yerden)*

Özetle PRK/Rızgari, "Kürdistanlı marksistler" olarak işçi sınıfına ve tüm emekçilere karşı değil, ulusa karşı sorumludur; ve yine işçilerin emekçilerin çıkarlarını değil, ulusun çıkarlarını esas almakta ve bu temelde de mücadele perspektifi tespıt etmektedir. Yani en başta PRK/Rızgarı, Kürt ulusunun kurtuluşu adına, sınıf mücadelesi perspektifinden yoksun olduğunu teslim etmektedir. Kürdıstanlı ışçiler ve emekçilerın sınıfsal çıkarları esas alınarak ulusal kurtuluşun gerçekleşebileceği, gerçek ulusal kurtuluşun da ancak ve ancak burjuvazinin iktidarının yıkılmasıyla mümkün olabileceği vb. düşünceler, "Kürdistanlı marksistlerimizin" aklına bile gelmemektedir. Ulusun çıkarlarını esas alan bir mücadele perspektifiyle bugüne gelen PRK/Rızgari, Kürdıstan proletaryasına karşı takındığı tavırla da çıkış noktalarının ulusun çıkarları olduğunu ve mücadele perspektiflerinde proletaryanın sınıf çıkarlarının olmadığını ortaya koymaktadırlar.

KENDİLİĞİNDENCİLİĞİN SAVUNUSU, MARKSİZMİN REDDİ

Kürdistan ışçi sınıfına, proletaryanın sınıf bılıncını taşımayı görev edinmeyen ve süreklı olarak ışçi ve emekçileri ulusun çıkarlarıyla eğitmeye çalışan PRK/Rızgarı şunları söylemektedir:

"Kürdistanlı Marksistler 70'li yıllarda mücadelenin öncüsü olarak teorıkleştirdikleri Kürdistan proletaryasını Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi içinde göremediler. Pratik 70'li yılların bu konudakı öngörulerını tuzla buz etti. Mücadelenin en kızgın anında bıle Kürdistan proletaryası tarafsızlığını korudu." (agb., sayfa 26)

PRK/Rızgari'nin bu söyledikleri proletaryanın devrimde ideolojik, politik, örgütsel önderlığını yadsıdığı gibi, aynı zamanda, kendılığindenciliğe de en iyi örnek teşkil etmektedir PRK/Rızgari öylesıne bir anlayışa sahiptir ki, proletaryaya bılımsel sosyalist bir bilınç taşınmadan, proletaryanın kendilığinden örgütlenip oncü konumuna gelebileceğini ve mücadelede bilinçli bır sınıf tavrını geliştirip taraf olabileceğini varsayıyor. PRK/Rızgari bu varsayımın da ötesinde *"70'li yıllarda mücadelenin öncüsu olarak teorikleştirdikleri"* Kürdistan proletaryasına sitem edıyor.

Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi, Kürdistan yoksul köylülüğünü, Kürdıstan gençliğini, Kürdistan emekçi kadınını etkilediği gıbi, Kürdıstan proletaryasını da etkilemiştir ve etkiliyor da. Burada sadece bir etkide değıl, bu sınıf ve katmanların bir kesimi bu mücadeleye katılıyor. Bu anlamıyla PRK/Rızgari'nin iddia ettiği gibı, proletaryanın en azından az da olsa belli bır kesimi "tarafsızlığını" korumuyor, mücadelenin içerısindedir. Proletarya bu mücadele içerısinde sınıf bılıncinden, sosyalist bılınçten ve kendı KOMÜNİST öncü örgütünden yoksundur

Alıntıdaki sorunun diğer yanına gelince, gerçekte, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde proletaryanın öncülüğünü teorikleştırmenın teorisi "Kürdistanlı marksistler"e (!) aıt bır teorı değıldır. Bu "teorı" tek başına ne Kürdistan ile ılgilidir ve ne de 70'li yıllara aittır.

Proletaryanın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesınde önderliği, onun kapıtalist toplumun sonuna dek devrımci tek sınıf olmasından kaynaklanan, onun objektif sınıf konumunun sonucu olan bir önermedır. Bunun teorisini ve pratığini de savunan ve geliştıren marksıstleninist önderler ve Komünıst Enternasyonal olmuştur

Ekım Devrimi bu teorinın pratikte sınanmasıdır.

Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde proletaryanın öncülüğünü teorikleştiren "Kürdistanlı marksistler"in özel teorık bir buluşu sözkonusu değildir. Bu teori, hem tarihsel olarak, hem genel olarak ve hem de birçok sömürge, yarısömürge ülkelerin tek tek özgülünde (daha doğrusu Komıntern ve Komintern ıçinde yeralan sömürge ve yarısömürge ülkelerın Komünist Partılerinın programında) vardır

PRK/Rızgari'nin söylemıyle konuşursak, "Kürdıstanlı Marksıstler" 1970'li yıllarda bu konuda bir tek şey yaptılar. O da şudur: 1970'li yıllarda Marksızm-Lenınızm'in prestıji bugünkü gibı sarsılmamıştı. Marksizm-Leninizm, proleter devrimcılık, proletaryanın öncülüğü vs. kavramlar "revaçta" idi Onun içindir ki, başta SSCB olmak üzere, Doğu Bloku'nun emperyalist-kapıtalıst devletlerinin modern revizyonist partileri ve onların dünyanın çeşitlı ülkelerındeki işbirlikçisi modern revizyonist partileri, marksist-leninist ve proletaryanın öncüsü olarak geçinirlerdı. Bunun dışında bir çok sömürge ve yarısömürge ülkede burjuva mılliyetçı parti ve gruplar da Marksızm-Lenınizm'in "revaçta"kı prestıjine sığınarak, proletaryanın "ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesı"nde öncülüğünü teorıkleştirdıler(?!) Tıpkı "Kürdistanlı marksıstler"(!) gibı, yani PRK/Rızgarı gıbı .

Özellıkle modern revizyonizmin yıkılışından sonra, gerek açıktan modern revızyonizmın yandaşı olan partiler ve gerekse ideolojik ve politik olarak modern revızyonizme yakın duran partıler olsun sınıf temelınde örgütlenmeyi, proletarya öncülüğünde devrim(ler)i, proletarya diktatörlüğü gibi marksıst-leninist devrımci öğretiyı açıktan açığa redettiler ve reddedıyorlar ..

Günümüzde Marksizm-Leninizm'e karşı gerçekleştirilen bütün gerıci saldırılar bazen de Marksizmi savunma adı altında "somut koşulların somut tahlılı" adı altında karşımıza çıkmaktadır. Buna ıyi bır örnek olarak PRK/Rızgarı'yı de gösterebilirız PRK/Rızgarı'den okumaya devam edelim:

"Oysa, Marksizm canlı toplumsal pratiğin en dinamik bilgısıydı. Somut koşulların somut tahlılıne dayanıyordu Gerçeği olgularda aramak, toplumsal pratığin ürünü olan teorıyi, pratikte sınamak gibi maddi ilkelere dayanıyordu." (agb , sayfa 26)

Alıntıda da görüldüğü gıbı PRK/Rızgari geçmişe atıfta bulunarak: Aslında 1970'lı yıllarda mücadelenin öncüsü olarak proletaryanın onderlığını teorikleştirmenin bir anlamı ve gereği yoktu ve biz bu konuda yanlış yaptık (yapmışız). Baksanıza; pratık 1970'li yılların bu konudaki öngörülerini tuzla buz etti. Daha da önemli olanı şudur: Mücadelenin en kızgın anında bıle Kürdistan proletaryası tarafsızlığını korudu. Butün bunlara rağmen, hala neden gerçekleri göremiyorsunuz, neden hâlâ proletaryanın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesında öncülüğünu teorikleştiriyorsunuz? vs... dıyor.

İşte PRK/Rızgari'nin, "somut koşulların somut tahlılıne" dayanarak, "canlı toplumsal pratiğin en dinamik bılgısı" Marksizme dayanarak çıkarmış olduğu sonuçlar bunlardır: **PRK/Rızgarî'ye göre 1970'li yıllarda da, bugün de proletaryanın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde önderliğini reddetmek gerekiyordu ve reddetmek gerekiyor...** Bütün bu gerici ideolojik, politik görüşleri savunan PRK/Rızgari, kendisine "Kürdistanlı marksistler" diyebiliyor veya böyle bir sıfatı yakıştırma gereğini duyabiliyor. Sözümona bugünkü "marksist"(!) tahlıllerıyle geçmişi analiz eden PRK/Rızgari, geçmişte de, bugün de marksist bır örgüt olmadığını kendısi söylüyor. Kısacası, PRK/Rızgari'nin Marksizm'ı basitleştirip, yozlaştıran jargonuyla konuşursak, şu çıkıyor ortaya:

– PRK/Rızgari ("Kürdistanlı marksistler"), 1970'li yıllarda "canlı toplumsal dinamik bilgısi" olan Marksizm'e dayanmamış;

– PRK/Rızgari, "Gerçeği olgularda" aramamış ve

– PRK/Rızgarı, "toplumsal pratiğin ürünü olan teoriyi, pratikte sınamak gıbi maddi ilkelere" dayanmamış...

Bütün bunları özetlersek, PRK/Rızgari idealist, metafizik bir mantık yürütmüş ve diyalektik ve tarihsel materyalizmle bir ilişkisi, bir bağı olmamış; Marksizmi ise sadece bir maske olarak kullanmıştır.

Burjuva milliyetçi bir bakış açısına sahıp olan PRK/Rızgarı, gelinen yerde idealist, metafizik mantığa dayanarak "somut koşulların somut tahlili" adı altında, Marksizm ve bilimsellik adına ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde proletaryanın ıdeolojik-politik-örgütsel önderlığını açıktan açığa reddetmektedir.

Proletaryanın ideolojik-politik-örgütsel önderliğini açıktan açığa reddeden PRK/Rızgarı, "somut koşulların somut tahlili"ne dayanarak sözümona ders çıkarmış ve çıkarmış olduğu bu bilimsel(!) dersten yola çıkarak, alternatifini şöyle ortaya koymaktadır:

"Daha önce defalarca belırttiğimiz gibi, Kürdistanlı Marksistler stratejik ve taktik olarak hareket ettikleri sınıf adına 'ulusu örgütlemek' gibi hayatı bir görevle karşı karşıyalar. Bunun somut anlamı, Kürdistan'ın askeri ışgalden arındırılması, bütün sömürgeci ilişki ve bağımlılıklara son verilmesi asgari programı etrafında birleşebilen bütün güçleri bir araya getirmek, örgütleyici ve etkin bir güç olarak bu bileşende yer almaktır." (agb., sayfa 27)

PRK/Rızgarı; önce burada çok açık olarak işçi sınıfını örgütlemek; onun ıdeolojik-polıtik-örgütsel pratik önderliğini sağlamak diye bır derdi olmadığını koyuyor. Işçi sınıfından kopuk "marksıstler" bu projeye göre işçi sınıfı **adına**, ondan bağımsız işler yapacaklar. Yapacakları da az buz değil· Ulusu örgütlemek! Ulus da zaten! birilerinin gelip ışçı sınıfı **adına** kendisini örgütlemesini bekliyor herhalde! Bütün bu görüşlerin ideolojik temelini ve bakış açısını oluşturan da burjuva milliyetçiliğidir. Devrımde proletaryanın bilinçli, iradi ve örgütsel önderlığını reddetmek ve bunun yerine çarpıtma ve demagojilerle, "somut koşulların somut tahlili" adı altında başka görüşleri ileri sürmek Marksizm'le uzaktan ve yakından hıç bir ilışkisi yoktur. Tek başına bu görüş bile, PRK/Rızgari'nin antımarksist bir örgüt olduğunun kanıtıdır.

Mayıs 1998 ✘

Newroz kutlandı!

Bu yıl Nürnberg'te Stêrka Bolşewîk taraftarları adına devrimci olarak değerlendirdiğimiz örgütlere, eylem birliği çağrısı yapıldı. Bizim amacımız devrimci örgütlerin eylem birliği temelinde bir araya gelerek, çeşitli eylemliliklerin yapılmasıydı. Bizim açımızdan eylem birlığının önşartı propaganda ve ajitasyonda serbestlikti.

Eylem birliği için yapılan birinci toplantıya sadece Ekım'den arkadaşlar katıldı. Bu toplantıda Ekim'den arkadaşlarla birlıkte 21 Mart 1998'de panel, stand açma ve akşam saatlerinde ateş yakılarak Newroz'u kutlamak ıçın miting yapılması kararlaştırıldı. Birinci toplantıya katılmayan diğer örgütlere yenıden çağrı yapılması kararlaştırıldı.

Daha sonraki sureçte "Yenıgün Kültür Merkezı", ATİF-Nürnberg taraftarları da eylem birlığı platformuna katıldılar. Bu örgütlerle birlikte, etkınlıklere çağrı temelinde bir afiş çıkarıldı. Ortak bir konuşma hazırlandı.

21 Mart 1998'de saat 10 00-14.00 arası şehir merkezinde stand açıldı. Hazırlanan pankartlar asıldı, bildırı dağıtımı yapıldı. Ayrıca yayın satışı yapıldı. Burada Bolşevık Parti (Kuzey Kurdıstan) imzalı bildırıden 800 adet Almanca,150 adet Türkçe-Kürtçe bıldırı dağıtıldı. Stand yerınde resım sergisi açıldı Müzık eşlığinde halay çekildi. Ortak olarak atılan *"Newroz pîroz bê!","Kürdistan'daki katliamlara son!","Yaşasın enternasyonal dayanışma!"* sloganları ile stand açma eylemı sona erdirildi

Akşam saatlerinde ateş yakılarak bır mıting yapıldı. Bu mitinge 150 kışi katıldı Burada eylem birliği içerısinde yer alan örgütlerin hazırladığı ortak konuşma okundu. Ayrıca her dört örgüt kendı konuşmalarını yaptılar. Konuşmalar arasında çeşitlı şıirler okundu. Sloganlar atıldı. Ortak olarak tespit edılen sloganların atılmasına ağırlık verildı. Davul zurna eşlığında halay çekıldı. Burada yapılan miting başarılı bır şekılde sona erdi.

Daha sonra bir kıtle derneğinde tartışma toplantısı yapıldı Bu tartışma toplantısını Ekım taraftarlarıyla bırlikte duzenledık. Her ıkı örgütün otuzar dakıka konuşmasından sonra sorular soruldu. Sorulara verılen cevaplardan sonra tartışmaya geçildi. Kısaca tartışma yürütüldükten sonra toplantı sona erdırıldı.

Bu yıl Nürnberg'te devrimci örgütlerin eylem birliği temelınde bir araya gelerek, Newroz'u çeşıtlı etkınlıklerle kutlaması iyı bır gelişmedir. Bu eylem birlığı bır kez daha gösterdı kı, çeşitli eylemler bağlamında devrımcı örgütlerın eylem birliği temelınde hareket etmeleri mümkündür Bu eylem, devrımcı dayanışmanın nasıl olması gerektığını bir kez daha gosterdı

Stêrka Bolşewîk *taraftarları*
26. 3. 1998 ✘

BARBARLIĞIN YIKILMASINI VE
YAŞANIR YENİ BİR DÜNYA KURULMASINI İSTİYORSAN;

Stêrka Bolşewîk'in sesine kulak ver, gücüne güç kat!

STÊRKA BOLŞEWÎK, BOLŞEVİZMİN SESİDİR!
BOLŞEVİZM, DÜNYAYI HER GEÇEN GÜN DAHA DA YAŞANMAZ HALE GETİREN EMPERYALİST BARBARLIĞIN TEK ALTERNATİFİDİR!

İşçiler, emekçiler, yoldaşlar!

Dunya, emperyalıst barbarlık altında her geçen gun daha da yaşanmaz hale getirilmektedir. İşçilerin, emekçilerın yaşam güvencesı yok. İşsızlık büyük boyutlarda gelişıyor Açlık, sefalet kol gezıyor. Somürü alabildığıne pervasız yürüyor. Doğa talan edılıyor. Kâr hırsı uğruna ınsan yaşamı hiçe sayılıyor Kadınlar uzerınde cınsel somuru sıstemın vazgeçılmez bır oğesı Çeşıtlı alanlarda yürutülen haksız, gerıcı, karşıdevrımcı bölgesel savaşlarla ezılen halklar katlıamlardan geçırılıyor, çeşitli mıllıyetlerden işçi ve emekçıler bırbırlerıne boğazlatılıyor.

Yalan ve demagojı sıstemın vazgeçılmez bır parçası Emperyalıstler ve uşakları, yalan ve demagojıyle kıtleleri aldatarak onları sıstem içınde tutuyorlar Örneğın, çevre duşmanları çevre koruma toplantıları duzenlıyor Kadın haklarının duşmanları, erkek egemen sıstemın savunucuları kadınlar gününü kutluyor; kadın hakları savunucusu kesılıyorlar! Soykırımcı, katlıamcı faşıst sürüler demokrasi, insan hakları vb. maskeler takıp konuşmakta hıç bir sakınca gormüyor Patronların uşakları, ışçı temsilcısı kılığına bürunebılıyor. vb vb.

Ulkemız Kuzey Kürdistan kan golu. Somürgeci faşıst Türk devletı dunyanın gozünün içıne baka baka katlıamlarını sürdüruyor Kurdun, "Ben Kürdüm " demesı suç! Kurt kımlığının tanınması talebi bile kanla bastırılıyor. Devletin temellerıne dokunmayan, kendı kımlığını koruyarak onunla bırlıkte yaşama hakkı ısteyen (bu sıyasetın yanlışlığı, işçi ve emekçılere kurtuluş getırmeyeceği ayrı bır sorun) Kürt ulusal hareketıne bile tahammül gösterılemıyor, bu hareketin tümüyle yokedılmesı ıçin her turlü aşağılık yönteme başvuruluyor Azgın Turk şovenızmını daha da körüklemek için her yol mübah!

Kısacası, Turk faşıst hakım sınıfları her gün binbir rezaletın üretıcısı, yaratıcısı durumundadır Hiç bır emekçının yarınının ne olacağı bellı değıl. Ezilenler tedirgınlık içınde bır yaşam sürüyor.

Bu sistem böyle sürebılır mı?

İşçı ve emekçiler, ezilen halklar düzeni değiştırmek ıçın örgütlenmezlerse, örgütlenmesını beceremezlerse; bu pıslık sıstemi devam edecektir. Sistemıçı hıçbir çözüm önerısı ışçi ve emekçılerın kurtuluşunu sağlamaz. Bu sistem tümüyle değıştırılmedikçe ne gerçek bır barış olur, ne de özgürlük! Bu köhne sıstemden kurtulmanın tek yolu vardır. Sıstemı tümuyle değıştırmek! Işçılerın ezılenlerin kendı ıktıdarlarını kurmak!

Bu barbarlık sıstemının tek alternatifi sosyalizmdir Devrimi gerçekleştırmek ve sosyalızmı ınşa etmek ıçın de BOLŞEVİK PARTI önderlığinde bırleşmek, orgütlenmek gerek.

İşçiler, emekçiler, yoldaşlar!

Bu barbarlık sıstemınde yaşamak ıstemeyen tüm ezılenler!

stêrka bolşewîk Kuzey Kürdıstan'da Bolşevizmin sesidır. Bu sesı Kürdistan'ın her koşesine taşımak gerek. Henüz gücümüz az. Ama yapmak ıstedığımız ışın büyuklüğünün bilincinde olarak, üzerımıze düşen görevlerın çokluğuna ahuvah etmıyoruz. Bız, Kuzey Kurdıstan'ın ve Kuzey Kürdıstanlı ışçi ve emekçilerin gerçek kurtuluş bayrağını taşıyoruz, devrim ve sosyalızm mücadelesini yükseltıyoruz

Bu mücadelede

stêrka bolşewîk'e omuz ver, maddı manevi her yönde destekle!

stêrka bolşewîk'in açtığı bağış kampanyasına aktif olarak katıl, destek ver!

stêrka bolşewîk'ı desteklemek Kuzey Kurdıstan'da devrim ve sosyalızmin gelişmesine katılmak demektır, Kürdistanlı ışçi ve emekçilerin kurtuluşuna katkı demektır!

Kurtuluş devrımde, sosyalızmde!

14 Mayıs 1998 ✘

stêrka bolşewîk

KARKERÊNÊ TEDÊ WÊLATO Û SARÊ BİNDESTO JÛBENE

SÊWETA SAZÛBÎYAYENA PARTÎYA BOLŞÊWÎK

astarê bolşewîk

AMOR: 4 · VARTİVARE'98 · CERM: 150.000 TL

ENTERNASYONAL

Hesarbê endi hewnra hesarbê
Hesarbê dina bındesto
Xınce ma verva zılim wolqano
Na pêrodayis pêrodayise weşiyo merdeno
Bırijnime na dina tariye
Ma zovina dina wazemê
Kamekê ma hûrenda çiye nikene endi bızonê
Nara dıma tede çi destonê madıro.
Endi na pêrodayis
Pêrodayise mawo pêyeno
Evê enternasyonal
Xelêşina isoniye!

Haq, pasa, beg, axa û sûltan
Çûtir ma xelêsneno
Awakê ma bıxelesno
Fıra bojûne mawa
Berzkê dêsmala xelaşiye
Zılim vay versanê
Kılekê adıre şoreşger
Osnê tıramın vayrozo pırodê
Endi na pêrodayis
Pêrodayise mawo pêyeno
Evê enternasyonal
Xelêşina isoniye!

Tedê karxaney tedê hegay
Tedê çi malê xebatkarono
Barê nidamê xeracwerdexo
Na dina iye xebatkarobo
Gonakê gonewero verdavedê
İyno xeneknena
Diyare na derya gondê
Roz û tij vejina
Endi na pêrodayis
Pêrodayise mawo pêyeno
Evê enternasyonal
Xelêşina isoniye!